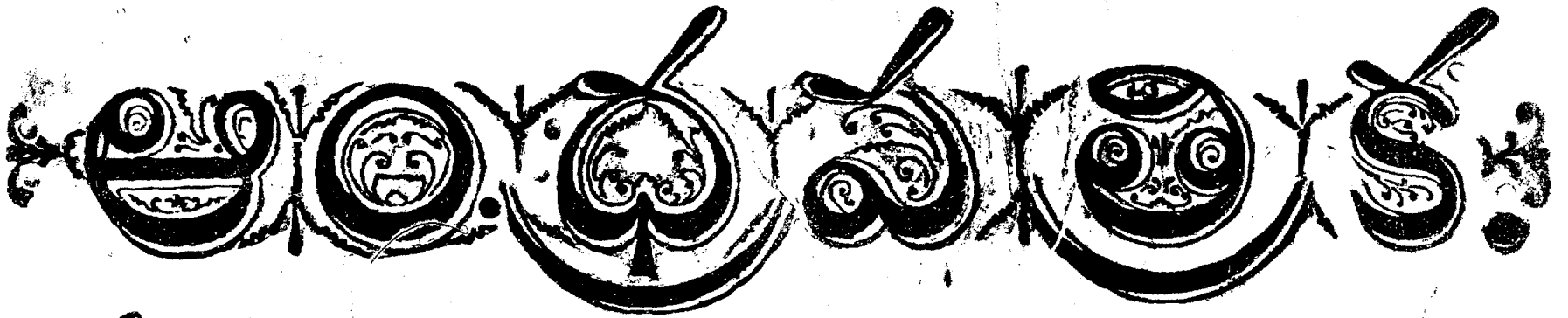

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వాడి నెంబర్ 1-8 0-1-6

Telephone No. 544.

310932

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 5-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢ మాస శుద్ధ తృతీయ 3.

No. 821
సంచిక ౨౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాఘను.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును తుదగగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
శాంతిగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

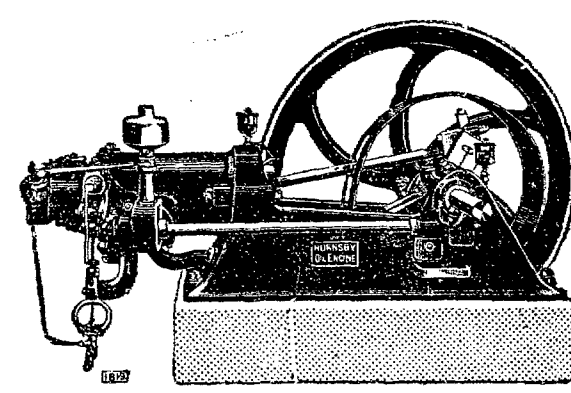
7-4-1924 తేదివరకు

మరల ధరలు తగ్గించబడినది

రెస్టన్ - హారన్సు బై

ప్రాంతీయ ప్రతినిధులు

సుప్రసిద్ధమైన ఈ ఇంజనులు
విస్తారముగా ఖర్చుగలుగజేతనే
ధర తగ్గించుటకు వీలైనది.

మాక్రొత్త ధరలు పట్టికిని
నెం ఎ 4423 రు
చిత్రవిదిత క్యాటలాగునకును
ఇవ్వడే వ్రాయును.

ఆయిల్ ఎంజినులు

6.45 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్నికొలతలలో గలవు.

SOLE AGENTS IN MADRAS

MASSEY & Co., Ltd.

POST BOX No. 60

MADRAS.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గణపతి గణపతి గణపతి గణపతి గణపతి

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite Toilet, Kaminiya Oil, & Otto Dilbahar, Sold everywhere."

వెంట్రుకలు దుస్సంతో ఊడిరాకమును జేర్చునట్లును.
ఊడినట్లును మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.
అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కమినీయా నూనెను

వాడును మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది)

వెంట్రుకల కష్ట రోగమును, కిరో మూత్రమును, యిది వివేకముగా
వెంట్రుకల నొప్పిని, గడవగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకల నుండి యొక్కటి కష్టమును గల్గి పట్టుకలె నుండి నొర
య నుండిను.

ఈ రోగమున కీని కరిగించి చూడుము

వెంట్రుకల వెంట్రుకలను కనిపెట్టుదు

కమినీయా తలనూనెను నిన్ను శుభ్రముగా చేయును.

తల బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము. 2. కి. చూడుము ప్రత్యేకము.

అన్ని వ్యాధులకు ఈ కిరో మూత్రమును గ్రహించు వివేకమును చూడుము.

మీకు శుభానంద ప్రవృత్తి, లేక ఆత్మరూప వాసనను పుట్టుదు

"ఓటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యంత శుభ్రముగా చేయును.

కమినీ బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము 2.0-0.0

(కమినీ బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము 0.12-0.0

కమినీ బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము 0.8-0.0

కమినీ బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము 2.0-0.0

(కమినీ బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము 0.12-0.0

కమినీ బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము 0.8-0.0

ఇది మందు అమ్మకారంబునందును, కరకు అమ్మకారంబునందును వాడవచ్చును. లేకుండునట్లు.

మీకు యెంతయు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

156

155 బహుమతి, బాంబాయి.

వేసవికి వెలువలదు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

అమృతామలక

తైలము

గండ్లపసు మెదడునకును చలననిచ్చి శేషవిభయమును వెడలగొట్టును.

సామాన్య రోగి రోగములకును శస్త్రరోగములకును అంతుకము కంటిది.

సీసా రు 1-0-0.

జీవామృతము

ఎండవేడిమిని తోపనియ్యదు. నిగ్గుత్తును నిర్మూలించును. నరములకును

మెదడునకును పుష్కలమును బలమును ఇచ్చును. సీసా రు 3-4-0.

భృగువటి

విపరీతమును వేడిమిచే గలుగు సెగరోగము మున్నగు వ్యాధు

లకు త్రిశూలము. 24 మాత్రలు రు 1-12-0.

ప్యాకింగు, పోటీజి ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము. ఇంకను ఆసక్తిములను ఆయుర్వేద వివేకములు గలవు.

తంజిలివాసు:

'పండిట్'

మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

ఆయుర్వేదాశ్రమము

41, ఆచారప్పా పీఠి, జి. టి. మదరాసు.

చెన్నపురిలో ఏజంట్లు:

దాదా కంపెనీ, చెన్నపురిలో, జి. టి. మదరాసు.

స్వస్తి ఫార్మసీ, పెద్దవీధి, తిరువల్లికేడి, మదరాసు.

ధనవంతులకు మాత్రమే?

అనంగ ప్రభయాకాతి

ముగిలినము, ఇతరకారణములచే గరిగిననరముల

బలహీనత, ముడుతలుబడిన దవడలు, చిక్కినట్లు

కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు

వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే తగుచేసి, శాశ్వతమునగు నిర్మూలము, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసిన ఈవిద్య

విధము నిరపరాధమైనట్టి శితులలో మాడక్రొత్తమగుతనమును పుష్టినియ్యుచు యౌరద్రవాలముల నూతనమయ్యును

కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును. 50 గుళికలు గల బుడి 1 కి రు 10 మాత్రమే

కందర్ప సంజీవని తైలము

ఈతైలమును వైకాదులచే నశింపకల్గు

ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి

సంసారశాఖ్యము తప్పక కలుగును.

ఒకరులను బుడి 1-కి 2-కి మాత్రము 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ, కేళవజీ, నెం. 49 బందరుపీఠి, మదరాసు.

ఓరియంటల్ గవ

ర్న మెంటు సెక్యూ

రిటీలైఫ్ అన్యరన్య

కంపెనీ లిమిటెడ్.

స్థాపకము

1874

నాటికి సంవత్సరము

1924

గొప్పమూలధనముగల హిందూదేశ భీమాకంపెనీ

హక్కుదారులకు నిర్దేశించిన దాదాపు మొత్తము రు 8,00,00,000

ఆస్తులు 6,00,00,000 వైగానే గలదు.

సంపత్తి ఆదాయమును రు 1,00,00,000 వైగానే గలదు.

పాఠినిహోల్డరులు 80,000లకు వైగానే గలదు.

ఆఫీసులు ఈదిగువస్థలములందు కలవు

అహమదాబాదు బెంగాళూరు

అజ్మీరు బొంబాయి

అలహాబాదు కలకత్తా

దెల్లీ కోలంబో

కాంచీ మంగళూరు

కరాచి నాగపూరు

కోలాలంపూరు పూనా

లాహోరు రంపూరు

మద్రాసు రావల్ పిండి

మాండలే తిరునేడ్రు

భీమా చేయించుటకు యిష్టముగలవారందరు తక్షణమే

చేసి దానివలన గలుగు లాభమును పొందుదుమనిది, దీని లాభ

మును యొకను ఎక్కువగా అభివృద్ధిచేతు నూదనము గలవు.

ఓరియంటల్ విక్రీలి లాభకరమైన ప్రత్యేకపథము

చూచుచున్నా. అది మిక్రీలి జననమృతమైనది.

(ఉచితలాభముగల పాటికి, పసిబిడ్డలకుల ప్రత్యేకపాతి

సీటు మున్నగునవి తెలుపు వివరముల పట్టికలై కంపెనీకి

వ్రాయుము.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid

Post Box No. 8. Madras. } Branch Secy,

Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum,

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free.

L. H. SELLER, D. Sanita (Bengal).

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.

HEALTH HOME, D. Sanita (Bengal).

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అతి

ర్ణము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు,

ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటివోషములు

మొదలగు వ్యాధుల కిది వైద్యముధములై పనిచేయును. 3

250 మాత్రల సీసా రు 0.4-0 డబ్బు రు 2-8-0 వి.పి అ 6

పి. జి. వ. అండు కంపెనీ. వెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

రత్న పురుషలే హ్యం

శుక్లవర్ణమును పొగొట్టి బలముకలుగజేయు అద్భుత

హ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవర్ణమైనను పారదోలు

నని అనేకులు-కొనియాడుచున్నాడు. ఈలేహ్యమువల్ల-మేహ

ముక్కల వచ్చిన దగ్గు మొదలగు రోగములు మూత్రరోగములు

మాడ తగ్గును. డబ్బి రు 3-4-0 లు.

శగలేహ్యం విశాతి శగలేహ్యము తప్పక ముద్రును

పథ్యములేదు. డబ్బి రు 1-8-0 లు.

ఆయుర్వేదవైద్య ఆంగర వేంకటాచార్యులు

అండునన్ను, ప్రాశ్రయకున్ను.

పట్టాభిరూపు వైద్యశాల,

రాయవరం, గోవానోబిల్స్.

ఈ గ్రంథములో నమత్కాగ్రహితము, విశితగ్రహితము, విశగ్రహితము, మనోగ్రహితము, క్షేత్రగ్రహిత మనునవియు, విశ్రమము, అద్భుతములు, చిహ్నము, చిహ్నప్రకృతి, యోగ్యత, క్రమము, లెక్కలు, గణితానుభావము గలవి. మంజులమును, మనోబలమును, తెలివిన బుద్ధిచేయు రుచుండునట్లు విశ్రమిచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము నుండి గణితమునం దనుమానప్రబలము, నమత్కాగ్రహితము, యోగ్యతయు తెలివియు కలుగును. ప్రతివానికగ్ర ననుసరింపని పుస్తకము. వీనినిల రు 1 య. వి. పి. ప్లాట్ ఆ రి టి. రిప్రెంటింగ్ కం పి, నలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగళా, (గుంబారు బల్టా) అని వ్రాయవలె.

“నర్సినన్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవామృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మాత్రమే డి. వెంకటాచల చిన్నెయ్యరు, బి. ఏ. నైవాపేటపాస్టు “మంచి కాను అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న అద్భుత కలకజేసినది”- మిస్టర్ ఎం. బి. నాయకర్, మద్రాసు “సాధారణము లన్నిటికిని రాజు పండితుని హిందూదేశపు ప్రాచీన “రక్తమును కురిచేయును”- మిస్టర్ హెచ్. కార్తయ్య, బుచ్చిపురి “తేజస్వమైనవాటిని మిళితముచేసి, తయారు చేయబడిన బాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”- డాక్టరు ఎస్. మాస్టర్, నెల్లూరు “తేజస్వమైన వరముల బలహీనత, నపుంసకత్వము స్వల్పముగా అహమదాబాదు: “నూర నీనీయా రోగికి చాలమంచిది”- మిస్టర్ సున్ను, హైదరాబాదు “నూర, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, పురుషుల డబ్బా బెట్టి మద్రాసు “2 పోషల బరువులు ఎక్కువైన అపరిమితరక్తము దుర్బలత్వము, న్యూరస్టియా మలబద్ధకము, “ది”- మిస్టర్ రూఫ్ ఖాన్ సి. వి. డి. సబ్. ఇన్స్పెక్టరు పా అడ్డోను మొదలగు అన్ని విధములు చెడువ్యాధులు, తీరనినాళి, బ్లూ “ఉపయోగకారి, గుణకారి”- ఎస్. ఆర్. రావు ఎ ఘంట తప్పక గుణమగును. కనకపత్తము, లంకణముచేయ నవ ఎస్కెయ్యరు బి. ఏ డెప్టి కలెక్టరు వేలూరు “నాకు చాలమేలు సరము లేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు వైకి కస్తూరిలెలమును చేసినది”- మిస్టర్ పి. సుబ్బారాయలు, రంగును” సంపూర్ణత్వ పి కాడవలెను. సర్దిగులన అనేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నికలుక జేసినది మిస్టర్ ఎస్. సి. డిటా కాని “ఇన్ను పెక్కురు నెలకు సరిపడు సర్దిగులన బొవధము స్వర్ణముతో మిళితమైనది. కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించిన అగోగ్యముగా బుడ్డి 1 కి రు 5-0-0. పై పూతబొవధము రు 2-8-0 ఒక నుండ గోరన ఇప్పుడే ఈదిగువ విలాసము న వ్రాయుడు పూర్తిపెట్టు రు 7-0-0 తపాల ఖర్చు చేరు. ఉష్ణదేశములలో నేరలో వాగల్గవురు విలాసమునకు యవచ్చును లేక నుంచువారి కిది అమోఘమైనది.

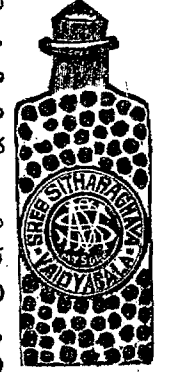
Behar Chemical Works, Bhagalpur. Branch-Mihijam. Wire chemists, Bhagalpur In direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., and Madras Branches. Dadha & Co., Asvin & Co., Iyacalanco Mudaliar Madras Woollen Mart, Mangalore. A. Abid & Co., Hyderabad and Chemists and Druggists everywhere.

అత్యద్భుతకుష్ఠరోగనివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా బొవధమును సేవింపవచ్చును కేట్లాగు యినాం!!
రు 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును
ఈ దివ్యబొవధము తిరకాల స్నేహముచే ఒక గొప్ప ఘోషా మహాత్మునివల వినిపించింది. ఇది సేవింపిన ఎరువు, నలుపు, రాగిజల్లు తువ్వలు, తెలుపు మొదలగు అద్భుతక బుద్ధులగణము, స్వర్ణజ్ఞానము లేకుండుట ఎట్లు బారిన చూపును, అరకాళ్లు, అరచేతులు, కిరసరిగానందు చిరకాల మొదలైనవాటిని ఖండించి తీరకాంతిని కలుగ జేయును. కంఠరపోయిన వేళ్లు యథావ్రతకారము వచ్చును. 1 నెలకు సరిపోవు బొవధము రు 6-0-0, 2 నెలలకు రు 10-0-0, తపాలాఖర్చు చేరు. మాయబుద్ధు రోగిగణము బయటజేయవచ్చును. బాగర్త! మోసపోకుడు !!
సహాయమాండలి:-ఈ మార్తల ముచే స్వయంగా కనిపెట్టబడింది. యిది 40 రోజులు సేవింపిన పొక్కు, రొమ్ము పట్టు రసి, అడ. రోరెత్త, అంటి, కురువు, కాటు రొమ్ముటాకి చిడవ, బగ్గి-మొదలగు ఎటువంటి సహాయోగ్యమైనను నివారింపి, తీర్చింపిన సహమేహములను. మచ్చలు, క్షిప్రవృత్తుల దురదపోట్లు చీముకారుట, మేహరకాలములను ఖండిం చును. ఏవాధ్యయోగను సరి వదలనియెడల పొవ్వుకావను చేయబడును. 40 రోజులకు రు 4-0-0.
ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రాప్తిలును, రెడ్డి అందుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!

పొక్కుపు వెంకటాచలపండితులు వారి లోకామయవార కస్తూరిమాత్రము:-ఈ దివ్యబొవధము మిక్కిలి విలువయొనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల బొవధములేదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పా.కింసు. పొక్కుఖర్చుచేరు. విడ్డెలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇదిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినది అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.
వృష్యరాజనాయకము:-బలహీనత, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొ దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబొవధముగోరి. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిర కృత్తిని, అద్భుత మైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0
మహావృంగముకలెలము:-కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు రోగి, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0
నైపువరిహరిణి:-ఎట్టిరక్తము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0
చిరకేళింజనము:-కండ్లలో ఎలుపు, నిశ్శక్తికారుట, మనక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మామూలును 0-8-0
మా బొవధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమత్యధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాబొవధములు కొనినవారికే తెలియును.
పొక్కుపు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

OM

THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY

Life and Marriage Assurance Company, Limited.

Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).

Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000.

Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000.

Annual Premium Income Rs. 50,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]

Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs 1,000 to Rs 5 000- Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:-

Messrs. P. K. Rau & Sons.

Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

నరసావరం

(వ్యక్తియిదిలేఖరి)
తాగుడులేకుండాగాచేయుట

జూలై 5:-మద్రాసు పెంపరెస్సెలీసవారు 25-4-24 సం|| తేదిగల యు త్తరములో కొన్ని తీర్మానముల నంగీకరింపవేమి మ తాలూకాబోర్డునకువ్రాయగా ఆసంగతి జూనునెల 28 వ తేదిలో జరిగిన మా తాలూకాబోర్డుమీటింగులో ఆతీర్మానము లన్నియు ఏకగ్రీవముగా మా తాలూకాబోర్డువారిచే నంగీక రింపబడ్డవని వ్రాయుటకు సంకల్పించుచున్నాను. వీటివిషయమై గవర్న మెంటువారికి వ్రాయుటకుగూడా ఏర్పరచుకొనబడె ను. అంగీకరింపబడ్డ తీర్మానములలో ఈదిగువసంగతు లున్న వి. లోకల్ ఫండు రోడ్లరక్తకల్పలను కల్లుసారాయుకాణ ముల నన్నిటిని తీసివేయింపవలెను. లోకల్ ఫండువారి హక్కు గలిగినతావులలో నెచ్చటను త్రాగుడుసంబంధ మైనటువంటి గాని కల్లుసారాయి సంబంధమైనట్టిగాని ప్రచురణము లుండ మాడదు. లోకల్ ఫండువారి అధీనములలోనున్న తాళ్ళను గీయు టకు యివ్వబడును. తరువాత లోకల్ బోర్డుల మెంబర్లను తదితర యుద్ధ్యగములున్న ప్రజలలో త్రాగుడుశుండాచేసే గట్టియెర్పాటులను తాము స్వంతముగానున్న లేక దానివిష యమై కృషిచేయుచున్న సంఘములలో కలసిగాని మాజీకు లాంతరుసహాయమున నుపన్యాసముల నిచ్చుచున్న ఇంకా యితరమార్గములగుండానున్నా జరుపవలెను. ఈరీతిని త్రాగుడు ప్రజలలో మాన్పించులాగున కలిగిన తీర్మానము లన్నియు మా తాలూకాబోర్డువారివల్ల నంగీకరింపబడెను.

రోషనారా
ఈ నాటకమునకు మాజిల్లా కలెక్టరుగారు లై సెన్సు యివ్వనట్లున్న మద్రాసుములోని మహమ్మదీయులు స్వతీతక భావముతో నున్నట్లున్న యిదివరలో వ్రాసియుంటిని. కాని మద్రాసుమునకు యెదురుగా వశ్వగోదావరి కవతలయొడ్డన అనగా గోదావరిజిల్లాలోని భాగమున మొన్నటిదినము యీ నాటకమును తెనాలివారు ప్రదర్శించిరి. ప్రజలు బహుప్రయాస పడిరి. ప్రదర్శనముమా టటుండనిచ్చి యీనాటకమున నాకు కొన్ని సం దేహము లుండుటచే వాటిని నివారణచేసికొనినీమి తం వాటినిగురించి క్లుప్తముగా చెప్పబోవుచున్నాను. ఈనాటకము కొప్పరపు సుబ్బారావుగారిచే రచింపబడినది. నవరసపురిత మై గంభీరభావోద్రేకముచే నాటకము శోభిల్లుచున్నది. ప్రద ర్శనమునకు యెంతేని యోగ్యముగానున్నది. కాని యీ నాట కాంశము నెచ్చటనుండి గ్రంథకర్త గ్రహించెనో పుస్తకమున చెప్పబడియుండలేదు సరిగదా కొన్ని సంగతులు చరిత్రవిరుద్ధ ముగా గాన్పించుచున్నవి. రోషనారా లేక రామకౌతరా షాజిహాను రెండవమూరై కొప్పరపు సుబ్బారావుగారు రోష నారాను యిరీతిగా తమనాటకములో వర్ణించియుండిరి.
“అష్టాదశభావలయం దనుమహనపాండిత్యమును సంపా దించినవిజ్ఞానవతి - సర్వవిధ రాజకీయతంత్రములందు గడతే తిన ధీశాలిని. అత్యంతప్రజ్ఞతో యుద్ధములను గూడా నడుపగల రణనీతివికారద...” ఇంకొకచోట నిట్లుచెప్పబడెను. “సకలవి ద్యాప్రవీణురాలవు- మీదుమిక్కిలి సౌందర్యనిధి...” కీర్తి శేషులైన కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు తమ మహమ్మదీయ మహా యుగమునందు రామన్ ఆరానుగురించి ఈరీతినిచెప్పెను. “ఈమె సుస్వరూపవతికాదు. ఈమెకు రాజ్యములో గౌరవమును లేదు...” కాని రామన్ ఆరాఅక్రయగ జహాన్ ఆరానుగురించి ఆమెసుస్వరూపవతియనియూరాజ్యమునందంటిటువంటి మెకువ శేష గౌరవము కలుగుచుండే ననియు ఈమె అవివాహితగా నుండే ననియు జెప్పబడియున్నది. ఇంకొకటి. నాటకమును జట్టిచూ డయు క్షయిస్తున్నదే శివాలినిమాచి మోహించినట్లున్న అప్పుడే మృతిజేందినట్లున్న స్వప్నమగుచున్నది. చరిత్రను చూచి నయెడల రామన్ ఆరా 54 సం||లు జీవించినట్లున్న బేరంగ జేమ రాజ్యమునకు వచ్చుసరికి రామన్ ఆరాకు నలుబదియొక్క సం||లుండినట్లున్న విదితమగును. నాటకమునగల యంతములు బేరంగజేమ రాజ్యమునకు వచ్చినతరువాత జరిగినసంగతులు. ఈ వివరీతములను కవిగారు యెట్లునవరించునో వివరనను. అసలే మహమ్మదీయులకు ఈనాటకమును ప్రదర్శించుటలో సహేతు కముగాగాని నిర్దే తుకముగా గాని కడుకష్టముగాయున్నది. అందులో చరిత్రకు వివరీతమైన సంగతులు కల్పించిన కష్టతర ముగానుండకమానదు. కనుక రోషనారా నాటక గ్రంథకర్తవైన చెప్పిన నాసం దేహములను తీర్చుదురుగాక యని కోరుచున్నాను.
నె ల్ స్త్రీ యు రు
ఈజ్జీమరును యిచ్చటనుండి రాజోలనకు మొన్నటిదినము నుండి రెండుసార్లు త్రిప్పట మానివేసెను. ప్రజలకు బహు కష్టముగా నుండును. తిరిగి రెండుసార్లు నడిచేటట్లు మాజిలా బోర్డు అధ్యక్షులు ఆజ్ఞ నిచ్చుదురుకాక యని కోరుచున్నాను. దీనివిషయమై మద్రాసుస్థలకాగ రాజోలు గ్రామస్థులుమాడ

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo—the one safe Milk food that is made in New Zealand, where the dreaded disease, bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk; give him Glaxo, the safe milk food, which is free from the risk of conveyed tuberculosis.

Ask your Doctor!

The Super-Milk Food

"Builds Bonnie Babies"

WHOLESALE DISTRIBUTORS:-

Alfred Young & Co., Ltd.,

(INCORPORATED IN ENGLAND)

Post Box 40 MADRAS.

'SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA'

(REGISTERED)

IS THE SAFEST, SUREST AND MOST PERMANENT CURE.
FOR ALL ACUTE & CHRONIC DISEASES.

PRICE PER PHIAL OF 60 PILLS FOR A COMPLETE CURE Rs. 10.
THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY LIMITED.
THE PREMIER INDIAN CHEMISTS & DRUGGISTS.
(AUTHORISED CAPITAL Rs. 2,00,000-PAID UP CAPITAL Rs. 1,50,000)

Tele Address:— Post Box No. 151. Telephone:—
"Kalpam" Madras. No. 1031 & 837

Managing Director & Senior Physician.
Ayurveda Ratna Pandit Dr. N. V. SRI RAMACHARLU Ph. D. Sc
"CONSULTING HOURS BY THE SENIOR PHYSICIAN"

- 1 George Town Dispensary:—Govindappa Naick Street 10-30 A. M. to 3-30 P. M.
- 2 Mount Road Dispensary:—2/4 Mount Road, 8-30 A. M. to 10 A. M. & 4 P. M. to 7 P. M.
- 3 Triplicane Dispensary:—583 Pycrofts Road 7-30 A. M. to 8 A. M.
- 4 Mylapore Dispensary:—"Kamalalaya" 63 Royapettah High Road 6 A. M. to 7 A. M.

ఇ స నా థే లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను

అమోఘముగా కుదుర్చును

మలేరియా జ్వరము వచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని తేయాకు రబ్బరు తోటలలో ముఖ్యము ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారణిని జ్వరస్థిమం భుంజుకొనుడు. ప్రతిష్ఠాపామునందును ఇది ముఖ్యముగా నుండును. అతిస్వల్పకాలములో కుదుర్చుగల నమృతమైన ఔషధము. దేహానందుండు ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగర్భము కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రానీయక అతుంకపలుకుటకు రాత్రిపూట ఒకమాత్ర, ఉదయము ఒకమాత్రచొప్పన, పుచ్చుకొనినచాలును. మలేరియాజ్వరము రానేరదు.

పసిడిడ్డలకు ద్రవముగానున్న ఇసనాథేలిని వాడడు

ఇండియా, బర్మా, అందుసిలోనుకు సోల్ వజంట్టు,

Gorio Ltd, Post Box 59, Fort Bombay.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

కలకత్తా హైకోర్టులో దావా

మంత్రిమండలియందు సప్తమెంటరీ గాంటుల నియంత్రణ నని యీనెల 7 వ తేదీని జరుగనున్న శాసనసభలో ప్రభుత్వమునా రుపపాదించబడినదిగాని అది అక్రమమని ఉత్తరు వొసంగవలెనని భారతీయ జే. ఎం. నేనుగుప్త (ఎం. ఎల్. సి స్వరాజ్యపక్షము) గారు కలకత్తా హైకోర్టులో నిన్న 4 వ తేదీని దావా తెచ్చిరి. న్యాయమూర్తి ఘోషగారు పిటిషనును వినిరి. శాసనసభాభ్యుత్థానియొక్కయు మంత్రిమండలియొక్కయు పక్షమున అడ్వోకేటు జనరలు వాదించెను. "అభ్యుత్థుడు తీర్మానింపవచ్చునా అనువిషయమున మాత్రమే మీరు పరిష్కరింపవలెనగాని అతడెటుల పరిష్కరింపవలెనను విషయము మీరు నిర్ణయింపగూడదు" అని అతడు నన్నవించెను.

"ప్రభుత్వ న్యాయవాది సాంకేతికములపై నాధారపడుచున్నాడు. మొదట వోటుచేసిన మొత్తము చాలనివో సప్తమెంటరీ గాంటు కోరవచ్చును. ఈవిషయమున నట్టి దేదియును లేదు. ఇదివరకు సామ్య ప్రత్యేకింపబడలేదు. మంత్రిమండలి ప్రతినిధులను యియ్యబడలెననవే గాన నీ గాంటును కోరుట అక్రమము. 38 వ నిబంధనప్రకారము యీ గాంటును కోరిగూడదు. అభ్యుత్థు డీ తీర్మానమును తిరస్కరింపకతప్పదు. అతడు తనయిష్టానుసారము చేయవలెను. వాది శిక్షలను చెల్లించుచున్నాడుగాన నాసామ్య దుర్వినియోగము కాకుండ నతడు చూడవలెను. ఈసామ్య యియ్యగూడదని వాది యిదివరకే ఓటునిచ్చెను. కాన దానిని పరల నుపపాదించినచో ఓటు నిచ్చుటకు అతనికిగల హక్కునకు భంగము కలుగను. వాది శాసనసభసభ్యుడుగాన శాసనసభలో అక్రమము జరుగకుండ చూచుట ఆతని విధి," అని నేనుగుప్తగారి పక్షమున ఎన్. ఎల్. సర్కారుగారు నుడివిరి. "వాదికోరినట్లు తీర్పు చెప్పటకు హైకోర్టువారి కధికారములేదు." అని అడ్వోకేటు జనరలు చెప్పెను. సోమవారమునాడు తీర్పు చెప్పబడును.

(అ. ప్రె.)

రాజద్రోహపు కేసు

కథికుగారికి 5 ఏండ్లు శిక్ష వేయబడెను

ఉదయపూరు వద్దనున్న పీకారబాడీలో యీనెల 1 వ తేదీని యీ కేసు విచారణ ప్రారంభమైనది. ముద్దాయి పక్షమున వకీలు లక్ష్మీనారాయణగారు వాదించిరి. ముద్దాయి హిందీలో ప్లేటుమెంటు నిచ్చెను. ముద్దాయికి 376 శ్ల నుక్రింద మూడేండ్లను 392 శ్ల నుక్రింద రెండేండ్లను శిక్ష వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

తొమ్మిదవ షాహాదీజత

61 మంది కలకత్తానుండి బయలుదేరిరి

ఈజిప్తవారు 61 మంది నిన్న 4 వ తేదీని అలహాబాదు చేరిరి. అచట కాంగ్రెసువారు అకాలీలకు స్వాగత మొసగిరి. (అ. ప్రె.)

మచిలీపట్నం జిల్లా మునసబు కోర్టు

S. C. 673-23

వాది:—అప్పనభొట్ల లక్ష్మీనరసింహ్వం
ప్రతివాది:—చిన్నం నారాయణం

వాది పేర ప్రతివాది. 19.11.20 తారీఖున రు 50 లు వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రానోటునుబట్టి దావాచేసి నడవ ప్రతివాదికి ఎన్నిసర్కారుములు సమ్మతులుచేసిననూ పుచ్చుకొనక రిప్పించుకుంటూ వున్నాడు. నడవ ప్రతివాదికి నోటీసు నిమిత్తం 17-7-24 తారీఖు వాయిదా వేసినారు. ఆ రోజున ఉదయం 10 ఘంటలకు హాజరుయై ఆ షేహారుపున్నయెడల కోర్టువారికి తెలుపుకొనలయును. తేనియెడల యక్కుపార్టీ చేయబడునని తెలియబర్చడమయినది.

ముక్తేవి ప్రకాశరావు,
వాదితరపు ప్లేడరు.

గోపినాథసాహిత్య గోదేశములు

మాడరక రెవ్యూ

ఈ సల 'మాడరక రెవ్యూ' యీ క్రిందివిధముగ వ్రాయుచున్నది:—

ఏదైన సత్కార్యము జేసినపుడు మానవుడు సంతతి పొందును. సత్కార్యమును జేయుట అట్లే సులభమైనది గాదు. ఆకార్యకార్యముల కొరక విశుద్ధమైనది, ఉద్దేశ్యము మంచిది, చేయగోరినదానికి సద్భావముండి, అనుష్ఠించు సాధనములు ఎవరికిని అపాయకరములు గాకుండ నుండవలెను. ఒక నిదర్శనముజూడుడు. భిక్షు పెట్టుట మున్నగు సహాయము జేయు ధర్మకార్యములు సత్కార్యములుగ పరిగణింపబడును. కాని అలోచన విచక్షణలేకుండ ధర్మముజేయుటలన ధర్మమును బొందువారల ఆత్మగౌరవమునకు భంగము వచ్చు ఫీతి యేర్పడ వచ్చును. కావున సదుద్దేశ్యములను సద్భావంతయు లున్నను అట్టిసాధనపుడు నిజముగా మేలుజేయువాడు గాకపోవచ్చును.

కావున ఒకడున్నప్పుడు మరియొకని చంపుటలన దేశమునకు మంచి జేయగోరినపుడు అట్టివాని ఉద్దేశ్యమునుగాని దేశభక్తినిగాని స్తుతింపవారికి ఎక్కువభాగ్యత యుండును. వీలయినగా చంపుటయే చెడ్డదిగావున.

సాహస స్తుతింపవలసిన అవసర మనలేమైన నున్న దేమో ముందు అలోచించెదము. ఆయనను ప్రశంసించిన వారికి అహింసయును సమృద్ధియున్నదనుచున్నారు. వారు చెప్పిన మాటనే నమ్మెదము. వారైతెనయెడల ఉద్దేశ్యము దేశభక్తిపరమై, సాధనోపాయములు దౌర్జన్యరహితములై అహింస కెదురుపోకుండనుండి యెక్కువత్యాగములుచేసి దైర్ఘ్యముతో సత్యవాక్కులై కష్టముల బొందినవారి కెక్కుడుగ నత్యంతముగ ప్రశంసించవలసియుండును. అట్టివారందరికలదు. ఆవివరములన్నింటినిమనముత్రవ్వనక్కరలేదు. అట్టివీరజ్ఞానాదు ఎన్నెన్నియో కష్టములబడి తుదకు త్రియోగముతో చచ్చిపోయెను. జేయిలలో కొరడాదెబ్బలు దిని నిరశనవ్రతము జేసిన రాజకీయ ఖియిదిలు ఆందరును ఇట్టివీరులే. ఏమిదమైన చావునైనను బొందుటకు వారు సిద్ధముగనే యుండిరి. సిరాజిగంజిసభలో నింత గౌరవమును బొందినమహాశయము ఇట్టివారిలో నెక్కడనైన జేరునా? చేరజాలదు. అత్యంతగౌరవము వినతులు అట్టివానికి గాక హత్యజేసినవాని కర్మింపబడెను. ఎందుచేత? ఆయనఉద్దేశ్యము దేశభక్తియగుటచేత. కాని వైనదెట్టివారుల యిట్టిఉద్దేశ్యమును గల్గి పనిజేసినవారే అహింసలకు బద్ధులైయున్నవారింకను గలరు. కావున మరల నెందులకు ప్రశంసించిరిని ప్రశ్నించెదము. 'కారణము స్వార్థత్యాగము జేసినయో, ఇది అంగీకరింపజాలము. దేగానిని క్రూరముగ హత్యజేసి ఆయన పారిపోయెను. వెంట ఆయనదేశీయులు కొందరుబడిరి. వారేమియును తప్పుజేయలేదు. ఆయన వారిపైకాల్చి కొందరుచంపెను. ఆయన లెగర్దుగానిని చంపబోయినపుడు ఉరిదీసెదరని భయమున్నటుల దెలిసినను యిదిస్వార్థత్యాగము గానేరదు. ఇతరులను చంపియైనను తన్నుతాను రక్షించుకొన జూచినవాడు స్వార్థత్యాగము జేసెనని చెప్పుట అపభాషయగును. ఆయనను యితరులు పట్టుకొని న్యాయముప్రకారము బలియిచ్చిరి ఆయన ఆరెవైనపిదప పౌరవము గల్గిచివారణబండి, సత్యమును బల్కి నిరపరాధుని చంపినంగలకు విచారమును దెల్పి చిరునవ్వుతో మరణమును స్వీకరించెను. ఆయననడవడిలోనివి మంచివియములే. కాని క్రిమినలు కేసువిచారణలు చూచినయెడల యెందరో హంతకులు తమంతలతాము పోలీసుస్టేషనుకు బోయి బుద్ధిపూర్వకముగ తప్పుజేసితిమని యొప్పుకొని కాలేమియు తడవబడకుండ ఉరిస్తంభమునెక్కినవారున్నటుల దెలియగలదు. పాపము గోపినాథసాహిత్య కట్టవానిని జూడ మాకు విచారమగుచున్నది. కాని ఆయనకు ఉన్నతస్థానము నొసంగుటకు కారణమేమియును మాకు గాన్పించుటలేదు.

సదుద్దేశ్యములన్నంతమాత్రమున గౌరవార్హులు గావాలరు. రాజకీయోద్దేశ్యములతో బందిపోట్లును హత్యలును గూడ జరిగినవిగలవు. దుర్మార్గులను బోవుహంతకులు దేశములకు స్వాతంత్ర్యము నిప్పించుటకై ధనముగావలసనిరి. వారిలో కొందరకు న్యాయముప్రకారము ఎక్కువశిక్ష విధింపబడెను. కాని వారికి రాష్ట్రీయమహాభరో ఉన్నతగౌరవము నిచ్చెదరని యెవరు తలంచిరి? ఈమధ్య ఆంగ్లరిక్కులను మోసగాండ్లను సదుద్దేశ్యముతో చంపినవారు సంఘములో నట్టిదోషులు లేకుండ జేయవలెనను సదుద్దేశ్యముతో జేసియుండవచ్చును. ఈహంతకులను

గూడ యింకను సాగనువారు లేకపోయిరి. ఉద్దేశ్యము మంచిదనియు, చేసినపని చెడ్డదనియు భేదముల ఆరాదీయువారు సద్గుణమునుగాని సదుద్దేశ్యమునుగాని చెడుపనితో నేకముజేయుట వలన చెడుపని కుండు దోషమును కొంతవరకు, అట్టియుద్దేశ్యము లేకున్నను, తగ్గించుచున్నారను విషయమును మరచిపోరాదు. సత్కార్యములు చేయుటకు సద్భావములకును సదుద్దేశ్యములకును కొరతలేనపుడు, చెడుపనులు చేసినపుడుగూడ అట్టిసద్భావము లే సదుద్దేశ్యములే యుండునని ప్రశంసించదగదు. ఇట్లు చేయువారికి దుష్కర్మ యన యిష్టమున్నటుల వెల్లడిగాగలదు.

గోపినాథసాహిత్య తీర్మానమును తయారుజేసినవారికి అహింసయెడ వాక్పాతభక్తి యిచ్చుదనువిషయము వారు ఆతీర్మానముపై చర్చ జరిగినపుడు గావించిన ఉపన్యాసముల జూచిన విశేషము గాగలదు. ఒక మహాశయము సాహిత్యత్యమును పూర్తిగ ఖండింపగా సభవారందరును 'సిగ్గు సిగ్గు' అని కేకలు వేసిరి. అట్టి సభలోని వాతావరణమునందు 'అహింస' యనున దేమాత్రము నుండజాలదు. మరియొక ఉపన్యాసము అహింసను బహిరంగముగ పరిహసించుచు దౌర్జన్యమునకు గడంగుటను ప్రోత్సహించెను. ఆ తీర్మానము నుపపాదించినాయన కాంగ్రెసు కేమలుపాప విజయముల కభినందించినపుడు అహింస యొక్కడనున్నదని కంటకముగ ప్రశ్న నడిగెను. కాని యాయనయే మరల అహింసాసిద్ధాంతములో నమ్మకమును ద్రువపరచుచు ప్రారంభముగ తీర్మానము నుపపాదించెను.

అహింసయందు సమృద్ధియు కేమలు పాపా ఆభివృద్ధియు

అట్టి పరిస్థితు లున్నను అన్ని దేశములలోను నెట్టిదౌర్జన్యమైనను చంపుటగూడ తప్పేయని గాంధీగారివలె నమ్మువారు కాంగ్రెసులో కొందరుగలరు. మరికొందరు భారతపరిస్థితులకు అహింసయే సరియైనదని మని నమ్మువారు గలరు. ఇట్టివారధికసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. మహామృదాలిగారు తమ మతము ప్రకారము అహింసలన ఆదర్శమును బొందలేక అవసరమైనయెడల దౌర్జన్యమునకుగడంగుట కెట్టి ఆక్షేపణయు లేదని అనేకసార్లు చెప్పుచుంటిరి. భారతీయులు స్వరాజ్యమును దౌర్జన్యరహిత సకలమార్గముల బొందవలసిన కాంగ్రెసు క్రిమి దెబ్బచున్నది. కాని అయ్యది అన్ని దేశములకును న్యాయమును విధించుటలేదు. అట్లు చేయజాలదు. కావున అహింస భారతదేశమునకు ప్రస్తుతాచరణమార్గము గాని అన్ని దేశములకును అన్ని కాలములకును ధర్మమార్గమని నమ్మని కాంగ్రెసు పక్షమువారు ముస్తాకేమలు పాపాగారి విజయముల నభినందించుటలో అసంబద్ధమేమియును లేదు. అహింస ఆధ్యాత్మికధర్మమని నమ్మువారు మాత్రమట్లు చేయజాలరు. కావున సాహితీర్మానము నుపపాదించినాయన వేసినపోటు అహింసను ఆధ్యాత్మికధర్మముగ నమ్ముచు తురుష్క దేశభక్తు నభినందించు కాంగ్రెసుతీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేసినవారికే తగులును.

యుద్ధము: హత్య
అహింస ఆధ్యాత్మికధర్మమని మనవలె తలంచుచు ఆప్రకార మచరింపజాలకున్నను, సాధారణముగ హత్యలు, రాజకీయ దండనములు, యుద్ధములు అన్నియును నిషేధింపవలసియుండును. కాని ఆధ్యాత్మికధర్మ వని తలంపకున్నయెడల దౌర్జన్యముపై సాధారపడి చేయుకర్మములన్నిటిని వానివాని మంచినిబట్టి నిరూపింపవలయును. దౌర్జన్యములన నొక వ్యక్తిగాని దేశముగాని తన ఆశక్తియును బొందగల్గునెడల, అందుద్దేశ్యము, ఆత్మగర్వణయు, స్వాతంత్ర్యసంపాదనము మున్నగు క్రమానుకూలనైతికాదృశ్య మగునెడల నిట్టియుద్దేశ్యముతో జేసిన దౌర్జన్యము న్యాయమే యగును.
యుద్ధమే హత్య యనియు, అందు అన్ని హత్యలును సంక్రమించినవనియు, అయ్యది మోటుదనపుచిహ్న మనియు, యుద్ధములన లాభములకన్న నష్టము లెక్కువగ గల్గుననియు, యుద్ధములో విజయము గల్గినపిదప శాంతిమార్గముల జరుపవలసిన పనులు చాల యుండుననియు శాంతిస్థాంతము నిచ్చుమేము చర్చింపదలంపలేదు.

ముస్తాఫా కేమలుపాపా తనదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నిప్పించవలెనని పోట్లాడెను. విజయము గాంచెను. కావున ఆయన పోట్లాడుట యుక్తమే.

పరాధీనదేశము స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు రాజకీయోద్దేశ్యముతో జేయు హత్యలు క్రమమైన సాధన మని తలంచువారు చరిత్రలో నెక్కడనైన నిట్టి హత్యలవలననే దేశమునకుగాని స్వాతంత్ర్యము వచ్చెనేమో చూపవలయును. రాజకీయహత్య లైన పిదప విప్లవసంగ్రామములును స్వాతంత్ర్యసంగ్రామములును జరగవచ్చును. కాని యిం దేమాత్రమును మనస్సునందు కలవర ముండరాదు. రాజకీయహత్యల సాధననైపుణ్యమును విప్లవసంగ్రామములతో సంబంధములేకుండ నిశ్చయింపవలయును. మేము సరిత్రలను జడకనంతవరకు హత్యల సాధనములననే దేశముగాని స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు జాలినటుల మాకు గాన్పించలేదు.

ఒకవేళ నేదేశములోనైన నది విజయముగాంచినను భారతదేశములో విజయముగాంచునా యను విషయమును నిర్ణయింపవలసి యుండును. ఈవిషయమై ముందువెనుకలు కొన్ని సంవత్సరములనుండియు మేము ఆలోచించుచుంటిమి. మేము తెల్పుకొనినది యాహత్యలపద్ధతి నైతికముగ తప్పుగటయేగాక భారతదేశములో నిరుపయోగముగూడ ననియే.

ధర్మయుద్ధము జేసినపుడు పోట్లాడినవానిని స్తుతింపవలెనన్న ఆతడు చెల్లాటనునందువలె మెలిగియుండవలెను. రాజకీయముగ గాని మరియేవిధముగ గాని ఉద్దేశ్యము చెల్లుకొని హత్యజేసినవాడు కులాసాగా ఆటలాడుట కట్టుచేసిననజాలము. ఆతడు వెనుకనుండి కొట్టును. వైరిసిద్ధముగ లేనపుడు ఏమాత్రము డెలుపకుండనే యెదుర్కొనును. ఇది పిరికితనము. యుద్ధములలోగూడ హతాత్మక తెలుపకుండ యుద్ధమును ప్రకటించుట గలదు. కాని ఒక దేశమునకు మరియొక దేశమునకున్న సంబంధములబట్టి అట్లెదుర్కొనుట యుక్తమని తలంపరు. ఒక్కసారి అట్లెదుర్కొనిన పిదప యుద్ధము ప్రకటించినటుల దెలిసికొని అదిమొదలు అట్టి పోరాటములకు సిద్ధముగ నుండెదరు. రహస్యహత్యలలో నెట్టినిబంధన లుండవు. అందుచేతనే మనస్సు పీరత్వమునకును హత్యలకునుముడిపెట్టుచుండును.

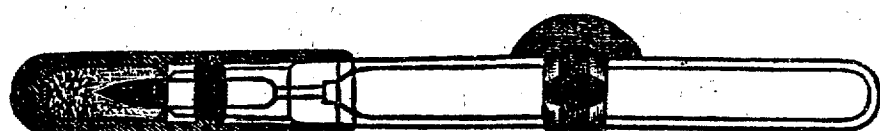
మేము చెప్పినది తప్పు గావచ్చును. కాని మాక్రిటుతోచినది. బెంగాలు నిజముగా యుద్ధభూములలోయుద్ధముజేయుట కలవాటు పడియేయుండినయెడల సిరాజగంజిలోను పిదపను, యిట్టిహత్యలకై సోత్రపాఠముల జేయుట యుండునది.

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ

1924 సం. జూలై 4 వ తేది తెగవబడును. మాతన విద్యార్థులు జూన్ 25 తేదిలోపల దరఖాస్తులనంపి జూలై 4 తేదికి కళాశాలకు రావలయును. కొరువారికి దరఖాస్తుపాఠములు కళాశాలనియమములు పంపబడును. విద్య ఉచితము, భోజనము నాది సదుపాయములు విద్యార్థులే చూచుకొనవలయును. పాశ్చాత్యవైద్యనిపుణులచే అనాట మీ ఫీజియాలజీ మొదలగు శాస్త్రవిషయములకూడ బోధింపబడును.

నోరిరామశాస్త్రి, కళాశాలాధ్యక్షులు, బెజవాడ

సెల్ ఫిల్లింగు "ఆ గేట్" ఫ్రంట్స్ వేనా

శాశానక సన్ ప్రభువచనము, మాతనభక్తి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అష్టాదశ శతాబ్దములలో వివిధగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు గూడ మిక్కిలుగా జనాదరణ పొందుచున్నది.
సాధారణమయిన "ఆ గేట్" కలము
మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టాభిరమ "ఆ గేట్" గానాపాతి నవరంగింపబడు యద్భుతముగ మాతనభావన. ఒకరూపి సిరాలో ముంచియెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

రాక్షసి నందరం ఆపాధమాన శుం 3, శనివారము

రాధికాచైతన్యము

[మాలే రాఘవరావుగారు]

మ. శ్రుతిపర్వంబుగ వేణుగానకలనం
జొక్కించుచు జొక్కుచుం
గతుకం బేర్పడ మమ్ము బ్రోచుదొర మా
గోవిందు డేడీ" యటం
చతివ ల్లోపిక లెల్ల న న్నడుగ నే
మందుకా! ముకుందా! కృపా
మతి నెం దేగితో వేగ రమ్మ, పెఱభా
మకా గాను నే రాధికన్.
కా. గొప్ప ల్లోపిక లేగుదెంచి రినుడుం
గూరెకా, నిశాభామినీ
భావానందకరంబు గాగ కళి ప్రా
గాఢగంబునం దోచె, నే
డీ వీరీతి గృహంబుఁ జేరఁ దడయం
గృహ! గతం బేమి! మా
యాపు ల్లోలలఁ జేరితో? మఱచితో
యాత్మీయ నా రాధికన్?
కా. అందె ల్లెల్లెలు ఘల్లుఘల్లు రని ప్రా
యం జిందులం ద్రొక్కుచుకా
సందు ల్లోందులు దూర పర్వదెనునీ
చందంబు విక్షించి యీ
నందుస్త్రీలు హాసిత్రు, మధ్దు మిడ కృ
ష్ణ! పిడిపావంగ. నా
యం దేలూపము గల్గెఁ దెల్ప కిటు నే
యం బాడియే రాధికన్.
మ. ఎచటం జూచినఁ గన్ను లున్నవియో? యీ
వేమాయ తీరీతిఁ బ
న్నుచు గారెంతువా? లేక భ్రాంతిపడి యే
నుండంగ నిట్లయ్యెనో
యెచటం గన్నదుమండి, కాగిలిడఁగా
నిట్టె బయ ల్చిక్కఁ జే
యుచు మాయం బయి మోసగింపఁ దగునా?
యో! నాభ! నీరాధికన్.
మ. వివినాంభోధిమరు త్రరంగముల నె
వ్వేళకా భవద్ధానమే
విపరీతంబుగ దొప్పఁ దోగుచు నెట
న్విన్వించెడిం గాని హా!
యపురూపం బయె నీదురూపు, కనలే
వైతికా, బ్రియా! యే నికుం
జపుమాటు న్యసియించితో వెడలు మీ
కా! నేను నీరాధికన్.
కా. గుంపు ల్లాడి ప్రజాంగన ల్లననితోఁ
గొండెంబులం జెప్పి దం
డింపం జేయఁగ వేచియుండి, రిక సాఁ
డీ లెల్ల నాలింప మ
న్నింపం బోదు యశోద నేటి కిటు నే
నికా డాగి నాశోక్తా ని
ద్ధింపంజేయు ముపేక్ష నే నుఁ బెఱనా
తికా గాను నీరాధికన్.

పంచమ ప్రబోధము

[సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మగారు]

బయలు దేరుము మాలవాఁడా పంబులను బండించు ప్రాణా!
భయ మదేలా? జన్మహక్కుల భద్రబరచికొనన్.
భారతీయుండ పిపు నేడే భారతాంబిక ముక్తి యయ్యెడి
భారి యింటను గూడుచుండుట పాడియెనయ్యా!
మాటికిని గడ్డకును గజపుగ నీటికిని బాటకును వెలిగా
నేటిజీవన మెంతకాలము ఇట్లు గడపెనవు?
ఊరకున్నందులకు ఫలితం బేరికిని యిట్టులనె యున్నది
మోరకుడ వై నెడక శాంతపు పోరికిం జనుమా!
ఒక్కనాడా రెండునాల్లా పెక్కువత్సరములు శతాబ్దులు
అక్కటా కడసనెను చిక్కుల నంతు లేకుండన్.
లాంగితివి నేవకుడ వాచు నెసంగితివి ప్రంగితివి నేల క
డంగుదువె యిడ లేవకుండగ తరిని గోలుపడి.
చుకువు సంధ్యల కేమి యున్నత పడవులకు నే మేదియో తిని
బ్రదుకుటకు పని చేసికొనుటకు పరు ననుగ్రహమా!
స్వేచ్ఛ దక్కి చరించుకొంటెను ప్రేయమా మరణంబె నీ విక
నిచ్చయింతువె యెఱిగి మానవి హీనజీవనము!
మందబుద్ధి! క్రింద భారతకు పండులను గుక్కలను గాంచెడు
చందమున నే జూడ రన్నపారమే లేదా!
మహామదీయమతంబుఁ గై ప్రవ మతముదాల్చిన గౌరవింతురు
అహహ! హిందువుడైన నిన్నె యథముఁ డనియెదట.
అడుగులం బూజించుకొలదని అడుగునం బడవేసి తొక్కిగ
వెడగై యెన్నాళ్లు వారిని విశ్వసించెదవు.
మద్యమును బోయించి నీసంపాద్యమును హరియించుకత సం
వేద్యమైనను క్రించు నేవను వినువవేమయ్యా!
వేదమందున లేనిమతములు భేదము లు గడులెంచుమాయా
వాదములు సశియించుకాలము వచ్చెగనుమయ్యా.
పాతకములెడబాపుకొఱకై నేత శ్రీగాంధీమహాత్ముడు
భూతయత్నిము నేయుదాంఢిని పోల్చు గనెయ్యా!
ఎండ నెండుచు వానఁజేసుచు చుండెప్పుడు లూర్పు కొనునీ
యండనుండును శ్రీనివాసు డని యెఱుఁగుమయ్యా!
నీదుచేత నె యిమిడి యున్నది నీదుమోక్షం బనుచు జాతిన
సాధుగాంధీమహితబోధలు శివణముల బడవో!
మొండిపాటు లడేమి చెప్పిన దుండగిడు ల దెంతకొప్పిన
దండిధైర్యము వదలబోక స్వతంత్రమును గొనుమా
మతము విడఁగ నలదు: సత్యవ్రతము పిడఁగ వలదు, గాంధీ
హితమెఱిగి సతమరిగి కాంచు మహీనసంపదలకా.
పాటువదును కృత్రి మంబు పాటువడు మా కట్ల ద్రెంచుక
లైలుటకు మాయూరికిని దత్తాపకర్మముకా.
మానవుండ పిననెడుమాటన మరచిపోయిరి యుగజాలు నీ
మానసంబును ముం దిక్కెట్లుల మార్చి వేయుదురో!
బడులు, బాటలు, బావులును దేవాలయంబులు, సత్రములు, నీ
వడల నేలా నరుల కెల్లర కను నవఁరములే.
వెనుకఁ దగ్గి నకొది యింకను వెనుకద్రోయుటెకాని యెవ్వరు
కనికరంబు వహించు పెద్దలు కానబడరయ్యా.
తప్ప జేసితి మంచు పశ్చాత్తాప మించుక యేని జెందరు
మొప్పెలను నమ్ముకొన నీకెటు ముక్తి యబ్బెడినో!
మానవత్వము నిల్పుకొనగాఁ బూని లేనియవక్రదీక్షం
బూని యాయాతావులకునుం బొమ్ముశాంతుడవై.
ఎవ్వ రడిన నెదురు నెప్పుడు మెప్పుడు నీయత్నంబు మానకు
దప్పుదవ్వుల బాసి పోవు నధర్మ మానాడే.
తిట్టెదరు, కట్టెదరు చెరలం బెట్టెదరు, కొట్టెదరు నీదగు
పట్టు విడువక నిలిచి యంతటఁ బరగు విజయుండవై.
పుట్టుహక్కుల గాచి కాని తో. బుట్టువులనుం బ్రోచిమని నీ
పుట్టుభూమిముగము దీర్చుక బొందు మోక్షమును. (285) 22

తత్త్వము

[కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు, బి.ఏ. యల్.టి.
సాహితీ సమితి.]

1. వారు చేసిరి పిరు చేసిరి
పాడు చేసిరి పరు లటంచును
వగచుచుండుట యేలరా?
వారలెవ్వరు? వీరలెవ్వరు?
వారు పిరును బ్రహ్మ మనియెడి
వరుస నెరుగ వ దేలరా?
2. కార్య మియ్యది కారణం బిది
కార్యకారణమైతి ఘనమని
గాసి జెందగ నేలరా?
కార్య మెయ్యది? హేతు వెయ్యది?
కార్యకారణక రయందున
గాఢనమ్మక ముంచరా!
3. వట్టి యిక్కడ గట్టియెక్కడో?
వట్టి దొరకెను గట్టిలేదని
మాయలో పడనేలరా?
మట్టికాయము వట్టి గలయును
గట్టియెక్కటి యాత్మయే మరి
వట్టి వన్నియు నగునురా!
4. నాది యియ్యది నాది కాదిది
నావి కావలె నన్ని యంచును
నయము తప్పెదవేలరా?
నీదె సర్వము నీవె సర్వము
నీవె బ్రహ్మపునిలయ మనియెడి
నిజము తెలుగుకు బ్రదుకరా!
5. కష్ట మొందను సౌఖ్యపడియెద
కష్టసుఖముల గాంచుటకు నా
యిష్ట మని యోచించెదే?
కష్ట మగునది బ్రహ్మమును గన,
గాంచ యెదవిన సుఖమె సుఖ మను
జ్ఞానమును కాంక్షించరా! (289)

మిత్రుఁడా!

[ఏనుగు తిమ్మరాజుగారు]

- గే య ము
ఉన్నయూరును గన్నతల్లియు
నొక్కరూపట మిత్రుఁడా
కన్నతల్లిని మరచిపావుట
కాదు ధర్మము మిత్రుఁడా (1)
తల్లిరూపముఁ చలఁపఁ జిత్తము
పల్లవించును మిత్రుఁడా!
కల్లగురువుల నాశ్రయింపక
తల్లిఁ గొల్చుము మిత్రుఁడా! (2)
ముగురుశత్రుల మూలమట్టుగ
పొగరడంచుము మిత్రుఁడా
పొగరడంచిన మోక్షమార్గము
పొందఁజూచెద మిత్రుఁడా! (3)
తనువు నిత్య మటంచు కాశ్వత
ధర్మ మరయవొ మిత్రుఁడా!
తను పబద్ధము తత్వ మరయట

శిష్ట కృష్ణ మూర్తి
కవికృత కంకణబంధము

[ప్రకాశకుడు పోక్కుగారి లక్ష్మీనారాయణగారు]

(రక్తాక్షి శ్లేషమున బంగారుబంధము ఆంధ్రప్రదేశ్ సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

రామాయణకథా

శ్లో. తా దేవానామశాధా నా ధీనానేకా లోకిమా |

స్థానాభాఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతా ||

దేవానాం తాః ప్రసిద్ధాః పూర్వపక్షిణాదయః ఆశాః దిశః ధాః రక్షకాశ్చ న నానన్ కింత్వధీనానేకాః అధీరబుద్ధిః మూఢా రామైత్యాశయః ఇనఃప్రభు ర్వాసాంతా అనేకాః ప్రజా యాసాంతా శ్వాభూషన్ ఏవం జాతే యః అగీ శయన త్వేన శేషతైలవాన్ శేషతైలవాన్ లోకి ధార్యత్వేన లోకనాన్ విశ్వంధరః సచ స్థానాభాఖ్యాస్థానే స్వస్థానే ఆభా శ్లేష్ కాంతిఖ్యాతీ యస్యా స్సా తాదృశీకంపా విద్యుద్రూపా గోణీక్షణా మా లక్ష్మీశ్చ ఏతం లోకం ఆయాత్ ఆగచ్ఛతు ఇతి ప్రత్యేకవస్తవయః రామఅభిరామ ఇరాజానే భూపతే ఇతిసంబుద్ధిః

శ్లో. దేవానా మశాధానా ధీనానేకాలోకి మాస్థా

నాభాఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతా ||

దేవానీనస్య ఇంద్రస్య ఆమా అపక్యా యా ఆశా శక్రు సంహారాద్యా తస్యాః ధా పోషణం తస్యా మహాధీనః న ఆధీ నఃనాధీనః తాదృశో నభవతి త్వనాధీనః అతఏవా నేకాలోకి అధికప్రతాపః మాయా లక్ష్మ్యై అస్థా ఆస్థానం లక్ష్మీవానిత్యర్థః అభా అకాంతిః అఖ్యా అక్రిః తయో ర్లోగీ సంబంధవాన్ తాదృశో న తథావిధః కాంతిమా స్త్రిమాంశ్చ నేతా నాయ శో రాజా దశరథః రామేసతి సుతేసతీత్యర్థః ఏతం సమంతా త్రస్సిద్ధం శం సుఖం ఆయాత్ప్రపా పేతిసంబుద్ధిః పాతీతివః శ్లో. వానీనామశాధానాధీనానేకాలోకిమాస్థానా

భాఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతా ||

వానీతి రలయారభేః వరాణాంసమూహో వారం తద స్యాస్తీతివానీ ఆనేకవరఫలఇత్యర్థః తథావిధో రాజా యోగీ విశ్వామిత్రః | నామశాధానాధీనానేకాలోకి నామ్ని దీక్షిత ఇతి నామ్ని ప్రసిద్ధావా యా ఆశా తయో ఆధానాధీనః అగ్నిధానాధీనః యాగాసక్తిమా నితిభావః | ఆనేకాలోకి బహూం ప్రదక్షణదక్షా నృపసాలోకమానః | ఆదే ఆదిభవే తత్రభవంత్యే అగ్రజ ఇత్యర్థః రామే శ్రీరామచంద్రే మా స్థామాయా బుద్ధేరాస్థాస్థానం రామ విషయకజ్ఞానంవాంత్స నిత్యర్థః నేతా స్వాశ్రయనుప్రాపకో భూత్వేతిశేషః ఏత మిశం దశరథ మాయా త్రాప్తవ భావ ఖ్యాచ తే అం భూషణం యస్య శంపాతీతి శంపః తయో స్సం బుద్ధిః ||

- ధర్మయుక్తము మిత్రుడా! (4)
- మాయమర్మము చెప్పి గురువులు
- మాయచేసిరి మిత్రుడా!
- మాయతత్వము మరి త్యజింపక
- మనలె దేటికి మిత్రుడా! (5)
- చాలుజాలు నిరంకుశత్వపు
- బాడబోతుము మిత్రుడా
- బాడతెలియక మాడబోయిన
- కీడు మూడును మిత్రుడా!
- శున్ను దాను గ్రహింపనేరడు
- ధనమదాంధుడు మిత్రుడా!
- తన్ను దాను గ్రహింప తారక
- తత్వ మాయెను మిత్రుడా
- నిర్మలంబున ధర్మమార్గము
- నీకుఁ దెల్పిన మిత్రుడా!
- ధర్మమార్గం తెలియింపవు
- ధనమదాంధుత మిత్రుడా! (6)
- కర్మయోగప్రకార మంతయు
- గలదు గీతల మిత్రుడా
- కలఁదో లేదో పరాత్పరం దని
- కలఁగఁబోతుము మిత్రుడా! (292) (9)

శ్లో. లీనామాశాధానాధీనా నేకాలోకిమాస్థానాభా

ఖ్యా యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతాదేవా || ౫ ||

ఇనానేకాలోకి ఇనం సూర్య మసక్య దాలోక తే తథాతాపస ఇత్యర్థః ప్రకరణా ద్విశ్వామిత్రః లీనామాశాధానా ధీ లీనాః క్వాఃప్రలీనాః ఆమ మపక్యం మాంసాదికం ఆశ్మంతి ఆమాశాః ఆమ మలక్ష్మీకదుపవిత్రం మాంస మత్నంతీతివా రా త్నసా మాచీచసుభావ్యదయః తేషా మధా అపోషణం తా నాథతే నాథ తన్నాధనశీలః తాచ్ఛీల్వేణినిః నాధ్యనాధ్యయా ఛ్వా ప్రతాప్తేర్వర్కీష్మ బభూవేతిశేషః మదన్యరాం ఇ రాయ కాంఠో రాత్నసాన్ జమీ త్యయాచ తేత్యర్థః మాః తయా సహితాఅస్థాయత్వః ఆభా అప్రకాశ న సఫలబధ్నా నేతిభావః ఏతం యోగీశం శ్రీరామం ఖ్యా యాగమ రక్షేడితి ఖ్యాతి రాయా త్రాప్తవ ఇతి తాః ఏవం ప్రసిద్ధాః రామేరా రామవిషయకజ్ఞానాంసి ఇరా సురాంబు నా గుర్భాప్యేత్యమరః అహం జానే దేన రాజా ఆ విష్ణో గోణీక్షణేయం ప ఇతిసం బుద్ధిత్రయం.

శ్లో. నామశాధానాధీనానే కాలోకిమాస్థానాభాఖ్యా

యోగీ శంపా యాదేతం రామేరాజానేతాదేవా || ౬ ||

నేవానీ దేవాని యతిధ్యానేనగన్తుంతీతి దేవారాః తేషవ దేవాలాః రలయారభేః ఋషయః తే అస్యసంతీతిదేవానీ ఋషిగృహసహితః యోగీ విశ్వామిత్రః మాశాధానాధీనానేకా లోకి మాయా స్తీతాదూపాయా లక్ష్మ్యై ఆశా దిక్ స్థానం తి భావః విదేహపురమిత్యాశయః త త్రాధానం యాగ్ర సదధీనః తత్పరః యోనేకః నవిద్య తేకాయస్యసః నేకః నద్యత త్వేతికన్ సనభవతిత్యనేకః లక్ష్మీవాన్ రాజాజనక ఇతిభావః తదాలోకి అలోకనశీలః తాచ్ఛీల్వేణినిః తాదృశస్సన్ మాయా స్తీతా యాస్థా నే తత్ర పు ఆభాఖ్యాతిః ఖంవివాహజలతసుఖంతే ఇన్పుతితి మాస్థానాభాఖ్యాః తేనసహిత ఇతిశేషః రామే రాజా నేతా రామస్య ఇరాధూః తస్యా జాయతఇ తీరాజంయత్ అంగారవం భారో యస్య ఇరాజాశేషః తద్రూపో లక్ష్మ్యై ఇతిభావః తస్యచ నేతాప్రాపకశ్చ సజా ఏతం పూర్వోక్తం ఈశం జనకం అయ త్రాప్తవ పేతిపూర్వసన్బుద్ధిః

శ్లో. మాశాధానాధీనానేకా లోకిమాస్థానాభాఖ్యా యో

గీ శంపా యాదేతం రామే రాజానేతాదేవానీ || ౭ ||

మాశాధానాధీనానేకాలోకి మాయా బుద్ధేః ఆశాదిక్ స్థాన మితిభావః తత్రాధానం నిధానం తదధీనా యే అనేకపదా ర్థాః తదాలోకి బుద్ధిస్థా యే పురోద్భవ్యమానగంగాదిపదార్థాః తద్వృత్తాంతదర్శనశీల ఇతిభావః మా స్థా నామాయాః స్థానం పురుషః గీ గీతవాన్ శ్రీరామచంద్రః తం విశ్వామిత్రం ఈ శం జనకం రామేరాజాః రామానుజహరా ఇరావాచః తజ్జా యే ఆహేతవః తాదృశస్సన్ కథం గంగోత్పన్నా కస్యాయ మాశ్రమఇతిబువక్ నేతా ప్రాపయిష్యతి మార్గశ్రేమాపనోదన పూర్వకభాసమత్పానచాతుర్పురస్సర మధ్యానం గమయి ష్యతి ఇతితిశేషః దేవానీ దేవం రంతరిక్షచారిణీ ఈనా ఈషువాక్సు ఇనా ప్రభీస్ అఇతి సంబోధనం భాఖ్యాయ భా శ్లేయతి భాఖ్యాయః శంపాయాదిః శం సుఖం పాతి శంపః తాదృశః యః అయః శుభావహః దైవం యేషాంతే భాగ్యవంత స్తేషా మదిః పురస్సరః తయో స్సంబుద్ధిః

శ్లో. శాధానాధీనానేకాలో కీమాస్థానాభాఖ్యా యోగీ

శంపా యాదేతం రామేరా జానేతాదేవానీ || ౮ ||

అత్ర ఉపరి తద్భూతానుభోధీ యత్రేతి సంపాద్యతేయ త్ర యస్మిన్ ఫలతే శాధానాధీనానేకాలో శం ఆప్తతేసుఖమాధ తే శాధానః తాదృశః అధీనః వశః అనేకా న్యలాని ఆరాణి యస్య సో నేకారః పవిః ప యస్య ఇంద్రః మాస్థానాభాఖ్యా యోగీ మాస్థానం పవ్యం తేన తద్దర్శనీలక్ష్మ్యతేతస్య బ్రహ్మణో ఆభా తేజః తయాతే త్యర్థః తయా యాయా ఆఖ్యా నామా అహ్యా యో జారేతి నామ తద్యోగీసజ్ అక్తి పాపీ అతముష్క హ్రాస్యే న దుఃఖీవా సాదేవానీనామా దేవానీన న్యేంద్రస్యా మా అలక్ష్మీప్రాయా అహల్యచ అస్తీతిశేషః తం శేశం రా మే రాజా నేతా రామః ఇత్యేషణీ లక్ష్మ్యై తా రామయా ఇతిరాజానా రామే రాజా తయో రానేతాసన్ ఆయాత్ శం పేతిసంబుద్ధిః ||

శ్లో. ధానాధీనానేకాలోకి మాస్థానాభాఖ్యా యోగీ శం |

పాయాదేతం రామేరాజా నేతాదేవానీనామా || ౯ ||

దేవానీనామా దేవానీన ఇంద్రే ఆమాశా అపక్యాశా ఇంద్రే అత్యాశానీతి అహల్య | రామే రాజానాసతీ రామ

స్య ఇరా భూః | అ త్రేతాశ్లేష భూపతాగో లక్ష్మ్యతే రామ పాదధూళిరితిభావః | తస్యా జాయతే తథా అనం ప్రాణనం జీవో యస్యాస్తాదృశీ సతీధానే స్థానే స్వాశ్రమ ఇతిభావః | అధీనః గుప్తం యథాతథా శేష్యర్థ మాగతోపి స్వాధీనః అనేకా లోకి సహస్రాక్షో యస్యసః ఈవాణీ మా లక్ష్మ్యై ఆః ఉమా తదాస్థాః ఆస్థానీధూతాః బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః తేషాం న అభాయసాం తాః నాభాః తాదృశ్యోన అనాభాః తేజోవ త్యః యా ఆఖ్యానామధేయాని తాసు యోగినః ధ్యానినః త్రి మూర్త్యాఖ్యపరబ్రహ్మచింతకా మనయః తేషు ఈశశ్లేష్మః గా తమఇతి తాత్పర్యం తం ఇతాప్రాప్తా ప అయాదే శుభావహ దైవ స్వాదే ప్రభమేతిసంబుద్ధిః || ౯ ||

శ్లో. నాధీనానేకాలోకిమా స్థానాభాఖ్యా యోగీ శంపా

యాదేతం రామేరాజానే తాదేవానీనామాశాధా || ౧౦ ||

తతః కింజాత మత్ర అహ || యాదే త్యాగాదే అధవ యాప్రాపణం ప్రజారక్షణం తత్రాది తస్యసంబుద్ధిః ప రక్షక అ విష్ణుతుల్య హేరాజక్ రామా అభిరామా ఇరాజా సీతా అనా పరాపరహితానతీ ఆకార ముఘే భావే పరితాప ఇతి నానార్థరత్నమాలా నాధీనానేకాలోకిమాస్థానాభాఖ్యా యోగీ శం నాధంతే విశ్వరూపం ప్రాప్నువంతీతి నాధీనః తేషా మినః అప్తేర్వర్యవాన్ తాదృశో యో నేకాలోకి బహునేత్ర త్రైనేత్ర ఇత్యర్థః తస్య ఈ మాస్థానాభాః శోభాయుక్తో విష్ణుః తేన లక్షణయా తత్సంధానేన ఆసమంతాత్ ఖ్యా ఖ్యాతి ర్య స్య తత్ విష్ణురూపబాణసహిత మితిభావః తాదృశం యత్ అయః ఫలయాపలోహం గచ్ఛంతీత్యయోగాః బాణాః తే స్య సంధానార్హత్వేన సంతి ఆయోగీధను రితి తాత్పర్యం తత్ర ఈశ స్వచుర్థః అస్యదుర్గుటతదారోపణ ప్రయత్న జనిత తత్తండవ ప్రభుతాయుత ఇతిభావః తాదృశం తం రామం ఇతా ప్రాప్తా భర్తారం ప్రాప్తేర్వర్థః దేవానీనాం రాజసమాహానా మితిశేషం ఆశా అధా అపోషణా అధూడితిశేషః || ౧౦ ||

శ్లో. ధీనానేకాలోకిమాస్థానాభాఖ్యా యోగీ శంపా

దేతం రామేరాజానేతా దేవానీనామాశాధానా || ౧౧ ||

ధీయ ఇనో ధీనః పాం రక్షణ మయతి పాయోరక్షక || తయో స్సంబుద్ధిః అత ఏవ అ విష్ణుతుల్య రాజక్ అనేకాలోకి మాస్థానాభాఖ్యా యోగీ శం అనేకాశ్చ తే ఆలోకినశ్చ అనేకా లోకినః అ త్రానేకాశ్చ తే అత్రయోవిషేతాః ప్రతాపవం తత్రయః అనాం బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాణాం పత్న్యః యాః సరస్వతీలక్ష్మీ పార్వత్యః తాసాం మోషమా యాసాం తత్తు ల్యా ఇత్యర్థః ఆస్థానేషు విబుధ సభాసు, ఆసమంతాద్భాయ స్వాస్సా ఆభాతాదృశీ యాసాంతాః పరివీతాస్తాభి య్య జ్యంలేఇతి మాస్థానాభాఖ్యా యోగీనః అనేకాలోకిన శ్చ తే మాస్థానాభాఖ్యా యోగీనశ్చ తేషా మిశః తం సభార్యాత్రీయ వగ్రతాపవదనుజత్రీయహిత మితిభావః దేతం దా ఖండణం ధనుర్భంగ ఇతిభావః తమితం తంప్రసిద్ధం రామ మితిశేషః అజానా జనాతీతా రామేరా పరశురామవాక్ ఇతా ప్రాప్తా దేవానీనా మాశా ఆధానా ఆసమంతా ధానం పోషణం య స్వాస్సా తాదృ శ్చభూ దితి శేషః పరశురామభంగానంత రం విశ్వాసం గతా దేవా భావికార్య ఇతి భావః || ౧౧ ||

శ్లో. నానేకాలోకిమాస్థానా భాఖ్యా యోగీ శంపా యాదే

తం రామేరాజానేతాదే వానీనామాశాధానాధీ || ౧౨ ||

ఏ గారవే ఆదే ప్రదమగన్త్య ప పాలక తం రామవృ త్తాంతం అవ శ్రుణు మాస్థానాభాఖ్యా యోగీనన్ పరశురామ జయలబ్ధఖ్యాతిస్సన్ అలీనాం శత్రుణాం ఆశాయా అదా అపోషణం తాం నాదతే యాచతే తత్ర నాథతే విశ్వరూపం ప్రాప్నోతివా తథానానేకాలోకి ఏకః ముఖ్యః ఆలోకో దృశనం సోస్యాస్తీతి ఏకాలోకి ముఖ్యదర్శనః తాదృశో న అనేకాలోకి సననానానే కాలోకి జనానాం ముఖ్యదర్శన ఇత్యర్థః రామేరాజా నేతా అభిరామ శ్రీరామచంద్రః శం సుఖం యథాతథా ఆయాత్ స్వస్థానం ప్రాప. అ త్రైస్మి న్న స్వయేవ యాంతర ప్రసక్తికోమో క చింత్యః బహుర్థక త్యాత్వోః అధవా తం క్రిడనం తత్రబ్ధః క్రిడనే స్తీ స్వాత్మీ)దశత్యభిదే యవదితి నానార్థరత్నమాలా శం సుఖం చ అయ త్రాప్తపేత్య న్యయ స్సమాప్తః సక్రితామచంద్రః అలీనామాశాధానా ధీతి విశేష క్రితి క్షేయం || ౧౨ || ఇతిభావకాండ స్సమాప్తః (286) (సశేషము)

ప్రచారకుల నిత్యధర్మము

నవజీవకో వ్రతకాఖిసాయములు

మహాత్ముడు నవజీవములోని క్రిందివిధముగ కొన్ని ప్రశ్నలకు తీర్పును ఇచ్చెను:-

ప్ర:- ఒక ఉద్యమమును నడుపు ప్రధానసాయజీవుని నిత్యధర్మము పాటించునట్లుయెడల నేమి జేయవలెను?

జ:- ఈ ప్రశ్న బహుభయంకరమైనదియు పేలవమునైనది. అందర కండ్లును నాయకులవైపు చిరుగుట స్వాభావికము. కొందరకండ్లులో విషముండును. పనిలేనివానికి ఇతరులలో తప్పులు దప్పు మఱియు గానింపవలెనావున మన మట్టిభయంకరాహారపాలు విన్నను పూర్తిగ విశ్వసించ నక్కరలేదు. నాయకులందర సౌశీల్యమునుగూర్చి చెప్పన దంతయును నిజమని నమ్మునెడల సహవాసము జేయదగిన వ్యక్తి ఒక్కఁడు గాన రాదు. పన పూలందరలోను తప్పులు తప్పకయుండును. సప్రాణులకును అప్రాణులకుగూడ తప్పులుండునని తులనీదాసుగారు చెల్పియుండిరి. పూర్వంతమగు హంసపక్షియే నీటినుండి పాలను వేరుజేసి మానవుని సద్గుణములనే పక్షిగ్రహించును.

కాని కంటికి నిజముగా గానించుచున్నదానిని కనుబడుట లేదని తలపరాదు. ఏదైన నొకదానిని కంటితో స్పృశముగ జూడకున్నను జూచినట్లుగ స్థిరపరుపవలసి యున్నయెడల మనము చేయవలసినజేమి? మనకెట్టిభయము లేదేని విషయమైనయెడల ఆయనకిసంగతిని చెప్పి ఆచెడ్డత్రోవల విధనాడవలసినదిగ కోరవలెను. ఆతడికిను అట్లే చేయునెడల ఆయన కీకారణమునే చెప్పి పూర్తిగ విస్మరింపవలెను.

ఇకను ప్రజాహితీజీవనమునందు నాయకుడు తాను చేయుచున్న తప్పుమియును జేయుచున్నయెడల ఆయన జీవితమి తక్షణములలో యెట్లున్నదియు మన మాలోచింప నక్కరలేదు. మన మీపని జేయుట ప్రారంభించినయెడల నాయకుల వైతికధర్మమును పరిశీలించువార మగుదుము.

మనసాధనములును వాంఛితములును గూడ నిర్దోషములుగ విశుద్ధముగ నుండవలెను. ప్రజాహితీ జీవితమును, యితర జీవితమును, వేరుచేరవిభజింప వలెలేదు. మన గృహజీవితమును బట్టియే బైటికి జేయుపనులుగూడనుండునని చెలినన సంగతియే. మనము సంస్కృతము. ఏదైన సంస్కారము జేయగోరువాడు గృహజీవితమునం దెట్టి లోపమును లేకుండ విశుద్ధముగ నుండవలెను.

గృహజీవితమునందు శుద్ధిని లెక్కజేయ కున్నయెడల, కాగితముతో జేసిన ఓడ అది మునిగి అందున్న వా రందరను ముంచునట్లే, మనపనికి యెంతయో భంగము గల్గును.

కావున ప్రచారకులు నావిన్నపము నాలింపవలయును. మీరు జాగ్రత్తగ నడుచుకొనవలెను. నీ వెప్పుడుగాని చిత్తచాంచల్యమును హంపితివేని దృష్టికి దోషము గానించెనేని, శ్రవణదోషముగల్గెనేని, అట్లే దుష్కర్మముల జేసేతివేని, వెళ్లరాని చోట్లకు పోతివేని, అట్టి దోషములను పోగొట్టుకొని పరిశుద్ధుడగుటకు జేయగల ప్రయత్నమును జేయ బూనుకొనుడు. ప్రజాహితీకార్యముల జేయుచు యిదివరకున్న దోషములకు మరయొక దానిని జేర్చకుడు. నీ వెప్పుడు బడలానలమధ్యమున నున్నట్లు జ్ఞాపకముంచుకొనుము. ఆత్మనిగ్రహము కనవచ్చునకు రంధ్ర మొక్కడను గలగనీయకడు. అప్పు డాచిచ్చు ఆ రంధ్రమునుండ ప్రవేశించి నిన్ను దహించివేయును.

గ్రామములలో వెడలి పనిజేయుటకు నెవరికిని డబ్బియ నక్కరలేదు. కారణము వా రాగ్రామములకు బోయినది. యితరులకు పనిగోవుండుట కగుటలేదు. ఆయన అక్కడికిపోయినది ఉత్తరపులుజేయుటకు గాక చేయబడుటకైయన్నది. కావున ఆతడు ఇతరులతో కోమలముగ మాటాడవలయును. నేన జేయుటకు కాతూహల ముండునట్లుల వ్యవసాయము జేయవలెను. నేనయను ఆహారమువల్ల నే అతని ఆత్మ సంతృప్తి జేందును. ఎవరైన తన నభిశంపించునెడల దానిని లక్ష్యముచేయక నేనానిర తుడయ్యె యుండవలెను. ప్రతి ప్రచారకుడును బహిరంతఃకృద్ధిగలవాడై యుండ వలెను. ఏ గ్రామము లో గాని ఎవరింటి లోనైన అ పరిశుద్ధముగ నేలంతయు నుండునెడల తానే స్వయముగ మన్నుతుడిచి శుభ్రము జేసి యితరులకు పాతము నేర్పవలెను.

ప్రకృతి, భగవానులయెడ నేరము

మరియుక విలేఖకుడు ఆరోగ్యవిషయముల గూర్చి ప్రశ్నింపగా మహాత్ముడు ప్రకృతి, భగవానులయెడ జేయునేరములగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

“నారేపులను నేన దానుకొనుటవలన నాగొప్పతన మెంత యతిశయించినను నేనందు కిష్టపడను. నేను పూర్వకాలము కుసుభ్యుడ ననుకొనెదను. నాలో నేమైన ఆర్షణ ముం దినయెడల అత్యుచితముగ అహింస సత్యములయెడ గల ప్రతి విశ్వాసమే కారణము గావలయును. నాపట్టుకు నేను సామాన్యుడనే కావున యెవ్వరును నిరుత్సాహపడ నక్కరలేదు. అంతస్తాపమే రోగములన్నిటిలోనికి పెద్దరోగము. ‘అపెండిక్స్’ ఒక క్రొత్తగాపెరిగిన అవయవము. దానికి ఏదైన బిచ్చు జేసినయెడల ఆరోగ్యమున ‘అపెండిసైటిసు’ అని యందుకు. ఇయ్యది మహావ్యాధియని నేను దలంపను. చెడ్డమాటలాడుటయు, చెడుపనుల జేయుటయునే మహాభయంకరరోగము. భగవన్నిర్యాణములు బహుమాత్యములైనవి. వానిని సరిగా అనుసరింపట చాల కష్టము. కావున మనకు తెలియకుండనే వానికి ప్రతిభూతము జరుగుచుండును. అట్టితప్పులు మరలగలుగకుండ ప్రయత్నిండునెడల ఆత్మపరిశుద్ధముగ నుండుట కది తోడ్పడును. శరీరక్షణము జేసికొనుటలో రోగముపాలైనయెడల నెవ్వరును నిరాశ జెంద నక్కరలేదు. ఇకను భగవానునియెడ నేరము ఎట్టి వోవాకు అనుభవములో చెలినంతవరకు చచ్చించెదను.

మితాహారము

అన్నిటికన్న ముఖ్యము ఆహారము విషయమై చూచెదము. మితాహారము నాకు అనుభవములో వాగా అలవాటైనది. నాచేత వైసంతవరకు దానిని తగ్గించితిని. నూత్నవిషయము గనుగొనవలయునను నుద్దేశముతో ఆత్మపరిశోధన జేయగోరువారే ఆహారమును ఏదోవిధముగ తగ్గించుటమాత్ర మవసరము. ఆహారము తగ్గించితిని శరీరము తగ్గిపోవుచున్నదాయని చూచుకొనుచు నేమాత్రమును భయపడగూడదు. ఈవిధముగ నే నెప్పుడును ఆహారమును మితముజేయులేదు. అదివర కెప్పుడునుగాని యిప్పుడుగాని అట్టిభయమే లేదు. నాశరీరము శుష్కించెనని నేను దుఃఖింపను. మంచి ఆహారము జేయుటకు తగినశరీరమును నుంచుకొన గోరెదను. ఇందు ఒకచెయ్యిచేస్తానని ఒకచెయ్యి చెయ్యివద్దని పోట్లాటుచున్నది. రెంటిమధ్య నేను నలుగురున్నాను. కాని నేను ఆహారమును మితము జేసికొను నపాయము గానింపలేదు.

ఇంతేగాక దీనిని కట్టిపెట్టవలెను. ఇందుమాత్రము నేను విజయముగాంచలేదు. నేను మేకపాలుతాగెదను. అందు రుచి నాతోగలదని కనుగొంటిని. ఈరుచియున్నంతవరకును రోగభయముండనేయుండును. ఆరుచిని గెలువకపోవుటయే భగవంతుని యెడ అపచారము జేయుటయగును.

నేనింకను కఠినము జెందుటను జయింపజాలకపోతిని. నేనువ్రాసిన నాకార్యాగ్రహానుభవములను జదివినవారికి ఆజీవితములో నెప్పుడును ఆందోళనములో నున్నట్లు చెలియాలదు. సన్న్యాసవ్రతు లగుటకు సంరంభము జేయువారు ఆట్టిస్థితి వచ్చుటకు ఎన్నిఆతంకముల దాటవలయునో తెలిసికొనగలరు. మనమురాగ ద్వేషరహితులమైనయెడల శరీరమున కెట్టిరోగమును రాకుండ యీసంరంభమును జయపరచుము. ఎన్నియను శ్రాధము విడువలేదు. నేనుకోపావేశుడనైనట్లుల వైశిషిములగా నింపనీయను. లోపలనున్న కోపము నడచుకొనుటకు యెంత ప్రయత్నము జేవవలయునో నాకే తెలియను. కోపమునెడను కొనుటకు జేయుప్రయత్నము విద్యుచ్ఛక్తిమాత్రమున గనిపెట్టుటకు జేసినప్రయత్నముకన్న నూరురెట్లుగావలయును. ఇట్లు చేయుటలో విజయముగాంచినందువలన గల్గునుభవము న్యూటను కాశ్యత్తుకును నూత్నవిషయముల గనుగొన్నపుడు పొందినదాని కన్న యెక్కువైనదను. జెయిలు పరిశీలుటలో సహనముతో నుండుటకు మంచిదైర్ఘ్యముండ వలయును. అప్పుడునేను మహానిగ్రహమును గల్గియుండుట చాలకష్టమయ్యెను. ఇప్పుడున్న స్థితిలో కోపము నిష్క్రమమచ్చిపట్టుట రానిచ్చిననో శరీరము చెడికుండ నాపజాలము. మన స్వేచ్ఛకును చికాకుగ నుండునెడల శరీర మెప్పుడును రోగభూయిష్ట మయ్యె యుండును.

ఆరోగ్యకామింకను ప్రారంభదశలోనే యున్నది. డాక్టరులు శరీరావయవములను విభజించిరి. నాకు మనస్సును మాత్రము పరిశ్చేదనము జేయజాలకపోయిరి. మనస్సు కలవరము జెందియుండుటవలన శరీరమునకు గల్గవచ్చుమునువారు పరిశీలించలేదు. మందుసహాయము లేకుండనే రోగమును నివారించజేయునెట్లొ యింకను పరిశ్చేదనము జేయవలెను. ఇదివరలో పరిశీలనములు జరిగెనుగాని మరచిపోతి మని చెప్పుచున్నాను. ఇకముందు వైద్యులు ఆత్మస్థితిని గుర్తించి రోగములనును కనుగొనుటకు ప్రారంభింపవలెను. లోపలికి నుండులెక్కించి శరీరమును పాడుజేయుకుండను పైపైమందుల వాడుకుండను అప్పుడు వారు

అంతఃకృద్ధికి కావలసినపనుల జేవదరు. శరీరము ఆరోగ్యముగ నుండుటకు భగవంతుడు నిర్మించిన ప్రకృతిధర్మములను వారు కనుగొనవదరు.

నే నియుద్దేశ్యము నుంచుకొనియే ఆరోగ్యసాధన మను పుస్తకము వ్రాసితిని. నే నింకను ఆరోగ్యసాధనముల జేయవలసి వచ్చెను. అట్టిసాధనల జేయుచునే బిచ్చుపక్షి నాలోనాకే లిక్వాసము పోయెను. సత్యాగ్రహసంగ్రామము నడుపుభారము గూడ వాపై బడెను. కావున నామాగ్ధుని మరయొక ఆయురే మేర్పడెనో. ఈ ఆయురకులున్నియును తీగనే నేను ఆయురముల సాధించెదను.

నాకు వచ్చినరోగములన్నిటికి నేనే కారణము. నాన కస్సు విశుద్ధముగ నిశ్చలత్వమును గాంచునెడల ఆరోగ్యముగ నుండునను ఆశగలరు. శరీరము శుష్కించినను వజ్రకాయుడైనయెట్టి అంజువ్యాధులను బొందకుండగలను.

దీనిని చదివినవారు నేర్చుకొనన చేమనగా, మనశ్శాంతి చల్లమును జయింప గోరు నపుడు రోగము వచ్చినని భయపడక నిరాశజెంద వక ఆ ప్రయత్నముల నాచరించుచునే యుండవలెను. కోరినలాభము బొందకున్నను ఆతనికవచ్చినదవచ్చును లేదు. ఒక్కటే దృష్టి పెట్టుకొని సాధన జేయుచునే యుండవలెను. శరీర మశాశ్వత మనువిషయము నిశ్చయమే. అదియెప్పుడు రాతిపోవునో యెవ్వరిని చెలియను. మనపుడు చేనినిగాని యిది నాదీయను సంబంధ ముంచుకొనరాదు. భగవన్నిర్యాణమునకు భంగము గల్గునెడల రోగము వచ్చునని ఆయన నమ్మువలెను.

వెల్లింగుటన్ సిగ్గుమా

5.7-24 శనివారమునుండి 11-7-24 శుక్రవారమువరకు
సాక్షాంక్షము 6-15 ప్రతినిమి 2 అటము రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలను
డిబుల్ సిగ్నల్ బ్రాక్షిక్ డి బరిగార్
ట్రయల్ రాజవవారము ఎడ్డిరోలో అజ్ఞాత
సాహసకార్యములు వాని మింగుటగారు మొదలగు
నవి గలవు. తెలియ పువ గు కూడ చూడవచ్చును.

దీక్షకాలమునుండి

విడువవిద్యుధులను

ఆత్మద్భుతముగా కుదుర్చుట

తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురం కాపరస్తులను క్రస్తుకములో 59 ఆస్థీయిన్ విధి బాడ్జిలపుననను నున్నవారు నగు స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఆయుర్వేదాషధములు ఆత్మద్భుతముగాను తిశీఘముగాను ప జేసెనని వ్రాయుట కెంతయు సంగతించుచున్నాడను.

నేను 15 సంవత్సరములనుండి శరీరమునకు రక్తముచెడి శరీరము కఠినత్వము బొందుట, నల్లగురుట, మెదడునందు వేడి యెక్కువౌట, శరీరము మొద్దుబాగుట మొదలగు వ్యాధులచే బాధపడుచుంటిని

నేను ఒకమాసము స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఆయుర్వేదాషధములను సేవించితిని ఇప్పుడు నాకు ఖర్చుపూర్వము ఆరోగ్యము కలిగినది.

బోడకాల్లు, చెవులు, పుట్టుకుంటి, వివిధములైన జ్వరములు మున్నగు వ్యాధులను ఆయన ఆశ్చర్యకరముగా నివారణచేయుటను నేను స్వయంగా చూచితిని.

పి.సి. బానూసుబ్రహ్మణ్యం రు.

శుభ్రుత్వదాపీఠం, రామనాథజిల్లా, ప్రస్తుత మకాం నెం 24 కచ్చేరిలోడు, మొలూపురు తూర్పు 22.9.1920.

వారినలహాకటం రు. 15

ప్రకటన

వారి సలహాకట్నం రు 15/-
(ప్రకటన)

సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఎన్నికలు రద్దగుట

తిరిగి యెన్నికలు జరుగును

వై నిటాలు, జూలై 4:— ఓడిపోయిన అభ్యర్థులు చాలి దాఖలు చేసికొన్నటువంటి పాటిలో 10 యెన్నికల వనరులపై, కమిషనరులు తయారుజేసిన యెన్నికల పకా సంగయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు యీ క్రిందియెన్నికలు యిట్లు ప్రకటించెను:— ఆలిఫుర్ హాల్ద్విజీమాన్ రహిన్ ఖాన్, మట్రాఅగ్రాజిల్లాలు, పట్టణేతరమహమ్మదీయ నము, ఆలిఫురు జిల్లానుండి తామారు రాజుమార సింగుగారు ఘురుజీల్లా (తూర్పు) మహమ్మదీయేతర పట్టణేతర స్థానము. ఈ సెలెక్షన్ లలోగా యెన్నికలు తిరిగి జరుగును.

మరిమూడు యెన్నిక పిటిషనులమీద కూడ కమిషనరు నివేదికలు ఆనుకూలముగా లేవనియు అప్రసానములకు గూడ ఎన్నికలు తిరిగి జరుగవలెనని యుత్తరపు చేయబడుననియు వియుచున్నది.

అల్లాబాదు లో అబ్దుల్ మజీదు గా చనిపోయినందున ప్రిటూకాన్సిలులో ఖాళీయైన యుక్త రాష్ట్రముల పశ్చిమ (మహమ్మదీయ) స్థానమునకు గూడ తిరిగి ఎన్నికలు జరుగును.

ఈస్థానమునకు నామినేషను కాగితములను దాఖలు చేయుటకు జూలై 17వ తేదీనియమింపబడినది. తరువాత ఐదురోజులకు కాగితములు, తనిఖీచేయబడి జూలై 29వ తేదీన ఓట్లు రికార్డుజేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

పాట్నా హైకోర్టు

పాట్నా జూలై 4:— పాట్నా హైకోర్టులో ఆనర్ లు జడ్జిసు సర్ జ్యూలాప్రసాదుగారు సేడు ప్రధాన న్యాయ మూర్తిగా మార్యునిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైల్వేయింజనీర్ల సభ

గ్వాలార్ జరిగిన యీసభలో 'సీపరు' సమస్యను చర్చించుటతోనే సరిపాటును. ఛార్జెసు ఆర్థరుగారు దీనిపై నొక ర్యాసమును జదివిరి.

మిలిటరీ యుద్ధ్యోగుల తములు

వైనికనిబంధనలక్రింద మిలిటరీ యుద్ధ్యోగలక్షితము లలో డేరాబత్తెము కూడ ఉండును. కావున దానిపై రాబడి పన్నును విధింపగూడవని కేంద్రరివిన్యూబోర్డువారు తీర్మానించి నట్లు పయనీరు ప్రతిక చెప్పుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదు హుస్సేను ఆత్మహత్య

అల్లాబాదు, జూలై 4:— రెండవ బ్రిగేడు స్టాఫులో ముఖ్యుడగు మహమ్మదు హుస్సేను ఆత్మహత్యను చేసికొనెన న్న వార్తను మెహారువార్త ప్రసవపరచుచున్న దని ప యి నీరుప్రతిక చెప్పుచున్నది. కాని సాలారాంజిత్ అరెస్టుతో దీని కేమిసంబంధము కలదో స్పష్టముగా తెలియదు.

ఒక గొప్ప ఆదర్శము

మా గుంటూరు తాలూకాలో డ్రైవెసింట్లుగారు, శ్రీయుత మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య చాదరిగారు తమ ప్రెసి డెంటు పదవికి తాజీనామా యిచ్చినారు. లోకము బోర్డుల పరి పాలన ఆంధ్రభాషాభాషామే గాక ఆంగ్లభాషయందు కూడ కనీసము ప్రత్యేకపరిజ్ఞానంజ్ఞానము కృతార్థతచెంది కమాన్డాలపై ఆధారపడకుండా వుత్తరప్రత్యుత్తిరములు వ్రాయుటకైనను తగినంత పరిచయము గలవారే ఆపదపుల కర్వులను విషయము తమ అనుభవమువలన గ్రహించి అట్టివారిల కివకాళ మిచ్చుటకై తమ ప్రెసి డెంటుపదవికి రాజీనామా యిచ్చినట్లు తెలియు చున్నది. ఇది కుభసూచకము. ఇట్టిభునమైనవారి త్యాగమునకు చాలా సంతోషము.

శ్రీయుత మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య చాదరిగారిని ఆదర్శముగాగొని ఆంగ్లభాషా పరిచయము లేనటువంటివారు ప్రజలయెడ తమబాధ్యతలను తెలిసికొని స్వవిషయమును శక్తి సామర్థ్యములను పూర్తిగా విచారించికొని భవపదవులకు రాజీనామానిచ్చి అట్టిపదవుల కర్వులగువారల కివకాళమిచ్చు ప్రార్థన. ఇట్టి భునమైన ఆదర్శమును మోపించిన శ్రీయుత మల్లెల శివరామకృష్ణయ్యచాదరిగారి కనేక వందనములు— సందూరు వెంకట రంగచార్యులుగారు.

అమెరికను డిప్టాయరులకు గవర్నరుగారి స్వాగతము

కలకత్తా, జూలై 4:— అమెరికను డిప్టాయరులును, విమానములును కలకత్తాకు చేరకపూర్వము గవర్నరు యీ దిగువ సందేశమును అమెరికను కాంసలు జెనరలుకు పంపెను:— ప్రభుత్వముతరపునను బెంగాలు ప్రజలతరపునను అమెరికను డిప్టాయరులు యీరాజధానిలోనికి వచ్చినపుడు ఆయుద్ధ్యో గులకును మనుష్యులకును హృదయపూర్వకస్వాగత మిచ్చుని నేను మిమ్మును కోరుచున్నాను. నేను స్వయముగా వచ్చి స్వాగత మియ్యజాలనందుకు చింతించుచున్నాను.

అమెరికను కాంసలు జెనరలుద్వారా కమాండర్ కిమ్రే లు యీదిగువ వైరులెనుసందేశమును గవర్నరుకు పంపెను:— మా విమానములకు కలకత్తానగరము చేసిన అమాల్బముగు సహాయమునకు మా వందనములను గవర్నరుగారికి తెలుపవలెను. మరియు కలకత్తా నివాసులును ప్రభుత్వమువారును డిప్టాయరుల యొక్కయు విమానముల యొక్కయు ఉద్ద్యోగులకును మనుష్యులకును మేము హృదయ పూర్వకముగ మెచ్చుకొంటిమని గవర్నరుగారికి తెలియ జేయ వలెను. (ఆ. ప్రె.)

అల్లాబాదుగర్ల వైమానికశాల

అల్లాబాదు, జూలై 4:— అల్లాబాదుకు 6 మైళ్లదూర ములో నున్న బాంగ్ లీలో వైమానికశాల యుండుటచే అన్నింటికిని ఐబ్బంది యెక్కువగా నున్నది. అందువలన అల్లాబాదు కాంటంకమెంటు తగ్గరనున్న బహిరంగప్రదేశములో వైమానిక శాలను నిర్మించిన అన్నింటికిని అనుకూలముగా నుండును.

అమెరికను వైమానికులు కరాచీకి వచ్చుట

కరాచి, జూలై 4:— అమెరికను వైమానికులు సేడు మధ్యాహ్నము 1-10 నిముషములకు కరాచీకి వచ్చిరి. మొదటి విమానము కరాచీకి 11 మైళ్లదూరముననున్న హాలీరు మీదుగా వచ్చుచున్నట్లు కనబడెను. తరువాత రెండు నిముష ములకు రెండవవిమానము కనబడెను. తూడవది తరువాత కొన్ని సెకనులకే కనబడెను. మూడువిమానములును పట్టణముమీద వలయాకారముగా దిగి చక్కగా భూమిపైకిదిగెను. కరాచీలో నున్న అమెరికను వైమానికాంసలు డగ్లసుగారును, రాయలు వీరు ఖోర్సుడిపో కమాండరు హిక్సుగారును డ్రైగోడ్డువద్ద వైమానికు లకు స్వాగతమిచ్చిరి. పురజనులు చాలమందియు మేజరు జెన రలు కుక్క సి. బి. జి. యస్. ఐ. డి, యస్. ఓ. జెనరలు అశీసరు మొదలగువారును స్వాగతమిచ్చుటకు వచ్చియుండిరి. వైమానికులు పరిపూర్ణాశోగ్యముతో నుండిరి. మూల్తానునుండి ఉదయం 6-18 నిముషములకు బయలు దేరి నప్పటినుండి దారిలో గుడిగాడ్పులు తగలెనని వారు చెప్పిరి. వీరెచ్చటనున్నంతకాలము సింధు కమిషనరునకును, ప్ర భుత్వమండరమునందును అతిథులుగా నుందురు. బహుశః వచ్చే సోమవారము యిచ్చటనుండి బయలుదేరుదురు. ఈ ప్రయాణ ములో యీదిగువవారున్నారు. విమానము హెచ్. 2 మొదటి లెఫ్టెనెంటు లెఫ్టెనెంటు హెచ్ సిక్స్ (యాత్రానాయకుడు) రెండవది లెఫ్టెనెంటు లెన్టీక గాల్లు విమానము హెచ్ 3 మొ దటి లెఫ్టెనెంటు లేదు. రెండవ లెఫ్టెనెంటు హెచ్ ఆగ్లెను. విమానము హెచ్ 4 మొదటి లెఫ్టెనెంటు ఎరిక్సు నెల్సను. రెండవ లెఫ్టెనెంటు హార్డింగు. ప్రతికా ప్రతినిధిగా లింటను గారు వీరివెంట వచ్చుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కస్తూరి

వెల తుల 1.కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రశస్తమైన నేపాళదేశపు కస్తూరి. ఇదికొంచెమైన ను కలితీతక ఘాటుగలిగి యుండును. వాతమును వారింది దే వామునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి యివ్వల ప దార్ధము. జ్వరములకు, బాలెంతిరోగములకు, స్పష్టిపాతములకు మిగుల నుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులును స్వచ్ఛ మగు దీనిచి తెప్పించివాడిన వెలయుండును, గుణమునందును రాభి ము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటికం గు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
పచ్చకర్పూరము:— రెండవరకం వెల తు. 1-కి రు. 1-0-0 లు
కుంకుమపువ్వు:— వెల తు. 1-కి రు. 1-4-0 లు.
రంగుజేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. తులముకన్న మృగవ పంపబడను.

మొమ్మాయు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
శిలాజిత్తు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
అదిపచ్చికాన లేక జాన్నుతు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చవుక గా పంపబడును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 ఫిబ్రవరి 15 నా 5 వ తేది

శనివారము

విన్టరుటనుగారి ఆతురము

లికమీషను రిపోర్టుపై వెంటనే చర్యచేసికొనవలయునని, విన్టరుటనుగారు "ఏషియాటిక్ క్యూరేషన్" పత్రికలో తొందరపెట్టుచున్నారు. ప్రస్తుతపు ఇండియామంత్రిగారి నిర్ణయము వీరి, కేమాత్రము రుచింపలేదు. హైందవశాసనసభలో నీ రిపోర్టు చర్చించబడువరకు, తా మెట్టి చర్యను దీసికొనమని, ఇండియామంత్రిగారు చెలిపియుండిరి. ఐనను, విన్టరుటనుగారి కెట్టి నష్టము గలుగజోదు. సివిలుసర్విసు సభ్యుల కెటులనయినను అధిక పాకర్లములు చేకూరుట నిశ్చయము. ఇందు విషయమై ప్రభుత్వమువారు కృతనిశ్చయమై యున్నారు. ప్రభుత్వపు బునాదియగు ఉక్కుచట్టమును బలకరుచుటకు, అన్నికడుములవారును సంసిద్ధులయి యున్నపుడు, అన్యథా జరుగజాలదు. హైందవశాసనసభలో జరిగెడిచర్య కేవలము లాంఛన యని చెలిసిన విషయమే. శాసనసభవారి తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు పాటించజోరు. సివిలుసర్విసు ఉద్యోగులను సంతోషపెట్టు విషయమై, కస్పర్స్ టీపు లిబరలుపక్షము లెంతటి యభిలాష జూపుచున్నవో లేబరుపక్షమున కంతటి యభిలాషగలదు. సివిలుసర్విసు యుద్యోగుల మహిమను పొగడుటలో, లేబరుపక్షమువారి రేమాత్రము వెనుకాడుటలేదు. రెండుమాసములలో వ్యవహారమంతయు తప్పక పరిష్కారమగును. అంతవరకయినను ఓపిక బట్టుటకువికటరుటనుగారికి తీరదలచున్నది. శాసనసభ గూడువరకు తామసించుట, గొప్ప నేరమని ఓరు భావించుచున్నారు. వికటరుటనుగారు ఇండియా సహాయమంత్రిగ బనిచేసియుండిరి. వీరి యభిప్రాయము, బ్రిటిషుప్రముఖుల సామాన్యభిప్రాయమును ప్రతిఫలించజేయుచున్నది. లికమీషనురిపోర్టు సూచనలపై చర్య నెపుడుదీసికొనినను ఏప్రియలు మొదటి తేదినండియు యవి యమలులోకి రాగలవు. ఇట్టిస్థితిలో వికటరుటనుగారు భయపడలేరే? బ్రిటిషుపత్రికల గాంచిన, లికమీషను రిపోర్టునుగూర్చి సంపాదకీయవ్యాసములు విరివిగ వెలువడుచున్నటుల గనబట్టును. వెక్కుమందివిలేఖరు లిషయమై వ్రాయుచున్నారు. హిందూజేతమునందు జరిగెడి ఇతరవిషయము లీపత్రికల దృష్టికి గొచర్చింపకున్నను, సివిలుసర్విసు పాకర్లములు మాత్రము ప్రధానస్థాన మాక్రమించుచున్నవి. సర్వీసర్ స్వరాజ్యావశ్యకతను గూర్చి హిందూజేతమున జరిగెడి యాందోళనమును ఇంగ్లం డంతగ పాటించుటలేదు. దానుకడుమువారికిని గాంధీకడుము వారికిని గల స్వల్పవిభేదములగూర్చి గోరంతలు కొండలలుజేయుటకు మాత్రము బ్రిటిషుపత్రికలు వెనుదీయవు. హిందూమహమ్మదీయ కలహములను గూర్చి అంతలేనివర్తనలు ప్రకటింపబడుచుండును. కాని ప్రజల స్వాతింత్ర్యాభిలాషవిషయమై సానుభూతి ఏమూలను గనుపింపదు. మితవాదుల రాయగూరము వెపలి మొరపెట్టుచున్నను, ఫలితమేమియుగనుపింపలేదు. ఇంతకుముందు వీరిని చేరదీసినవారు, నేడు వారివంక జూచుటలేదు. పది సంవత్సరముల గడువువరకు సంస్కరణములలో

నట్టి మార్పు గావించగూడదనుటకు అందరును వద్దలే. లేబరుపక్షమువారు సైతము ఆకున కందక పోకను పొందని యభిప్రాయములను చెలుపుచున్నారు. ప్రస్తుత మేర్పడిన విచారణసంఘముతో తృప్తిపడవలెనని మాక్స్ వాల్డుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రభుత్వమునందు జేరని లేబరుప్రముఖులయినను, తమ వెనుకటి వాగ్దానమును చెల్లించుటకు ధైర్యముతో ముందుకు వచ్చుటలేదు. స్వయం నిర్ణయ ధర్మ మే మూలకు జోయెనో తెలియదు. భారతీయులు కడు శాంతముతో రాజకీయా దోళమును సాగించుచున్నందులకు, వారి కోర్కెలను వెంటనే సఫలపరచియుండవలసినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రట్టి యాదార్థ్యమును జూపుటకు మారుగ, కడు సంకుచితముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. హైందవ స్వపరిపాలనాసమస్య ఎటుబోయినను సరియే, అధినివేతరాజ్యములలో భారతీయులెట్టి కడగండ్లు బడుచున్నను సరియే, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముల కెట్టి భంగపాటు వాటిల్లినను సరియే, సర్విసు యుద్యోగుల సౌఖ్యములు పెంపొందిన చాలును. బ్రిటిషుప్రముఖుల దృక్పథ మీ తిరుననున్నది. వీరు తమ నిజభాధ్యతను మరచి ప్రవర్తించుచున్నారు. ఇట్టి నిర్లక్ష్యభావమునకు, వీరు పిమ్మట కచ్చాత్తాపము జెందకమానరు.

మిత్రమండలిసమావేశము

ఈనెల 16 వ తేదీని మిత్రమండలి సమావేశము లండనులో జరుగునని యిదివరకు ప్రకటింపబడెను. దీనియందేళ్ళ మేమి? జర్మను నష్టపరిహార సమస్యను పరిష్కరించుటయే వీరి తలంపు. కాని యీమాదును వ్యవహారము పరిష్కారమగునో గాదో తెలియకున్నది. ఫ్రెంచివారికాతిన్యమింకను వదలలేదు. పాంకేరుగారి నిర్ణయముతో పరిస్థితులు చక్కబడునని యూహింపబడెను. కాని హరియటు మంత్రిగారి దృక్పథము సైతము సామ్యముగ గనుపింపదు. వీ రేమిచేయగలరు? ఫ్రెంచిప్రజలు రోషావేళపూరితులై జరగినై పగసాధింప నెంచినపుడు, మంత్రిసమితియు వారియభిప్రాయమునకు బద్ధుడుగాక తప్పదు. మిత్రమండలివారి కోర్కెల కిన్నిటికిని, జర్మనీ లొంగిపోయినది. జర్మను సైన్యపరీక్షకు సయితము అంగీకారము చెలిపినది. జర్మను ప్రకటనము ఇంగ్లండును తృప్తిపరచినను, ఫ్రాన్సును తృప్తిపరచకుండుట విచిత్రము. లండనులో నయినను యీవిభేదములు తొలగునా యను ప్రశ్నకు సరియగు సమాధానము వెలువడకున్నది. జర్మనీ అక్రమముగ ప్రవర్తించినగాని, షరతులను చెల్లించనియెడలగాని, తగినచర్య గైకొనుటకు నష్టపరిహార సంఘముగాక వేరొకసంఘమును నెలకొల్పవలయునని, ఇంగ్లండుగోరెనట. నష్టపరిహారసంఘము నిష్పక్షపాతముగ ప్రవర్తించడని ఇదివరక నేకమార్లు వెల్లడియయ్యెను. అందుచే మరియొక సంఘము నేర్పరచిన బాగుండునని ఇంగ్లండు భావించుట వింతగాదు. బ్రిటిషువారి సూచన ఫ్రాన్సును కోపోజేకపూరితము గావించెను. తమ లాభములను లండనులో నర్పణజేయుటకు, ఫ్రాన్సుసమ్మతించదట. లండను సమావేశమునకు బూర్వమును, పిమ్మటనుగూడ తనయిష్టము వచ్చినటుల సంచరించుటకు ఫ్రాన్సుకు స్వేచ్ఛ ముండవలెనట. అటులగుచో లండనుసమావేశమువలన నేమిప్రయోజన ముండును? మరల నొక వేడుక సమావేశమును కూర్చుటవలన కాల హరణము దప్ప వేరులాభము గలుగనేరదు. ఇంతవరకును జరిగిన మిత్రమండలిసమావేశములు నిరుపయోగము లయ్యెను. ఈమాదును నటులనే

నిలిచియుండుట అనగత్యము. దాని నిదివరకే రద్దు జేసియుండవలసినది. ఆర్థికనిర్ణయమునందే నిజాధికారము గలదు. ప్రజాప్రతినిధిసభ కిట్టి యధికారముండవలయును. ప్రభువులసభ నామమాత్రముగ నుండిన నుండుగాక. ఇట్టిప్రశ్న హిందూదేశము నందుగూడ నుదయింపక బోలేదు. ఉప్పుపన్నును సామ్రాజ్యశాసనసభవారు నిరాకరించి యుండగ, స్టేటుకొన్నిలు సభవారంగీకరించియుండిరి. ఆర్థిక చట్టమును శాసనసభవారు నిరాకరించియుండగ, స్టేటుకొన్నిలు సభవారంగీకరించి యుండిరి. స్టేటుకొన్నిలు సభ కార్థికవిషయములలో జోక్యముండుట పాడిగాదను నభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. ఇంగ్లండులో కామన్సునభాధికారము స్థిరపడుచో, ఇతర స్థానులగూడ ప్రజాప్రతినిధిసభ కక్కుడు మేలు గలుగవచ్చును.

నిరర్థకసమాధానము
మెసపోలేమియాలో ఆకాశవిమానములనుండి బాంబులను విసరు పద్ధతిని గూర్చి ప్రభుత్వ పక్షము నలీచి గారు లాన్సు బరీ గారికి జవాబిచ్చిరి. అక్కడ జరిగినకృత్యములను సమర్థింప దొడంగిరి. వీరిసమాధానము గాంచిన పిమ్మటగూడ, విశ్వాస మేర్పడజాలదు. ఇట్టిపద్ధతి నవలంబింపవలసి వచ్చినందులకు లీచిగారు విచారము జూపుచున్నారు. అత్యమునుబట్టి సాధనములను సమర్థించుట పొసగదు. అల్లరులు గావించిన జాతులు దుర్మార్గులు గాన వారి నిటుల శిక్షించుట తప్పుగాదనుట, సహేతుకముగాదు. కడచినఅయిదు మాసములలో అయిదుమార్లు బాంబులు ప్రయోగింపబడెనని లీచిగారు నుడివిరి. నేర మొనర్చినజాతులు నివసించుచు ప్రదేశములపైనను వారు పశువులను మేపుకొను స్థానములపైనను బాంబులు ప్రయోగింపబడినంత మాత్రమున, ఆక్షేపణ తొలగిపోదు. నిరపరాధులగువా రెందరో చనిపోవుట కవకాశ ముండనేయుండును. ఒకమారు ముందుగ తెలుకకుండనే బాంబులు విసరబడెనని, లీచిగారు రొవ్వకొనిరి. అల్లరుల సణగద్రొక్కుటకు విమానములు సులభసాధనములు గావచ్చునుగాని, అమానుషము లని యంగీకరింపక తప్పదు. లేబరు పక్షమువారి ధికారమునకు రాకముం దిట్టిచర్యలను తీవ్రముగ ఖండించుచుండిరి. మాండేటు పరిపాలనముక్రింద నున్నదేశములలో నిట్టిచర్యల కవకాశముండుట కీర్తిదాయకముగాదు. ఇక నయి నను ప్రతిష్ఠకై ప్రాకులాడక, లేబరు ప్రభుత్వము వారు ఇట్టి క్రూరచర్యలను మాన్పించి, పుణ్యము గట్టుకొనుట శ్రేయస్కరము.

రసూలుకొండ రంపపుకోతమిల్లులు
ఈమిల్లులను స్థాపించిన ప్రజల కెంతయో నష్టము గలుగుననియు, వారి జీవనాధారము దొలగుననియు, శాసనసభ్యులు సూచించి తీర్మానము గావించినను, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు విసక పైమిల్లును స్థాపించి పని జరిగింప సాగిరి. స్వార్థికంపెనీవారు కార్యనిర్వహణమును బూని పనిచేయుచుండిరి. మిల్లుల కింతవరకు నష్టమే గలుగుచున్నటుల దెలియుచున్నది. 1922-23 సంవత్సరమునందు రు 6216-0-4 ల నష్టము సంభవించినటుల మాకు జేరిన రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. 126571 ఘనఅడుగుల కలపను దేగ, 41862 అడుగుల కలపమాత్రమేపలకలక క్కరకువచ్చెనట. మిగిలినభాగము వంటచెరుక్కుక్రింద వినియోగింపబడెను. ఇందువలన ఎంతనష్టముగలదో యూహింపవచ్చును. శాసనసభవారు నిరాకరించిన గాంటును సరి ఫెచేసి

ఆంధ్ర ల			గంధి మహాత్మ ని వు జాని ధి		
లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను			5-7-24		
యధా శక్తి ని తోడ్పడుదు					
చండాలు			కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు		
			వంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు		
ఇదివరకు	మొత్తం	43333-9-7	ఇదివరకు	మొత్తం రూ 18385-2-11	
నెల్లూరులో వాగ్దానములు, వసూలు 73-0-0			జాబ్బిలి చేబియ్యం అరుణాచలము గారి		
(2-7-24 బుధవారము 18వ పేజిలో ప్రచురించిన దాఖలు)			ద్వారా		3-0-0
కర్నూలుజిల్లా కాంగ్రెసుప్రచారకులు			మంత్రాల లక్ష్మీనృశింహంగారిద్వారా		6-8-0
మార్తి సూర్యనారాయణ గారి			గంజాంజిల్లా వర్ణాకిమిడి తాలూకా		
ద్వారా ఆయాతాలూకా గ్రామ			బత్తిబిగ్రామమునుంచి బి. గంగా		
ములలో వసూలు చేసి కర్నూలుజిల్లా			రావుగారిద్వారా		1-4-0
సంఘములో జమకట్టినది 266-10-0					
నేటివసూలు 10-12-0					
మొత్తం 43683-15-7			మొత్తం 18395-14-11		
పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:— కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు					

నందులకు గలిగినఫలిత మిటులయినది. ఇప్పటికయి నను సీమిల్లులను నిలిపివైచు నుద్దేశ్యము గనుపింపదు. ప్రతిసంవత్సరమును వచ్చుచున్న నష్టము నెవరు భరింపవలయును? శాసనసభవారి విషయమై జోక్యము కలుగజేసికొన వీలులేకున్నది. ప్రజేచ్ఛ ఎటుల నిరాకరింపబడుచున్నదో దెలిసికొనుట కిది యొక ప్రబలనిదర్శనము. రాజ్యాంగసంస్కరణములు దేశపరిస్థితులలో ననుకూలముగూర్చు గలిగింపవలెయ్యను. స్వరాజ్యసిద్ధికి బిమ్మటగాని, శాసనసభలు ప్రజాభిప్రాయమును కొనసాగింపజాల వని నానాటికి విదిత మగుచున్నది.

మొరాకోస్థితి
మొరాకోలో స్పెయినుదేశ మవలంబించుచున్న పద్ధతులు దుస్సహములని చాలకాలము నుండి ఎంచబడుచున్నవి. అక్కడి ప్రజలకును, స్పెయిను అధికారులకును పోరాటములు జరుగుచునే యున్నవి. ఇప్పుడు జేరిన తంతివార్తలప్రకారము ఉభయలకును తీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నటులను స్పెయిను పైనికు లన్నిప్రక్కలను ముట్టడింపబడి అపాయస్థితిలో నున్నటులను, తెలియుచున్నది. పరిస్థితులు విషమముగ నుండుట చే స్పెయినుమంత్రి మొరాకోకు బోవుచున్నాడు. ఈ పోరాట మెటుల పరిణమించునో ముందుగాని తెలియదు. స్వయంనిర్ణయసూత్ర మారణలోనికి వచ్చినగాని, యిట్టి పోరాటము లంతరింపవు. నానారాష్ట్రసంఘ మివిషయమై శ్రద్ధ వహింపకున్నది. సాశ్చాత్యప్రపంచము చూచి యూరుకొనుచున్నది. బలముగలవారిదే హక్కుగనున్నదిగాని, న్యాయసమత్వములకు చోటులేక యున్నది. ప్రతిజాతికిని స్వాతంత్ర్యపు హక్కుగలదని ముందుగ గుర్తించిన గాని, కలహబీజములు సనుసి పోజాలవు.

ఇంగ్లండు : ఈజిప్టు
ఈజిప్టుమంత్రి యగు జగ్లల్ పాషాగారు, మాక్డ్ నాల్డుగారితో సంప్రతించుట కిదివరకేర్పాటు చేయబడెను. ఈలోపుగ సాడను సమస్యపైకివచ్చి, వ్యవహారమును సందిగ్ధస్థితిలోకి దెచ్చెను. సాడను ప్రజలకోర్కెలను బిటీషు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటచే, జగ్లల్ పాషాగారు తమ పదవికి రాజీనామా నీయ నమకట్టిరి. ప్రజలబలవంతము వైన, వీరు రాజీనామాను మానుకొనినను, లండనుకు బోవువిషయమై ఉత్సాహము జూపుటలేదు. లేబరుపక్షమువారిపై వీరికిగల విశ్వాస మంతరించి నది. ఐనను వీరు తమ యభిప్రాయమును మాక్డ్ నాల్డుగారికి స్పష్టముగ దెలుపుట నముచితము. మాక్డ్ నాల్డుగారి సమయమున వెనుకంజ వైచెదరేని, లేబరుపక్షమునకు తీరని కళంకము వాటిల్లవచ్చును.

గంధిపూజానిధి
కర్నూలుతాలూకా రంగాపురం వసూళ్లు
అలూరు మాణిక్యరెడ్డిగారు 1-0-0, చిన్నభన్వాడ కెంకటరెడ్డిగారు 1-0-0, కోమటి తిప్పయ్యగారు 1-0-0, గుంజపల్లి శివారెడ్డిగారు 0-6-0, నాయకంటి కొండారెడ్డిగారు 1-0-0, ఎర్రగుంట్ల నారాయణయ్యగారు 1-0-0, కర్రపార్వతమ్మగారు 1-0-0, పసల వెంకట్రామరెడ్డిగారు 2-0-0. గ్రామసభ్యులచందా మనిషి 1 కి 0-4-0 చొప్పున పోగా మొత్తం 6-8-0.
మహాత్ముని పూజానిధిక్రింద కర్నూలుజిల్లా సంఘంవారి కిచ్చి జమ చేయించడమయినది.
కర్నూలుతాలూకా యార్లెడ్డిన్నెగ్రామం వసూళ్లు
పోలకంటి రామిరెడ్డిగారు 1-0-0, గరుడా చలమయ్యగారు 2-0-0, తనగల వేమారెడ్డిగారు 2-0-0, గూడెం పెద్దారెడ్డిగారు 1-0-0, అన్యం వీరారెడ్డిగారు 0-8-0, తుల్లా తిమ్మయ్యగారు 1-0-0. గ్రామసంఘసభ్యులచందా మనిషి 1 కి 0-4-0 చొప్పున పోగా మొత్తం 6-0-0.
కర్నూలుమండలంవారి పరంగా యిచ్చి జమ కట్టెడడమయినది.

కర్నూలుతాలూకా మల్లాపురం గ్రామంలో వసూళ్లు
అన్యం ఏకారెడ్డిగారు 0.8-0, అన్యం లక్ష్మీరెడ్డిగారు 0.4-0,
కోమటి శేషయ్యగారు 0.8-0, కృష్ణారెడ్డిగారు 0.0-0, భూ
మన ఎల్లారెడ్డిగారు 0.8-0, కె. వెంకటరెడ్డిగారు 0.8-0,
నరిమల వీరప్పగారు 0.8-0, బి. హనుమంతరెడ్డిగారు 0.8-0,
గ్రామసంఘసభ్యుల చందా మనీషి 1 కి 0.4-0 చొప్పున పోగా
మొత్తం 6.4-0.

మహాత్ముని పూజానిధికింద కర్నూలుజిల్లా జాతీయ
సంఘంకారి, కిచ్చి జమీదారులచేయవలెను.

కర్నూలుతాలూకా ముడుమల గ్రామం వసూళ్లు
నాయుంకి శివారామరెడ్డిగారు 5.0-0.

కర్నూలుతాలూకా శింగారం
కె. వెంకటేశ్వరరామయ్యరెడ్డిగారు 5.0-0.

నందికొట్కూరుతాలూకా మిడుతూరు గ్రామం

తున్న గోవిందరెడ్డిగారు 20.0-0 లు యిచ్చినారు.
మహాత్ములవా రిచ్చుటకు ఆనగా కర్నూలుమండలమునకు వచ్చి
సప్తదు స్వయముగ కొన్నివందలు పాదపూజ స్వహస్తమున
సమర్పించెదమని వాగ్దత్త మొనగినారు.

బన్నూరు అప్పారెడ్డిగారు 5.0-0

అత్తూరుతాలూకా అబ్దులాపురం

స్వామిరెడ్డి 1.0-0
పెద్దిగారి వెంకటరెడ్డి 1.0-0
లింగల సుబ్బారెడ్డి 1.0-0
బన్నూరు నాగిరెడ్డి 1.0-0
పి. జనకలక్ష్మమ్మ 1.0-0

గ్రామసంఘసభ్యుల చందాకింద 1.4-0

8.12-0

నంద్యాల గ్రామంలో

ఎలుకూరి ఎల్లయ్య శ్రేష్టిగారు తమతమ్ముని వివాహ
కాలమందు మహాత్మునిపూజానిధి కిచ్చిన విరాళ
ములు 50.0-0

నంద్యాల నరసింహాచార్యులవారు వకీర్ నంద్యాల
మ్యున్సిపల్ వై సుచైతన్యంగా తమయింటిలో
జరిగిన వివాహకాలమందు యిచ్చినది 5.0-0

మొత్తం 55.0-0

నంద్యాలతాలూకా వెల్దునూరు

జలగల వీరయ్య 1.0-0, పోతం స్వామిరెడ్డి 3.0-0, పో
లిం వెంకటరెడ్డి 2.0-0, పోతం శేషిరెడ్డి 3.0-0, నూరిశెట్టి
నాగిరెడ్డి 1.0-0, కాతాపెదరామరెడ్డి 2.0-0, కాతం అంకి
రెడ్డి 2.0-0, కాతం స్వామిరెడ్డి 2.0-0, కాతాపక్కిరెడ్డి 1.0-0
బన్నూరు తిమ్మారెడ్డి 1.0-0, సిద్ది రామయ్య 0.8-0, వారప
ల్లనాగిరెడ్డి 5.0-0, ఈడిగ స్వామి 0.8-0, బలిశె మల్లయ్య
1.0-0, లింగల చిన్ననాగిరెడ్డి 1.0-0, మల్లెశివప్ప 1.0-0, లిం
గాల అంకమ్మ 1.0-0, లింగల పెదనాగిరెడ్డి 1.0-0, నానా
సాహెబ్ సోదరులు 1.0-0, బాలం వెంకటరెడ్డి 1.0-0, వం
గోలు పుల్లారెడ్డి 1.0-0, గని చిప్పాపిరెడ్డి 1.0-0, గోకారంరా
వు 1.0-0, ఆవని వెంకటసుబ్బయ్య 1.0-0, పి. బుస్సారెడ్డి
1.0-0, శిరిగిరి కొండన్న 1.0-0, పల్లెకొంగళిరెడ్డి 2.0-0, పోతం
య్యారెడ్డి 2.0-0, నందాపురం అంకిరెడ్డి 1.0-0, కమ్మరేపుల్లన్న
1.0-0, పోతం వెంకటరెడ్డి 1.0-0, పాములపాటిరాముడు 1.0-0,
వీరాసు నాగిరెడ్డి 0.8-0, కర్నాటి ఓంకారం 0.8-0, బ
న్నూరు అంకిరెడ్డి 1.0-0, గ్రంథం నాగిశెట్టి 0.8-0, గంగిశె
ట్టి సుబ్బయ్య 0.8-0, గంగిశెట్టి చిన్నయ్య 0.8-0, నంద్యాల
ఖాళిసాహెబ్ 2.0-0, మహానందప్ప 1.0-0, కాకర్ల నాగ
న్న 1.0-0, కాతా మొర్రారెడ్డి 1.0-0, బక్క సంతోషరెడ్డి
1.0-0, కాతామల్లారెడ్డి 1.0-0, యాతాసుమొర్రారెడ్డి 1.0-0
బన్నూరు సంతోషరెడ్డి 1.0-0, కాసరి చెన్నారెడ్డి 2.0-0, ఆర్
మల్లారెడ్డి 0.8-0, ఆర్. లచ్చిరెడ్డి 1.0-0, కోనేటివెంకన్న
1.8-0, శేఖునాలరామయ్య 1.0-0, గాజుల లింగయ్య 0.8-0,
పెద్దరామిరెడ్డి 0.8-0, నూకల సుబ్బారెడ్డి 1.0-0, గుండురం
గారెడ్డి 1.0-0, బుచ్చిరెడ్డి సుంకిరెడ్డి 2.0-0, యినకాల సుబ్బ
య్య 0.8-0, గోవిందరంగయ్య 1.0-0, మొల్ల ఖాళిసాహెబు
1.0-0, దాసరి శంకయ్య 1.0-0, కాతాచినరామిరెడ్డి 2.0-0,
ముసానినాగిరెడ్డి 1.0-0, కొల్లూరుపాన్ 1.0-0, ఎ. వెంకట్రా

మయ్య 0.8-0, సుబ్బన్న గానీసారప్ప 1.0-0, మొత్తం 77.8-0
మనీషి 1 కి నాల్గు అణాల చొప్పున గ్రామసంఘసభ్యులకు అయిన
చందా మొత్తం 16.4-0 పోను 61.4-0.

నందికొట్కూరు తాలూకా తలముడి గ్రామం

కాత పెదఅంకిరెడ్డి 5.0-0, నాగారెడ్డి చిన్న సుబ్బా
రెడ్డి 2.0-0 తోట ఆశ్వనరెడ్డి 1.0-0 పోలగూరి చిన్న పురెడ్డి
3.0-0 పుప్పరి నాగన్న 1.0-0 బొమ్మకు రామిరెడ్డి 3.0-0
పోలగూరి అంకిరెడ్డి 5.0-0 ఖాజిబాయి 1.0-0 పురారు నాగిరె
డ్డి 1.0-0 కాతం మేనారెడ్డి 1.0-0 కాతా కాయన్న రెడ్డి 1.0-0
గంతర్ల పుల్లారెడ్డి 1.0-0 వంగల మల్లారెడ్డి 1.0-0 వంగల
శేషిరెడ్డి 2.0-0, సర్రాజు గోవిందయ్య 1.0-0 వంగల
కాయమ్మ 10.0-0 పోలగూరి పెదపుల్లారెడ్డి 1.0-0 రేమటి
పుల్లారెడ్డి 2.0-0 కర్నాటి శిరారెడ్డి 1.0-0 వంగల శేష రెడ్డి
2.0-0 కర్లం లక్ష్మయ్య 2.0-0 కర్నాటి వీరారెడ్డి 1.0-0
మాబూ సాహెబ్ 1.0-0 వంగల నాగిరెడ్డి 3.0-0 భూమ
వెంకటచలం 1.0-0 నరతూం వెంకటస్వామి 1.0-0 అవధానం
వెంకట లక్ష్మమ్మ 2.0-0 విరేజి సానెటికింద 6.12-0
మొత్తం 49.4-0

నంద్యాల తాలూకా, గనిగ్రామం

సయ్యన్ మిస్సాయర్ 1.0-0 బొగ్గరపు బాలనాగయ్య 0.8-0
కత్తిబుచ్చన్న 0.8-0 దేశం చిన్నమల్లారెడ్డి 1.0-0 కత్తిశెయ్యల
0.8-0 కుకవ వెంకటయ్య 0.8-0 నల్లన నాగిరెడ్డి 0.8-0
గుండా సుబ్బయ్య 1.0-0 సింహాద్రి బాలయ్య 0.8-0 మండా
లక్ష్మీరెడ్డి 2.0-0 నల్లల బుగ్గారెడ్డి 4.0-0 అంబాల వెంకటరెడ్డి
1.0-0 పారెడ్డి పిచ్చిరెడ్డి 1.0-0 మొట్టరంగారెడ్డి 1.0-0
నల్లశివారామిరెడ్డి 1.0-0 దేశం రామిరెడ్డి 2.0-0 ఎట్లగుంట
నాగన్న 2.0-0 బుడిరెడ్డిగారి లక్ష్మీరెడ్డి 1.0-0 సర్దారు
ఖాన్ 4.0-0 దేశం వేంకటరెడ్డి 1.0-0 తంబళ్ల శేషయ్య
1.0-0 కొడిదెల హనుమరెడ్డి 4.0-0 గాజుల దివ్యయ్య 1.8-0
మతం నాగలింగయ్య 1.0-0 మదన్ శింగ్ 1.0-0 బొగ్గరపు
రామయ్య 1.0-0 మానిగ వీరప్ప 1.0-0 దేశం అంకి రెడ్డి
4.8-0 వీరబ్రహ్మంగారు 4.0-0 పాలేటి సుబ్బారెడ్డి 1.0-0
తిరుపతి వెంకన్న 1.0-0. మొత్తం 46.8-0 గ్రామసంఘసభ్యు
లచందా 7.12-0 పోగా నికరం 38.12-0 మనీషి 1 కి నాల్గు
అణాల చొప్పున గ్రామసంఘ సభ్యులకింద మినహాయించుకొన
గా మిగులు 149.4-0 లు కర్నూలుజిల్లా సంఘము అధీనులో
యిచ్చి జమకట్టించడ మయినది.

మూర్తి సూర్యనారాయణ.

* * *
చేలి ఆరుజాచలంద్వారా తాలూకా మొత్తము } 1.8-0
పై వసూలైనది }
చేలి ఆరుజాచలం మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం, } 1.0-0
రామశీతమ్మగార్ల ద్వారా కింతలి సహ్యాసమ్మ }
కింతలి వరహలమ్మ } 0.8-0

మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహంగారి ద్వారా పార్వతీపురం
వసూళ్లు:— శ్రీయంత జగద మాదన్నగారి బహుమానం 4.0-0
మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహంగారివల్ల పెండ్లిండ్లలో వసూళ్లు
2.8-0 మొత్తం 6.8-0.

గాంధీ పూజానిధి

శ్రీ "గాంధీపూజానిధి"కి గాను బాపట్ల
తాలూకా దీక్షాసంఘమునకు 23-6-24 తేదీ
నుండి యిచ్చినవారి పేర్లు.

"పాపర్తి" గ్రామం
గాంధీభట్లలు 5.18-0
మంగలి నల్లయ్య (మంగలి) 1.0-0
"దేవుబాడు అగ్రహారం"
అంబడిపూడి కృష్ణమూర్తిగారు 1.0-0
అంబడిపూడి సుబ్రహ్మణ్యంగారు 1.0-0
కంఠేటి రామకృష్ణయ్యగారు 1.0-0
కంఠేటి సుబ్బారామయ్యగారు 1.0-0
,, అంజనేయులుగారు 1.0-0
వారణాసి సురమూర్తిగారు 0.8-0
జమ్మలపాడుగు కామయ్యగారు 0.8-0

అంబడిపూడి సోమయ్యగారు 0.8-0
కంఠేటి వెంకటస్వయ్యగారు 0.8-0
అంబడిపూడి శివారామయ్యగారు 0.4-0

"తుర్లపాడు"

మనివల్లె రత్నయ్యగారు 1.0-0
వీరభద్రయ్యగారు (శివార్చకులు) 1.0-0
అగ్రహారు 2.8-0

"అన్నవూరు"

కొమ్మలపాటి రాఘవయ్యగారు 4.0-0
వెన్నంటి వీరరాఘవులుగారు 1.0-0
ఆరవల్లి వీరయ్యగారు 2.0-0
గణేసుని పిచ్చయ్యగారు 2.0-0
అభిమాని 0.8-0
అభిమాని 0.4-0
కొమ్మలపాటి కోటయ్యగారు 0.8-0
అభిమాని 0.1-

"రాజుపాలెం"

గాంధీదాసులు 1.2-0
వెప్పల్లి సాంబయ్యగారు 1.0-0
,, చిన వెంకటస్వయ్యగారు 0.8-0
,, రత్నయ్యగారు 1.0-0
కాళిమూరి వెంకట్రాయుడుగారు 5.0-0
జాగర్ల మూడి అంకమ్మగారు 5.0-0
,, వీరయ్యగారు 1.0-0

"ఇ న గ ల్లు"

బండాపల్లి వెంకట సుబ్బయ్యగారు 10.0-0
అభిమాని 5.0-0
తుమ్మలగుంట శేషరావుగారు 2.0-0
నరిశేటి వీరభద్రయ్యగారు 2.0-0
రాజుపాలెం వెంకటస్వయ్యగారు 1.0-0
క్రొత్త వెంకటసుబ్బారాయుడుగారు 1.0-0
కొమ్మినేని సుబ్బారాయుడుగారు 0.8-0
అభిమాని 1.0-0
అమదాలి అప్పారంగంగారు 0.8-0
రాజుపాలెం లక్ష్మీనారాయణరావుగారు 2.0-0
క్రొత్త వెంకటచెలంగారు 3.0-0

"జాగర్ల మూడి"

గుడిపాటి లక్ష్మీనారాయణగారు 1.0-0
కొల్లూ తిరుపతిరాయుడుగారు 1.0-0
నూరె చల్లమందయ్యగారు 1.0-0

"నూతలపాడు"

కోమి కోట శివయ్యగారు 1.0-0
నూతలపాటి కోటయ్యగారు 0.8-0
శ్రీనివాసుల శేషచారిగారు 1.0-0
దేశభక్తుడు 1.0-0
కోడికి పాపయ్యగారు 0.8-0
దేవపూడి వీరరాఘవయ్యగారు 0.8-0
గాంధీదాసులు 2.4-0
కోడికి లక్ష్మీనారాయణగారు 1.0-0
కామరాజు శివారామయ్యగారు 0.8-0
,, రామయ్యగారు 2.0-0
గాంధీభట్లలు 1.2-0

"ఆదిపూడి"

నూడ వీరరాఘవయ్యగారు 1.0-0
గాంధీ భట్లలు 2.8-0
నూడ రామకృష్ణ సిద్ధాంతిగారు 1.0-0
ఆదిపూడి బొప్పిరాజుగారు 0.8-0
అబ్బురాజు వెంకటంగారావుగారు 1.0-0

"తెమిడిపాడు గ్రామం"

దండా రామచంద్రయ్యగారు 1.0-0
బూడాపుల శ్రీరాములుగారు 1.0-0
దండా గుండారాయుడుగారు 1.0-0
బూడాపుల రామస్వామిగారు 0.8-0
గాంధీదాసులు 0.8-0

"పూసపాడు"

పూసపాటి సుబ్బారాయుడుగారు 0.8-0
నిడమానూరి శివరాములుగారు 1.0-0
పోలూరి వెంకటశేషచార్యులుగారు 1.0-0

సింగపూర్ బలరామయ్యగారు	0-8-0
డమానూరి శ్రీనివాసయ్యగారు	2 0-0
డెవర్ల రాఘవయ్యగారు	0-8-0
లివేటి రాజయ్యగారు	1-0-0
గ్రామపాటి సుబ్బారాయణగారు	1-0-0
,, వెంకట్రాయణగారు	1-0-0
శివపూడి శ్రీరామయ్యగారు	2-0-0
డమానూరి శేష (బ్రి)గారు	1-0-0
గ్రామపాటి మల్లికార్జునగారు	2-0-0
లివేటి చిదంబరగారు	1-0-0
బంటా చినసుబ్బారాయణగారు	1-0-0
గ్రామపాటి ఆదివారయ్యగారు	1-0-0
లివేటి నందరాజుగారు	1-0-0
చండూరి రామస్వామిగారు	2-0-0
గ్రామపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు	2-0-0
జేమూరి రామమూర్తిగారు	0-8-0
గాంధీదాసుగారు	1-0-0

“సుబ్బారెడ్డిపాలెం”

జననం చింతారెడ్డిగారు	(0-8-0)
విద్యార్థి వెంకటేశ్వరెడ్డిగారు	1-0-0
జననం వీరారెడ్డిగారు	1-0-0
,, రామచంద్రారెడ్డిగారు	0-8-0
,, “వంకాయలపాడు”	0-8-0
జననం సుబ్బారెడ్డిగారు	2-0-0

మొత్తం 125-8-8

మ.రా.:- వై. వై. కం.లో మ. ని. య. ర. రు. చార్జీకిగాను రు. 1-4-0 పోన రు. 124-2-3. నూటయిదువదిపావుగురూపాయల రెండవంక మూడురూపాయల పంపుచున్నాము.

నలివేటి వీరరాఘవయ్య, తాలూకాదారు.

రైల్వేపనివాండ్రకు బియ్యము పంచివెట్టుట

పోదనూరు, జూలై 4:- బుధవారమునాడు సోతిండి యన్ కార్మికసంఘసభ్యులు సంఘకార్యాలయమువద్ద చేరి పనివాండ్రకు బియ్యమును పంచివెట్టిరి. సమ్మెకాలములో వారికి జీతములు లేవు గావున ఒక్కొక్కనికి రు. 3 బియ్యము పంచివెట్టబడెను. (అ|| ప్రె||)

కూనూరు పురపాలకసంఘము

కూనూరు జూలై 3:- ఇచ్చటి ఆంగ్లీయిండియన్ సంఘమువారు తమ యభ్యర్థనకు కౌటైన జె. మూరుగారి యభ్యర్థనకేంద్రించి నిన్న సాయంకాలము సభకేసి కూనూరు మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు పదవికి తాము నియమించిన చైర్మను తరువాత ప్రభుత్వమువారు నియమించిన ప్రస్తుత అభ్యర్థనివిషయమై ఆశ్చర్యమును అసమ్మతియును దెలుపుచు ఒక తీర్మానము నామోదించిరి. (అ|| ప్రె||)

పోదనూరు మొదటి డివిజనుల నూపర్నంటు పని చాలించుకొనెను

కోయంబత్తూరు, జూలై 4:- సోతిండియన్ రైల్వేకంపెనీ సర్వీసులోనున్న పోదనూరు, బ్రాడువేజి డివిజన్ మొదటి డివిజన్లో నూపర్నంటు కీల్వేసుగారు నిన్నటిదినమున పని నుండి చాలించుకొనిరి. డివిజన్లో నూపర్నంటుగుటకు పూర్వము వీరు పలువిధములగు పనులలో 19 ఏడ్లకు పైగా పనిచేసిరి. వీరి కనేకమైన వీడ్కోలువిందు లొసంగబడెను. కూపరుగారిప్పుడు వీరిపనిలో ప్రవేశించిరి. (అ|| ప్రె||)

వైద్య పాఠశాల

1919 సం|| సెప్టెంబరు 18 తేదీన విల్లింగ్డను ప్రభువుచే శంకుస్థాపన చేయబడిన వైద్యపాఠశాలలో 2 తేదీనుండి పనిప్రారంభింపబడినది. పాఠశాల తెరచినదినమున మొదటిసంవత్సరము పూర్తిచేసికొన్న 31 మంది విద్యార్థులు పాఠశాలకు వచ్చిరి. తీసికొనబడినవారిలో 41 మంది విద్యార్థులు కర్నూలు ఫార్మసీ వి. యం. యస్. నూపర్నంటుగారిదగ్గరకు వచ్చిరి. కంటి వైద్యములో నిపుణుడగు శంకరమిననూగారు అసిస్టెంటు నూపర్నంటుగా నున్నారు. (అ|| ప్రె||)

స్థానిక వార్తలు

తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీతసభ:- బెంగు రుతాయి పాటకచేరి:- రేపు (6-వ తేదీ ఆదివారము) సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కేణిలో వెంకటాచల కెట్టివీధిలో నెం 1 రు గృహమున బెంగు రుతాయి పాటకచేరి జరుగెను.

కాన్వోషను ఎన్నికలు చింతాద్రిపేటసభ:- రేపు ఆదివారము సాయంత్రం 6 గంటలకు చింతాద్రిపేటలో గురువప్పచెట్టివీధి తూర్పుచివరకు తద్వాస్తవ్యుల బహిరంగసభ జరుగెను. అప్పడు యం. కే. ఆచార్య, వి. యల్. కామ్రే మున్నగువారు ‘మద్రాసు కాన్వోషను’ గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

శ్రీరామభక్తజనమండరము- శ్రీకృష్ణలీలలు- గోపికా వస్త్రావహరణము:- ప్రాతఃకాలపేట- ఆరు ముగంమెదలి వీధిలో 31 నంబరు గృహమునందు ఈనెల 12 వ తేదీ శనివారం రాత్రి 9 గంటలకుపైన వెంకటాద్రిస్వామి భజనమండరము వారివల్ల శ్రీ కృష్ణలీలలు గోపికా వస్త్రావహరణమును జరుగెను. గాన ఎల్లరును విచ్చేయ బ్రాధితులు.

హిందూసుందరీమణుల చరిత్రము:- నెలూరు తోట వీధిలో 31 నంబరు గృహమునందు శ్రీయ్యత రాయసం వేంకటేశ్వరుడు యం. పి. ఎల్. టి. గారివలన వ్రాయబడిన హిందూ సుందరీమణుల చరిత్రము 1,2,3, భాగములను కృష్ణభక్తతో నందుకొంటిమి. ముందు విమర్శించెదము. ఒక్కొక్కభాగము వెల 12 అణాలు. మూడుభాగములనొక్కసారియే కొనువారికి రెండు రూపాయలకే యియ్యబడును. వెలయువారు గ్రంథకర్తపేర నెల్లూరుకుగాని రామా అండుకో వారిపేర ఏలూరుకుగాని వ్రాయవలెను.

ఫాస్టునవల రెండవభాగము:- ఆంధ్రపత్రిక సహాయసంపాదకులగు శ్రీయ్యత వేదురుమాడి శేషగిరి రావు గారిచే అనువదించబడి రాజమహేంద్రవరమున సరస్వతీ గ్రంథమాలాధిపతులగు శ్రీయ్యత అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి నాయుడుగారిచే ప్రకటింపబడిన రై నాట్యమహాకవి ఫాస్టునవల రెండవ భాగముచురూడ కృష్ణభక్తతో నందుకొంటిమి. దీనినిగూర్చిత్వరలోనే మాఅభిప్రాయమును ప్రకటించెదము. వెలయువారు సరస్వతీ గ్రంథనిలయము, రాజమహేంద్రవరము అని వ్రాయవలెను.

అమెరికను వై మూనికులు

కరాచీనుండి వీరు నేటియందుయమన చెల్లెదరని అనుకొనుచున్నారు.

శస్త్రసంబంధములేని చిత్త

గులాను, తేనాంపేటలో నుండి దివాన్ బహదూరు సి. కృష్ణస్వామిరావు, రిటైర్డ్జిస్ట్రిక్టు అండు సెషర్జుడెడిగారివద్దనుండి.

మ.రా.రా.శ్రీ పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు వాణికి 72, ఆర్మీనియర్ వీధి మద్రాసు ఆర్యమహాశయ్య.

శరీరమునందు అతిముఖ్యభాగములలోకలిగిన తీవ్రమైనవాపు, హానికలమైన కుటుపు, ఈరెండు మోస్తరుల వ్యాధులను ఔషధ ప్రయోగము చేతనే తాము బాగుచేయుటను నేను చూచుటకు అవకాశ మొనగినందుకు మీకు వందనముచేయుచున్నాను. మామూలుగా అపాయకరమైన శస్త్రచికిత్సచే కురుకర్బుకు వ్యాధులు గలవారు అపాయములేని మూడికితొప్పదద్దతినే తప్పక సంతోషముతో అంగీకరింతురని నేను నిస్సందేహముగా చెప్పగలను.

చిత్తగించవలెను, సి. కృష్ణస్వామిరావు తేనాంపేట 18-8-24.

వారినలహా కట్టుముర్పు. 15 (1 రకటను)

తేయాకుతోట మేనేజరు చంపబడుట

కలకత్తా, జూలై 4:- స్టేట్సుమను పత్రికలో యిట్లున్నది:- అస్సాములో కోలా టు జిల్లా సిబ్బాగారులోను డోయాంగు తేయాకుతోట మేనేజరు పి. యం. హిట్టెనుగారి హత్యవివరములు కలకత్తా ఆఫ్ఝేయసు స్టేట్సు అందుకంపెనీలిమి టెడు మేనేజరు పి. జెంట్లయెదుట చెప్పబడెను. జూన్ 27 తేదీనయిదివరకే నిర్లక్ష్యభావముతోనున్న 14 గురు మాతీలంగల ఒక గాంగుయొక్కపనిచూచుటకు హిట్టెనుగారు పోగా ఆతనినివెబడి వారు తలకాను చిరుగగొట్టి ఒక చేతిని నరికివేసి వెంటనే చంపివేసిరి. ఆతని శరీరము రక్తములోపడియుండెను. ప్రక్కనున్న జాంగూరితోట మేనేజరును అసిస్టెంటును వచ్చి యివివిషయాలని జూచిరి. కోలామాటునుండి పోలీసువారు రాగానే గాంగు అరెస్టుజేయబడెను. అగాంగు యిప్పుడు కోలామాటు జైలులో నున్నది. అంత్యక్రియలు జరుగుచున్నప్పుడు 40 మంది ప్లాంటరులు వచ్చిరి. అస్సాముబిషప్పు క్రియలను జరిపించెను. హిట్టెనుగారు 3 సంవత్సరములనుండి ఈ తేయాకుతోటకు మేనేజరుగానున్నారు. ఈయన వయస్సు 41 సంవత్సరములు. ఈయనకు భార్య యొక్కతెమాత్రమే కలదు. (అ. ప్రె.)

సమ్మేళనసభ

వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, కో-ఆపరేటివ్, వెటెనరీ శాఖలు

వ్యవసాయమంత్రివిందు

కలకత్తా, జూలై 4:- కలకత్తా క్లబ్బులో వ్యవసాయ మంత్రి ఆనరబుల్ ఘజ్నవీగారు ఒకతోటయందును చేసిరి. ఆవిందుకు సభకువచ్చియుండిన ప్రతినిధులు అధికారేతరులుగాక లిట్టనుప్రభువును సర్ జాన్ కేన్ ను వచ్చియుండిరి.

వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, కో-ఆపరేటివ్ వెటెనరీ శాఖల సమ్మేళనసభను ప్రభుత్వమందిరమున లిట్టనుప్రభువు నేడు ప్రారంభించెను. 200 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చిరి. గవర్నరుగారు రువస్యసింయను ప్రజల యైశ్వర్యమును వృద్ధిపరుచుటకు ఈశాఖలు చేయుచున్నముఖ్యమైనపనినిగూర్చి చెప్పిరి. ప్రభుత్వశాఖచేయవలసిన పని పరిశోధన ప్రతిపాదన విద్యయని వీరియభిప్రాయము. చిన్నపరిశ్రమలకు సహాయముచేయునిమిత్తము ఒకబిల్లును ప్రవేశపెట్టవలె నని మంత్రిగారి తలంపులోనున్నదని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ఆనరబుల్ ఘజ్నవీగారు దీర్ఘముగా నుపన్యసింయచు రాష్ట్రమునందైశ్వర్యమును, వృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న వివిధమైనపనులను వివరముగా చెప్పిరి.

విద్యాసభ

ఉదకమండలము, జూలై 4:- ఆనరబుల్ విద్యాంగమంత్రి చెన్నపురిలో చేయదలంచిన విద్యాసభ 23 వ తేదీ జరుగెను. సభకు ఆహ్వానములను పంపునపుడు విద్యాచట్టములలోను స్థానిక సంఘములతోను సంబంధము కలవారికి గూడ ఆహ్వానములు పంపబడును. విద్యకు యింపీయలు సహాయము ఆగిపోయినప్పటినుండి డబ్బు యిబ్బందివలన, ప్రాథమికవిద్యావ్యాప్తికిరకు ప్రాథమికవిద్యాచట్టముకేంద్ర స్థానికసంఘములు విధించుచున్న పన్ను వివాదనే స్థానికప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముగా నాధారపడవలెవచ్చుచున్నది. పానుగల్లరాజుగారి శీసభకు అభ్యర్థితవహింతురు. ప్రాథమికవిద్యను ఇకముందువ్యాపింపజేయుటకును, ఉపప్రాదీంపబడిన బిల్లునుతీయుటను తీర్మానింయటకును ఈసభ ఏజెన్సీనిగానివేజెన్సీలనుగాని నిర్ధారణజేసియేర్పరచును. (అ|| ప్రె||)

నానాజాతినమితి సభ హిందవప్రతినిధులు

సిద్ధా, జూలై 4:- వచ్చేకేవలంబరునెలలో జరుగు నానాజాతినమితి సభలో హిందూదేశమువత్తమున చూర్ణింజి ప్రభువును, వికనీరు మహారాజుగారును, ఆనరబుల్ సర్ మహమ్మదురాఫీక్ గారును ప్రతినిధులుగానుండురని అధికారశీర్షా ప్రకటించబడినది. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర యు ర్విది క్ ఫార్మ సి లి మి టెడ్

(డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. అండ్ సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపించబడినది).

శాస్త్రీయ ఔషధములకు రహస్యము లేని మిక్కిలి సమృద్ధ మైన ఔషధశాల
హెడ్ ఆఫీసు అండ్ ఫ్యాక్టరీ నెం 19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

మా కాలేజీలకు తెలియగలందులకై ఈదిగువవిషయము ప్రచురించబడినది.

ప్రాచీనతమ విలాసము	హాజరుగానుండు వైద్యునిచేరు	వైద్యశాల తెరచియుండుకాలము	డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్. గారు వుండుచున్నప్పుడు
186, మాంటూరోడ్డు	ఆయుర్వేదభూషణ వై. టి. వెంకటాచార్య గారు	ఉదయము 7-30 గంటలనుండి రాత్రి 8-30 గంటల వరకు	బుధవారము రోజు తప్ప తిథియ రోజులకు ప్రతిదినము ఉదయము 8 గంటలనుండి 11 గంటలవరకు ఉండును
144, మైకోడ్డు, తిరువల్లి శ్రీశి	వివేక రాజమండ్రికి వెంకటేశ్వరరావు	డిప్టీ	7 యిక్కడికి రారు 30
10, కచ్చేరోడ్డు, మైలాపూరు	వైద్యభూపతి కృష్ణారావుఅవధ్యో	డిప్టీ	ఉదయం 8-30 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు మంగళ, శుక్రవారములకు మాత్రము ఉండును.
నెం 3 గోవిందప్పనాయకవిధి, జూర్ని కౌను, మద్రాసు.	బుధవారము రోజు తప్ప తిథియ రోజులందు రాత్రి 7 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు ఉండును
42 టంకశాలవిధి	భిషగ్వర డి. రంగచార్యులుగారు	డిప్టీ	యిక్కడికి రారు
184 బ్రాడ్వే	వైద్యపతి కె. జయరామ్ నాయుడుగారు	ఉదయము 8-30 నిమిషములనుండి సాయంత్రము 8-30 నిమిషములవరకు	యిక్కడికి రారు
66, చిక్ పేట, బెంగళూరుసిటీ	ఆయుర్వేద భూషణ కె. నారాయణరావుగారు	డిప్టీ	ప్రతిబుధవారము ఉదయము 8 గంటలనుండి 10 గంటల వరకు సాయంత్రము 4 గంటల నుండి 5 గంటలవరకు ఉండును

కన్యాయాడి ప్రాజెక్టు

మద్రాసు మైసూరు ప్రభుత్వములకు
కుడిసిన సమాధానము

ప్రభుత్వ పత్రము

ఉత్తమంతులము, జులై 4:—మైసూరు మద్రాసు కావేరి అగ్రిమెంటుగురించి చెన్న ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రింది వివరములను పంపించుచున్నారు.

మైసూరు మద్రాసు రాష్ట్రములందు కావేరినీళ్లను వినియోగపరచువిషయమై కడచిన ఫిబ్రవరి 18 వ తేదిన మైసూరు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ఒక ఒడంబడిక చేర్పరచుకొనిరి. ఎన్నియో సంవత్సరములనుండితెగని ఈతగాదా రెండుపక్షమువారికి తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడినది. ఈ అగ్రిమెంటును గా. ఇండియా-మంత్రిగారు ఆమోదించినారు.

ఈ తగాదావివరము లెల్లరకు తెలియును. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకై 1918 సంవత్సరమున పంజాబ్ తీహారు నియమింపబడిరి. 1914 వ సంవత్సరమువారుతీర్పు చెప్పిరి. కాని వారినిర్ణయమును చెన్న ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపజాలకపోయిరి. అందుపై ఇండియా-మంత్రి ఈ నిర్ణయమును నిరాకరించెను. రెండుపక్షములవారికి తృప్తికరముగ విధమున ఈ సమస్య పరిష్కరింపబడుటకై మరల రాయబారములు ప్రారంభింపబడెను. 1914 సంవత్సరపు నిర్ణయము ననుసరించి కావేరి అప్పరు ఆనకట్ట సృష్టించి జూరీడింగులను పుచ్చుకొను అధికారము చెన్న ప్రభుత్వమువారికి వ్యవహరించెను. ప్రస్తుతము కావేరినీళ్లతో సాగుబడియును ప్రదేశములందు కావేరినీళ్లను పయోగించుటకు కూడ అంగీకరింపబడెను. కాని నడిలో ఎక్కువగ మిగిలిపోయే పరిమాణము అధికారము ఇరిగేషను సౌకర్యములను వృద్ధిచేసికొను అధికారము చెన్న ప్రభుత్వమువారికి ఈ నిర్ణయము ననుసరించి లేకుండెను. చెన్న ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఇరిగేషను ఫీల్డ్ ఇంజనీయరు డబ్ల్యు. జె. హావులీగారు రాయబారముల జరిపిరి, అప్పుడప్పుడు ఇరిగేషను ఇన్స్ పెక్టరు జె. న. ర. లు సర్ థా మ సు వార్డు గారి సలహా పుచ్చుకొనబడెను. ఈ సందర్భమున సర్ వార్డు గారు చెన్న ప్రభుత్వమువారికి వచ్చియుండిరి.

1914 నిర్ణయము జరిగిన పిమ్మట కావేరిదానందు ఏదో ప్రదేశములకు ఎంతెంతవీరు సప్లయ అగుచున్నదో మున్నగు వివరములు రికార్డు చేయబడుచుండెను. ఈ రికార్డుల ఆధారముగ గైకొని ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకై ప్రయత్నములు ప్రారంభింపబడెను. ఇరిగేషన్ చీఫ్ ఇంజనీయరు లెఫ్టినెంట్ కలనలు మారీసుగారు అగ్రిమెంటు చీఫ్ ఇంజనీయరు

యస్. ఇ. మార్గసుగారు ఈ రికార్డులను పరిశీలించి 1921 సంవత్సరమున ఈ క్రిందివరకులను ప్రతిపాదించిరి. మైసూరునందలి కృష్ణరాజసాగర రిజర్వాయరునందు ఎంతవీళ్లను స్టాకుచేయవచ్చునో నిర్ణయింపబడవలయు ననియు కావేరిదానంద ఏదో ప్రదేశములకు ఎంతవీళ్లను సప్లయ అగుచున్నదో రికార్డు చేయబడవలయుననియు మైసూరు రాష్ట్రమున ఇరిగేషను సౌకర్యముల ఫీల్డ్ ఇంజనీయరు వి. స్టీర్లుము అధికము కావడమందు మరతులు కోరబడెను. ప్రభుత్వమున ఈ మరతులను మైసూరు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. పిమ్మట మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రింది మరతులను కోరిరి. (1) మద్రాసు రాజధానియందు కావేరినీటితో సాగుబడియును ప్రదేశపు వి. స్టీర్లుము అధికముగా వుండదు (2) కావేరి ఉపనదుల వాధారముగ గైకొని రిజర్వాయరులను కట్టుకొన కూడదు. (3) మేటూరినందలి మద్రాసు కావేరి రిజర్వాయరునందు 82000 హ్యూటెక్స్ పీల్డ్ కన్న అధికముగ నీరు స్టాకుచేయకూడదు. 50 సంవత్సరముల వరకు మద్రాసునందు ఇరిగేషను సౌకర్యముల వృద్ధి అటంకకరములుగ నున్న ఈ మరతులను మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు అంగీకరింపజాలకపోయిరి. 1922 సంవత్సరము జూను జులై మాసములందు మరల రాయబారములు జరిగెను. ఇరిగేషను హావులీగారు అధికారిగ నున్న సర్ కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు మైసూరు దివానుగారు కలసి మాట్లాడిరి. కాని సమాధానము కుదురలేదు. 1923 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో బెంగళూరున గా. సర్. ఛార్లసు టూడ్ హంటరు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఇరిగేషను అండ్ డు సెక్రటరీ నరసింహయ్యంగారు మైసూరు దివానుతో కలసి మాట్లాడిరి. 1923 సంవత్సరము జూను నెలలో గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు సిహెచ్. కె. ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో కలసి మాట్లాడిరి. సెప్టెంబరు నవంబరు మాసములందు బెంగళూరు మద్రాసులందు మైసూరు ఇంజనీయరులు మద్రాసు ప్రభుత్వము ఇంజనీయరులు, (రామలింగ అయ్యరుగారు నరసింహ అయ్యరుగారు) కలసి మాట్లాడిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై కన్ సల్టింగు ఇంజనీయరు గెచ్చిగారు ఈమోటింగులకు వచ్చియుండిరి. కాని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తమ మరతులను తగ్గించుకొనుటకు సమ్మతించలేదు. 1924 ఫిబ్రవరివరకు పరిశీలన జరుగుచుండును. ఫిబ్రవరి నెలలో సమాధానము కుదిరెను. ఫిబ్రవరి 18 వ తేదిన అగ్రిమెంటు వ్రాయబడెను. ఈ అగ్రిమెంటు నందు 1921 సంవత్సరమున మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు కోరిన మరతులు చేర్చబడెను. మద్రాసు రిజర్వాయరునందు 93500 హ్యూటెక్స్ ఆడుగులనీళ్లు స్టాకుచేయవచ్చునని అంగీకరింపబడెను. కావేరి ఉపనదుల వాధారముగ గైకొని రిజర్వాయరులను కట్టుకొను అధికారము మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి ఇవ్వబడెను. నీటిపారుదల సౌకర్యములను వృద్ధిచేయు అధికారము కూడ మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి వ్యవహరించెను.

ఈ రాయబారములందు చెన్న ప్రభుత్వము ఇంజనీయరులతోగాక ఇండియా ప్రభుత్వపు ఇరిగేషను ఎక్స్ పర్టులు కూడ ప్రభుత్వమువారికి అమూల్యముగ సలహాలు సోపనముండిరి. ఇరిగేషను చీఫ్ ఇంజనీయరుగ నున్న హావులీగారి సలహాలు సహాయము చిగుల లాభకరముగ నుండెను.

సమాధానమైనను ప్రస్తుతము కావేరినీటిపల్ల లాభము సాధించుచున్నచారి స్థితికి భంగము కలుగని విధమున నుండవలెను. ఈ విషయమును దృష్టియందుంచకొనియే ప్రభుత్వమువారు రాయబారముల జరిపిరి. ఈ సందర్భమున రిజర్వాయరు మిరాసిదారులు ఇతరులు పంపిన వినియోగములను ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతో పరిశీలించిరి. ఈ అగ్రిమెంటు ననుసరించి క్రమముగ నీటి సప్లయ జరుగుచుండుటకు రిజర్వాయరు నందుకు పరిసరింత నీరు స్టాకుచేయుట కవకాశ మేర్పడినది. వర్షములకై వేచియుండవలసిన అవస్థ తొలగిపోవును. ఇంతేకాక మైసూరు రిజర్వాయరునందు దెంతవీళ్లను నిర్ణయింపబడుటచే తిరుచనాపల్లి తంజావూరు లైతులకు ఈ సమాధానము అన్ని విధముల లాభకరముగ నుండగలదు.

ఇంతేకాక మేకదాటునందు నీటినుండి తయారగు విద్యుచ్ఛక్తి చౌకధరకుకొను అధికారము మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి ఈరాజీ ననుసరించి ఇవ్వబడినది. కాని ఎన్నియో ప్రదేశములందు విద్యుచ్ఛక్తి దొరకుచుండుటచే ఈమరతు నుపయోగింపవలసిన అవసర మేర్పడునా యని ప్రభుత్వమువారు సందేహించుచున్నారు.

ఈ అగ్రిమెంటు అన్ని విధముల సంతృప్తికరముగ నున్నది. ప్రస్తుతమున్న ఇరిగేషను సౌకర్యముల సంపూర్ణముగా రక్షించుచున్నది. మేటూరు ప్రాజెక్టు కొనసాగించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అవకాశము కలుగజేయుచున్నది. ఇండియా-మంత్రిగారి కాంక్షను రాగానే మేటూరు ప్రాజెక్టు పనులు ప్రారంభింపబడును. (ఆ||వె||)

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0

ఇవి వ్యచ్చముగ సేవాశీర్వాద కస్తూరి, మంచినీళ్లు, ము, ఆదిపచ్చికాన, పొవుదారు, మంచినీళ్లుపుత్తు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శ్రేయము, శ్రేయభాగము, శ్రేయజ్యము చల్లివేయు, సన్నిపాతియు, అశీర్వము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడెను. చంటిపిల్లల అశీర్వము, పైరాబును వెంటనే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యులకు కూడతగినవి. ప్రతివ్యవసాయమున నుండవలసినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలకుల్యమునకుండుదగినవి.

అమ్మకొంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

విదేశవార్తలు

జర్మనులు తమనిధిని నెరవేర్చుచో

క్రొత్తసంఘము నేర్పాటుజేయువిషయము

వర సుల కలవరము

లండన్, జూలై 3:—రాత్రి 9-50 వేర్సయిల్లు ఒడంబడిక వరకుల ప్రకారము జర్మనులు ప్రవేశించిన ఆగమము మై ఆలోచించుటకు క్రొత్తసంఘము నొక నానిని 18-వ తేదిన జరుగు అంతర్జాతీయమండలికావేశమున ఆలోచించిన రసయం దీనికిని వట్టపరిహారవిచారణసంఘమునకును సంబంధముండదని ఘండను సమాచారములు తెలుపుచున్నవి.

దీనిని జూచి పరాసులు కలవరపడుచున్నారు. దీనింట్టి మాడ గట్టపరిహారసంఘమువారి ముఖ్యాధికారులను తొలగించుటల నిష్పించుచున్నది. వివాదాలు లేకుండా జేయవలసినసమయమున వివాదము ఆనక శక్తి చ్చిన వారగుచున్నట్లు లోతు చున్నదని టైమ్స్ ప్రతికవిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. తమ లాభములను లండనులో ఒలి యిచ్చుటకు, తమలాభములను పొందుజేసికొనుటకు పరాసులు అంగీకరింప రనుచున్నారు.

ఈ విషయమై ఆదిలో ఏదో ఒక ఏర్పాటు జేసికొన్న గాని లండనునభి పాడన సని భయపడుచున్నారు.

ఫ్రెంచి అధికారులకు

కోపము వచ్చుట

అంతర్జాతీయమండలిసభకు బ్రిటిషువారంపిన ఆహ్వానముల వలన ఫ్రెంచి అధికారులకు కోపము గల్గెను. బ్రిటిషువారి ఓధానము ఎవరిని బాధింపదనియు దాని నెవరైతే తయారు చేసేరో వారినే బాధించుననియు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తమ ఇష్టమునచ్చినట్లుల చర్చను జరపు స్వాతంత్ర్యమును ఉంచుకొనెద రనియు క్యాడిట్ ప్రకటనము, తెలుపుచున్నది. ప్యారిసు వారితో మొదట ఆలోచింపకుండ జేయుటచే లండను సభకు ముందుగాని సభలోగాని బ్రిటిషువారికి అనుకూలముగ గాని వ్యతిరేకముగ గాని పరాసులు క్రొత్త ఏర్పాటులను తెలియ జేయవచ్చు ననుచున్నారు.

జర్మను ప్రత్యుత్తరము

మరల తయారగుచున్నదనుట అసత్యము

జర్మనులు కొన్ని వరకులతో ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును ఫ్రెంచి రాయబారి ఆక్షేపించుటచే మరల క్రొత్త ప్రత్యుత్తరమును జర్మనులు తయారు చేయుచున్నారన్నమాట సత్యమని ఈకోడి ప్యారిసుపత్రిక తెలుపుచున్నది.

రాయబారుల తీర్మానము

ప్యారిస్ జూలై 3:—వైనికపరిశీలనమును గూర్చి జర్మను లిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములో ప్రధానవిషయములను రాయబారులసభవారంగీకరించిన హ్యూవాన్ వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

నష్టపరిహార ఒట్టా డాలు

గనులయజమానులు ఒడంబడికను, రద్దుజేసికొనుట

కొలోను జూలై 4:—జర్మను ప్రభుత్వము ఆర్థిక సహాయము చేయ నిరాకరించుటచే నష్టపరిహార ఒట్టాడాను గూర్చి అంతర్జాతీయమండలితో జేసికొన్న ఒడంబడికను గనుల యజమానులు రద్దు జేసికొనిరట. తా మొక్కరమే ఈభారము నంతను మోయజాలమనిరి.

భూకంపము

చాల కాలమువరకు కన్పించుట

ఎజీనా జూలై 3:—చాల భయంకరమైన భూకంపము గల్గి నట్లులను దాని దెబ్బ 2 గంటలున్నట్లులును తెలియచున్నది. ఇది తురుష్కస్తానుములోగాని ఇండియాలోగాని తటస్థించి యుండవచ్చు ననుచున్నారు.

ఇండలో అద్దకున్న వారిని

లేవగొట్టు చట్టము

రాజీకుదురుట పడదు

లండన్, జూలై 4:—విదేశీయులను గూర్చి చేయబడిన సవరణను త్రోసివేయుటకు ప్రభువుల సభవారు నిశ్చయించుకొనిరి. కాని భూస్వాములకొడుకులు ఇల్లును స్వాధీనము జేసి కొనుటకును భూస్వామిగూడ స్వాధీనము జేసికొనుటకును ఆధికారముండు నట్లుల సవరణగావలెనని పట్టుబటును జూపిరి. రాజీకుదురనని తోచదు. అందుచే ఈచట్టము ఓడిపోవచ్చును.

గృహనిర్మాతగళ

కనివాండ తీర్మానము

జూలై 5 తేది 8 గంటకు ఇచ్చువేతనములలో ఎక్కువ జేసికొన్నను ఒక్కవారము తప్పక ఇచ్చెదమనిగాని అభయమొకటన్న పనివాండ పనిలోనికి పోగూడదని నిశ్చయించుకొనిరి.

బర్మీ వైమానిక నౌకావిధానము

కంట్రాక్టుసంతకము

లండన్, జూలై 4:—రాత్రి 12/65. ఇండియాకును ఈజిప్టుకును బోవుటకు నిర్మించు నౌకావిధానమును గూర్చి కంట్రాక్టుసంతక మగుచున్నది. దీనినిర్మించుటకు రెండుసంవత్సరములు బట్టునట.

ఈజిప్టు ఇంగండు

జరుగునున్న లండనునభి

ఈజిప్టును ఇంగండుకును పరిష్కారము గావలసిన సమస్యలను గూర్చి ఆలోచించుటకు మరల రాంచే మద్దినాట్లు జనలలోపాపాగారికి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగెననియు ముఖ్యముగ నూదాను విషయమై ఆలోచించుటకు రాయబారులు జరిగెననియు టైమ్స్ ప్రతిక తెలుపుచున్నది.

రాయబారులు ప్రారంభముగావలెనని మద్దినాట్లు గారు ఆతురతను జూపుచున్నారు. బ్రిటిషువారేమియు అభ్యంతరము జూపరని తెలియచేసిరి. సమంజసముగ విషయ మెద్దానినైన చర్చించుటకు సంసిద్ధుడనై యున్నాడననియు రాయబారులలో ప్రవేశించినంతమాత్రాన ఒకరిలాభముల నొకరు గోలోపుట పడదని వ్యక్తించిరి. రాంచే మద్దినాట్లుగాని గలిసికొనుటకు జనులలోపాపాగారు తొందరబడుచున్నట్లును కాని సభలో ప్రవేశించుటచే తమ వైఖరిని మార్చుకొని దౌర్బల్యమును జూపుచున్నారని ప్రజలేమైన అనుకొని నెరవేరియను భయముచే వెదకాడుచున్నారు.

ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు

అవలంబించనలెననుట

లండన్, జూలై 3:—పార్లమెంటువారు సామ్రాజ్య సభ తీర్మానములను అంగీకరింపక పోవుట విచారకరమని ఉపపాదించిన తీర్మానమును ఉపారభావ సమన్వితమును అంతస్సామ్రాజ్య సౌకర్యములను జూపవలెననియు ఇది సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి చాల అవసరమనియు సామ్రాజ్యములో వర్తకపు స్వేచ్ఛ గలుగుటకు అవసరమనియు తెలియజేయుచు సామ్రాజ్యవాది జ్యనభవారు అంగీకరించిరి. ఆరుగురు ప్రతినిధులు మాత్రము అసంగీకారమును జూపిరి.

ఆరికనిషయ పరిశీలనాధికారము

కామన్సునభవారిజే

లండన్, జూలై 3:—ప్రభువుల సభవారు యుద్ధాభియచట్టమును గూర్చి అసంగీకారమును జూపి త్రోసివేసిరి. తత్సంబంధమును నూచించుచు అధికవిషయమై సంప్రదాధికార నంతయు కామన్సునభవారిచేయని ధ్యేయిస్తుగారనిరి. సభవారి ఇష్టము నెగ్గనట్లు ప్రభుత్వమువారు త్వరలోనే చేసెదరనిరి. ఆవిషయమై అంబరను తోడ్ప జెదరుగాక!

పాశ్చాత్య ప్రాతినిధ్య ప్రతిష్ఠాపనలు

ప్రాచ్యదేశములకు నిరర్థకము

కర్జనుప్రభుని యభిప్రాయము

లండన్, జూలై 3:—కర్జనుప్రభువు ఇట్లు తెలుపుచు న్నాడు:—ప్రాచ్యదేశములు ప్రతిపీ ప్రాతినిధ్య ప్రతిష్ఠాపనల నవలంబించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. అవి నిరర్థకములును నిష్ఫలమైన మగుచున్నవి. ముందుగూడ నిష్ఫలమైనవిగాను నుండును. కొంతకాలమువరకు ప్రస్తుతము ఈ ఏర్పాటులు ఇంకను ప్రాచ్యదేశములందు పురోచ్ఛిన్నంగావచ్చు. ముంతవత్సముగ నుండును. భారతసామ్రాజ్యమున బ్రిటిషుపాలనము కొంత చెల్లించినను ఇంకను బలాభ్యుక్తుగనే యున్నది. బ్రిటిషువారు కొంత త్యాగమునుజూపినగాని భారతీయుల ఆశయము వీడేరుట కష్టము. చేయదాటిపోవండ ఇప్పుడే మనము ఆవిషయమై జాగ్రత్త పడవలెను. అనియూలో బ్రిటిషుబలమును, ప్రతిష్ఠను ఏర్పాటుజేసిన పలు కు బడి ని మ ర ల నీ ర్ప రు చు ట కు ప్రతి ఆంగ్లయువకుడును పూనుకొనవలెను. ఇంతకంటె గొప్ప సేవవారు చేయనక్కరలేదు. ఇదియే చారు జేయు గొప్పసేవ

లాయిడ్ జారిగారు

భారత సంస్కరణములు ఫలించునలెనన్న కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారులు ఎంతమాత్రము చెక్కుచెదరారు. ఎంతవరకు స్వపరిపాలనము నీయవలెనో దానిని నియమించిన సంస్కరణములు నెగ్గును. ఏర్పాటులనుండి తొలగకుండునన్నచో సంస్కరణములు ఫలించుననియు లాయిడ్ జార్జి గారు నుశిరి. ప్రభుత్వశాఖలన్నటిని అతి సమృద్ధిగ భారతీయుల మయము జేయవలెననిరి. క్రొత్తగ ఆధికారులు నియ్యకొలది క్రమముగా అధికారులను, ఉద్యోగులను భారతీయుల మయము చేయవలెననిరి.

అపాయకరమగురిపులు

స్వేయినువాతో పోరుట

మరాఠోలో రిపులతో స్వేయిను సేనలు ఘోరముగ పోరుచున్నవని తెలియచున్నది. 8 గురు అధికారులు ఇద్దరు జేషియ ఉద్యోగులు తీవ్రముగ తుతగాత్రులైరని తెలియచున్నది. 100 జేషియ సైనికులుహడ తుతగాత్రులైరి. కొందరు చనిపోయిరి. స్వేయిను సైనికవిమానమును దెప్పించిరి. ఒక కప్తనుకు, లెఫ్టినెంటుకు చచ్చుటల గాయములు తగిలినవి. స్వేయిను సైన్యములు సప్లయలను దెచ్చినవి. బుబురన్ నది కిరుప్రక్కలను రిషియను జాతులవారు కాల్పుచుండుటచే వెనుకకు పోవుటకు పిలువెట్టెను. ఎంతకుండికి గాయములు తగలెనో ఎంతకుండి చనిపోయిరో ఇంకను తేలలేదు. స్వేయిను ప్రధానామాత్యుడు రణరంగమునకు వచ్చి చూచి ఏర్పాటు జేయకుండుటచే పరిశీలు విషమావస్థయందున్నట్లును వి. రెండువొట్ల శత్రువులు రాకపోకలకు ఉత్తరములను పిలువెట్టడ జేసిరట.

ర జనోహ సిద్ధాంతములను

బోధింప గూడదనుట

ప్రభువులసభలో చట్ట ప్రవేశము

లండన్, జూలై 3:—16 ఏడ్లకులో పుగలబాలురకు రాజద్రోహపు సిద్ధాంతమునుగూర్చియు నేర్పరాదని ఒక చట్టమును దేసెన్నట్లు ప్రభువు ప్రవేశపెట్టి దీనివలన సాంఫీకోర్కము నునకును వారి తరరాచకీయ ప్రచారమునకు అభ్యంతరముండదనియు ఒక్కబోడివిజం, నా స్థికమతమును బోధింపరాదనియు పురోచ్ఛిన్న సరికట్టిననియు జెప్పి హాల్లేను ప్రభువు ఆక్షేపించెను.

సోవియటు సైన్యము

ట్రాట్స్కి గారి ఆక్షేపణ

మాస్కో, జూలై 4:—కామన్సునభవారి ఇటీవల రిజ్ సైన్యము 1800000 సంఖ్యను గల్గియున్నదని ప్రకటించిననియు కాని అయ్యది 600000 లోపుగానే యున్నదనియు ఇంకను తగ్గింపనున్నారనియు యూరప్రులో సైన్యములను యుద్ధసామగ్రిని తగ్గించుటకు పోరియట్లు మద్దినాట్లుగాను ప్రారంభించిరని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ సహాయముచేసెదరనియు ట్రాట్స్కి గారు జెప్పినట్లు తెలియచున్నది.

లికమిషన్ సిఫార్సులు

పయోగముగ నుండవలెనని గోరతులేని ఎంతవరలో వాటిని అనుబంధమున అంత మందిని ఆసియాటిక్ రివ్యూ అనువర్తికయందు వింటర్ ప్రభువు తెలియజేసెను. ఇటీవల జరిగినచర్యకు భిన్నముగ ఇండియానుండి ఆగస్టు నెలవరకు అక్టోబరువరకు ఈవిషయమై ఎట్టిచర్యను దీసికొననటలు అసంభవించరవలన తెలియచున్నది. దీనివలన గొప్పతప్పును ఇండియానుండి తీసినవాడుగుచున్నాడు. ఆసలే ఈసిఫార్సులన్న ఇష్టములేనివారి ఆక్షేపణ మరింతపట్టుచుటకు ఆవికాళము నివృత్తుచున్నది. పీరు మంచి ప్రభుత్వమును, తృప్తిచేసినదివిని సర్వము ఉద్యోగులను ప్రేమించుట. ఈనివేదికమునకును ఏకముగ ఆలోచించవలెననిది.

యన్ ట్రేడ్ ట్రేట్స్ అధ్యక్షపదవి

ప్రాత రాయచూరి డేనిసుగారు, నెలకు రెండు రోజులు గారు అధ్యక్షపదవి ఇంకను ప్రయత్నించుచున్న ముకాదో, గవర్నరు స్వీక్టుగార్లకు ఏమియు లోపములేదని మరలచర్చ గారిని కొందరు పేర్కొనిరి.

పెరిషియా రిషియా ప్రభుత్వమువారు వర్తకపు టాడం బడికను సంతకము చేసికొనిరి.

ఆస్సాసు లేనూకు లోలలో సిబ్బాగరులో ఒక కూలి వాడు తన యజమానిని, విటెను అనునారని జంపెనని లండను లో తంలివాడై డెలియజేసెను.

వర్తకులే జరుగురు తంలివార్లను (ముద్రతంలివార్లు) వాడుకురగాన మాడు రెట్లు రెట్లు రద్దుజేయవలెనని బెంగాలులో సర్ ఎడ్వర్డు హార్టిక్ గారు నూచించిన తీర్మానమునే సామ్రాజ్యవర్తకసంఘమువారు ఆమోదించిరి.

పామూరు కేసు ప్రీవీ కౌన్సిలు అప్పీలు

పామూరురాజాగారికి 300 గ్రామములు వచ్చుట

పామూరు కేసు యొక్క ప్రాంతీయమందు పామూరు రాజాగారి కనుకూలముగ కొట్టివేసిన తరువాత ప్రతివాది రాజాగారినింగుటిగారు (హైదరాబాదు) ప్రీవీకౌన్సిలుకు అప్పీలు జేయగా దానిలో తీర్పు చెప్పినట్లు మద్రాసు మెయిలుకు కంలివార్ల వచ్చినది. నెల్లూరుజిల్లాలో పామూరు తాలూకాను రాజాగారినింగుటి గారికి తంఖాబెట్టగా దానిని మరల తనకు వచ్చుటయు జేయవలెనని పామూరు రాజాగారు దావాజేసిరి. పామూరురాజాగారు తంఖామొత్తము 6 లక్షలును యిచ్చి ఆ తాలూకాను కొన్నట్లు తిరిగి యిచ్చివేయవలెనని కొరెను. ఈ కేసులో నెల్లూరు సబ్కోర్టునందు మైకోర్టులోను వారి కనుకూలముగ తీర్పు జెప్పబడెను.

రాజాగారి సరింగుటిగారు తనకా ఆస్తిసంక్రమించినది తంఖావల్లగాక విక్రయమువలనని కారణము జూపుచు ప్రీవీ కౌన్సిలుకు అప్పీలుజేసిరి.

ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పుప్రకారము పామూరు రాజాగారికి తంఖావాయిదా ముగిసినప్పటినుండి ఎట్టేటు బిప్ప జెప్పు లేదనర యు పడ్డిలాభములు వచ్చును.

పామూరు ఎట్టేటులో 800 గ్రామములు గలవు. అందు వసాయికాభివృద్ధికిని లోహజాతులు దొరకునట్టియు అవగాళము గలను. నెల్లూరుజిల్లాలో మోపాడు ప్రాంతపువలన దీని తక్కువ లాభము గలను. ఇంకను కొన్ని ఇరిగేషను స్కీములు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టుకున్నయెడల పామూరు రాజాగారి నిబూని చేసెదరని మాకు తెలియచున్నది.

క్రికెట్ ప్రామాణికము - పెదపాటె

ఈ నెల 1 వ తేదీనుండి రిపబ్లికన్ యాజ్ఞిగ్రామ కౌన్సిల్ గురు వేదమూర్తులైన ఓగ్గటి పాంబమూర్తిగారు మాకు సహాయులుగానుండి పనిచేయుటకు అంగీకరించిరి. ఇప్పుడు మేము పూనుకొన్న పనికి అనగా 100 వందల పంతువద్దార్థులకు ఇప్పుడు పెట్టుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నమునకు డబ్బు వినియోగము చేయుటకు యీ రోజు నుండి వారు బహులుదేరుచున్నారు. కాబట్టి మాకు తగువిధమున సహాయము చేయగలందులకు డిమాండుజిల్లావాసులను ప్రార్థించుచున్నాము.

నల్ల పాటి హనుమంతరావు
ధర్మకర్త.

బొంబే కౌన్సిలు పత్రిక

మానవత్వపు దావా

ఈ కేసు విచారణ నిన్న 4 వ తేదీని మరల జరిగినది. లక్ష రూపాయలు మానవత్వమును కోరుచు పెయింటరుగా రీదావాను తెచ్చెను.

కమిషనరులు పుచ్చుకొనిన సాక్షులులో చాలభాగ మిదావాకు సంబంధించినదికాదని తెలుపుచు వాదిపక్షమున బాధ్యుడు కేంపగారు కొన్నిభాగములను మాత్రమే చదివెను. ధారావారు జయలు మాపర్చుంటు రీదుగారును కల్లు దుకాణా వాదిపక్షము యిచ్చిన సాక్షులులో కొన్నిభాగములను గూడ చదివెను.

ప్రతివాదుల వాదము

“1921 జూలై 1 వ తేదీని చాలదారులు జరిగినవి. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చగా వీధిలో ముగ్గురు చనిపోయిరి. 40 మందికి గాయములు తగిలినవి. ఇద్దరు భిలాఫతు వలంటీరులు పిక్టింగు చేసినని వారికి కత్తు వేసినందున ఆనాడు సాయంకాలము చాల ఉద్రేకమును ఆందోళనమును కలిగెను. ప్రజలు శాంతముగా నుండిరి. అల్లురు లేమియును జరుగలేదు. కాంగ్రెసు భిలాఫతు ఉద్యమములవలన ప్రజలలో కొంత ఉత్సాహము మాత్రము కలిగెను. కల్లు దుకాణముల వద్ద పిక్టింగు ప్రారంభమైనది. తానురాకముం దీఉద్యమములనుగూర్చి చర్య ఏమియును జరుగలేదనియు తాను వచ్చిన మరెందునెలలను ఉద్యమములప్రచార మధిక మగుటచే తాను చర్యప్రారంభించిననియు వాదియే తెలిపెను. భిలాఫతు వలంటీరులను తనకును సంభాషణ జరిగెననిగూడ వాదియొప్పుకొనెను. అక్రమము లేమియును జరుగలేదనిగూడ వాదిచెప్పెను. ఉద్యమములను పిక్టింగును అడవిచేయుటకు వాది పంతువుపట్టెను. ఎంతవరకు సహజసహనో ఎప్పుడు పంతువునో నిర్ణయించుట ముకరము కాదు. ఆగాఖాగారు ట్రెయిన్ పత్రికపై దావా చేసినపుడు విషయములేవో “విమర్శలేవో ప్రువచుచుటకు ప్రతివాదికి బాధ్యత లేదని” ప్రీవీకౌన్సిలువారు తీర్పు చెప్పిరి. వాది మండలాధికారులలో నొకడుగాన నతనివలన సహజీకమును విచారణ జరుగదుగాన వైఉద్యోగు లట్టివిచారణ జరుపవలెనని నూచించుటకే కౌన్సిలుపత్రికలో నావాసములు వ్రాయబడెను.

“ఉద్యోగులు విమర్శకీతులుగా గాన విమర్శలలో అతిశయోక్తి రెంతపెచ్చుగా నున్నను విమర్శ ఎంత అన్యాయముగ నుండినను విమర్శకు డెంత అయిష్టముగా నున్నను లెక్కచేయగూడదని “ఈమధ్య ప్రభు వొక తీర్పులో వ్రాసెను.” అని ప్రతివాదులపక్షమున దేకాయిగారు విన్నవించిరి.

“ఆ కేసులో పుస్తకముపై విమర్శ వ్రాయబడెను. పుస్తకము విమర్శకారకే ప్రకటింపబడెను. ఈ కేసులోని విషయమిది గాదు.” అని న్యాయమూర్తి కేంపుగారు నుడిచిరి.

“పుస్తకమైనను వ్యక్తియైనను విమర్శలో భేదము లేదు. ఈ కేసులో వాది ఉద్యోగచర్య విమర్శింపబడెను కాని వ్యక్తిచర్య విమర్శింపబడలేదు. ఈ దురంతములకు కారకు లెవరో నిజమేమో కనుగొనవలెనని కోరుటకే ఆవాసములు వ్రాయబడెను. నేరముచేసినవారు ఉద్యోగులైనను యితరులైననుగూడ కీక్షింపబడ నర్హులే. దొరతనమువారు ప్రత్యేక విచారణ చేయకపోయినచో న్యాయము జరగ దని ఆవాసములలో వ్రాయబడెను. అట్లుచుటవలన ఉద్యోగుల దొంగసాక్షులను కల్పించెదరని తెలుపుటకాదు. న్యాయము జరుగదేమో అనుభీతితోనే ఆవాసములు వ్రాయబడెనని” దేకాయిగారు నుడిచిరి.

“న్యాయ కేంపుగారు హత్యచేయడని నాకేమియును నమ్మకము లేదని మీ రనినచో నేను హత్యచేసెదనని మీ అభిప్రాయము నుబయ్యేకాదా?” అని న్యాయమూర్తి అడిగెను.

ఆ వ్యాసములలో మానవత్వములేదు. ఉద్యోగుల విచారణవలన న్యాయము జరుగదనియే ఆవాసములలోనిభావము. మేము విధానమును నిరసింతుముగాని వ్యక్తులను నిరసింపుమని గూడ నావాసమున వ్రాయబడెను గాన మానవత్వము కలుగలేదని” దేకాయిగారు వాదించెను. (అ. ప్రె.)

తొర కేళ్ళ రము

4-వ తేదీ అరెస్టులు

నిన్న 4-వ తేదీని 16గుని అరెస్టు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ టిబి

1924 సం. జూలై నెల 5-వ తేదీ శనివారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో ఉత్పన్నమైన వర్షము	గత 24 గంటలలో అవర్షింపబడిన వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షము
గోపాలపురం	89.9	81.1	...	0.58	44.96
విశాఖపట్టణము	89.6	81.6	...	1.17	37.09
కాకినాడ	91.1	80.7	...	1.48	89.09
మచిలీపట్టణము	89.1	78.8	0.18	2.40	41.19
కర్నూలు	98.8	78.6	0.40	1.05	26.01
బళ్లారి	96.3	75.9	...	1.44	20.51
కడప	96.6	77.7	0.17	4.10	31.28
నెల్లూరు	97.3	74.9	0.75	0.69	87.98
మద్రాసు	94.1	77.7	...	5.17	50.74
కడలూరు	95.8	79.0	...	0.96	52.94
సేలము	92.4	74.6	0.26	5.06	39.80
కోయంబత్తూరు	89.1	71.1	...	4.96	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.1	77.7	0.05	0.15	38.18
నాగపట్టణము	96.5	75.6	0.27	0.67	54.98
మధుర	98.1	77.8	...	2.85	88.58
పాంబన్	98.2	81.8	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరుచేర్రమ	82.4	78.7	0.18	26.28	64.51
కొచ్చిన్	88.2	78.7	0.94	47.10	114.51
కాలికట్టు	86.5	74.1	0.24	48.95	117.16
మంగళూరు	79.0	78.2	2.26	57.21	125.68
బెంగళూరు	83.1	66.6	0.84	7.20	55.87
మేర్ కార	69.6	62.0	0.39	20.86	125.46
కొడైకనూర్	67.4	54.2	0.82	5.83	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.19 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. ఆర్ద్రత మచిలీపట్టణములో ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 5½ డిగ్రీలు తక్కువ. కాకినాడలో 2 డిగ్రీలు తక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 2.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ్:—కర్నూలులో 0.40 వర్షముపడెను. కడపలో 0.17 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కర్నూలులో 5 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. కాకినాడలో 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 3.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.75 వర్షముపడినను మేఘములు ఒకమాస్తయగ నున్నవి. ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 2.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 6½ డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాజ్య,

వాతావరణకౌన్సిల్ వారు.

సిక్కి దాబాదు మేజరు జెనరలు యింగ్లాండుపోవుట

సిక్కిదాబాదు, జూలై 4:-మేజరు జెనరలు ఇ. యఫ్. ఆర్. నెలపుమీద యింగ్లాండుపోయిరి. మేజరు జెనరలు ఏ. యల్. టార్వర, సి. బి. సి. ఐ. ఇ. డి. యస్. ఓ. గారు వీరిచార్జ్ పుచ్చుకొందురు. వీరికి వీడ్కోలు నిచ్చుటకు రెసిడెంట్లు జెనరలు సర్ లెన్సాక్స్ రెస్సిలుగారును టార్వరగారి భార్యయు కుమార్తెయును సైన్యాధిపతు లందఱును మరికొంతమంది సివిలియనులును వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

గోస్పిను ప్రభువు

కోయంబత్తూరు, జూలై 4:- మెట్టుపాలయం దివిజనలు నూపర్చెంటుగు యఫ్. యల్. స్టీవెన్సన్తో కలిసి గోస్పిను ప్రభువు ప్రత్యేక రైలుబండిలో నేటి యువయము 10.5 నిమిషములకు వచ్చెను. కొంచెము నేతైన తరువాత గవర్నరు. మోటారులో నెక్కి ఉదకమండలము పోయెను.

ఆంధ్ర గీతి

[శ్రీ పాద రామమూర్తి శాస్త్రిగారు]

III

శ్రీత్యాగరాజస్వామి

క్రిందటివ్యాసము, త్యాగరాజస్వామి తన జీవనమున కేర్పరచుకొన్న ఆదర్శములు నియమములను గురించిన చర్చ పూర్తికావడమున, ముగిసెను. కేవలము నిష్కామభక్తి ఆదర్శముగా నుంచుకొని, తన సంగీతజ్ఞానమును గాననైపుణ్యమును అందువిషయమే ఉపయోగించి, అట్టి ఆనందమే బ్రహ్మానందమని ప్రతిరోజునను తన సిద్ధిలక్ష్యమే జీవితమున జనులకు శ్రవణానందముగా ఉదహరించిన భక్తగాయకుడు ఆనందయొక్క జీవిత చరిత్రను వివరించుచున్నాము. ఏలనగా ఆయనకు పూర్వము చెలసిన పురందరదాసు, రామదాసు మొదలగు పూర్వులు, హంసానుభవ పురణచేసికొనుచు దాము భక్తిపథమున కర్తులయినట్లు తెలియుచున్నదిగాని, జననోదయమును వాదములమున నాకర్షించి ప్రజాసామాన్యమునకు తత్వబోధనచేయు కీర్తనలు వివిధగతుల బాడి, తా నానందించి యిదియే నానందింపజేయు మహాపుణ్యము శ్రీత్యాగరాజస్వామి కెగిరినది. ఆయనకుపూర్వమును, తదనంతరమునగునూడ గాయకులు తా మెంత మేధావీలులయినప్పటికిని, ఏప్రభువులయొద్దనో చెరి వారిచేర కీర్తనలు రచించి ధనము స్వీకరించి తృప్తిపెందుచుండిరి. వారు భగవంతుని మీది కీర్తనలు చేప్పలేదని నేననను. కాని వారివిద్యను భగవంతునకే ప్రత్యకార్యముచేసినవారుగారు. వాణి కర్ణాటకీరాటకీచతురు విక్రయింపననియు, “వాలరసాల సాలనవల్ల వకామలకావ్యాసకృష్ణక నిగూళికచ్చియప్పడుపు కూడుభుజం” పననియుచెప్పి, ఈకీర్తయగములూ ఆనందింపకు అసాధ్యమని చెప్పడగు అసాధారణమైన సఫలముగా జరుపుకొని, ఆంధ్రవాద్యములలో సెల్ల భక్తిరసప్రధానముగు భాగవత మహాకావ్యమును రచించి భగవద్భజనముచేసిన బ్రహ్మరసోలి నామాత్యునకు, కవీశ్వరులలో ఎంత తన్నుకొనానమిచ్చియున్నామో, భక్తులలోను గాయకులలోను కూడ శ్రీత్యాగరాజస్వామికి అట్టి ఉన్నతస్థాన మియ్యవలయున్నది. ఏలనన, పాతనక పీఠమైనతెనె, త్యాగరాజ గూడ, నిరంతర భగవద్భావనమిచ్చుచు, నారదుని యవతారమువలె బ్రహ్మానందపరచుచు, తన మనోహరగానమున, నరాదములను విడిచి, శ్రీహరినే కొనియాడుచుండెను. అనేక కీర్తనములలో, “యీమానవాభములు”, “యీనారాధములు” అను మాటలు కనబడుచున్నవి. ఆయన, గానమును యింకొక విధముగ నుపయోగించుట యితరుల కర్పణచేయుట తుచ్ఛమనియు పాపమనియు చెప్పినట్లు, నాటకురంజరాగమున యున్న ఈ కీర్తనముల తెలియును. “మనను విషయనట విలుకొసంగి త.మారామునికృపగల్గనో”, మనసా || మ||

తనలిలు పొకరికి తీసిపెట్టె-తాను ముక్కులతోలు రీతిగాదో || మ|| తివుటికరకాడ బొగమూట-తెలె కోతి గొంబాయిలు గాదో || చెవుటిక ఉపదేశించినలుగాదో-శ్రీత్యాగరాజముని చలదక || మ||

ఆయన కీర్తనములలో తెలుగుకొంచ మచ్చులచ్చుల తప్పుగా కాన్పింపవచ్చును. ఎందుచేతననగా యీ కీర్తనములన్నియు అరవ లిపినుండి తెలుగులిపిలో లిఖింపబడినవి. అప్పటి తింజావూరు రాజావారు, త్యాగరాజయొక్క ప్రసిద్ధినివిని, తమ యాస్థానములో ఉండవలసినదనియు తమమీద కీర్తనముల రచింపవలెననియు కోరగా, త్యాగరాజ తల్లిదండ్రులు నిరాకరించి, కల్యాణిరాగములో, యీ కీర్తనమును బాడియున్నారు. “నిధి చాలాసుఖమో, రామునిసన్నిధి. నేవసుఖమో, నిజముగ బ్రలుక్కు, ఓమనసా || ని||

దధి నవనీతక్షీరములు రుచియో బాళరథి ధ్యానభజన సుధార || సము రుచియో || ని||

మమతబంధనయతి సరస్వతి సుఖమో మతి త్యాగరాజముతుని కీర్తన సుఖమో || ని||

అదిగాక, త్యాగరాజ భక్తియే మోక్షమార్గమనియు, సత్సత్వ ప్రకరణగిన భక్తు ననుసరించియే భగవంతుడుండుననియు నమ్మకగలవాడు. దీనికి ఉదాహరణముగా, శైరనిరాగమున నొక కీర్తనలో “తనయని బ్రోవ జననివచ్చునో-తల్లి వద్దకు బాలుడుబోనో || త|| ఇనకులారేమ ఈరహస్యమును-ఎరిగింపుము మోమునకుసమింపు || ము || త||

వత్సమువెంట భేనువు చనునో-వారిదమలగని మైరులుచనునో మత్స్యకంటికి విలుడు వెడలునో-మహిని త్యాగరాజనుతరము || తెలుము || త||

త్యాగరాజ జీవించియుండు కాలములో ప్రజలు కర్మ మార్గమునే యవలంబించి భక్తిశూన్యులై యుండినట్లును, ఆ తృశుద్ధిలేని యాచారము నిరర్థకమనియు మోసమనియు వీరు కీర్తనలో తీవ్రముగా ఖండించినట్లును, ఈదిగున నుదహరించి నకీర్తనలన్ని స్మృతమగును. ముఖ్యమైన కీర్తనములే ఉదహరించుచున్నాను.

రాగం-భేనుక-దేశాది
“తెలియలేదురామా, భక్తిమార్గమును- ఇలనంతటను తిరుగుచును కలువరించురాని || త||
వేగిలేచి నీటనునిగి భూతిబూసి-వేళ్లనెంచి వెలికితాళ్ళునీయులై బాగ వైక మార్గలోలులై-రి గాని త్యాగరాజుత || త||”

రాగం-జయమనోహరి-ఆది
“యజ్ఞాదులు సుఖమనవారికి సమ-వజ్ఞానులుగలరా, ఓమనసా || సుజ్ఞానదర్శన పరంపరల-సరనితులు జీవాత్మహింసగల || య||
బహుజన్యంబులవాసనయుతులై-ఆహివిష-సమ విషయాకృష్టులై బహిరాసనలై త్యాగరాజ-భజించే శ్రీరామునిచెలియక || య||

రాగం-శంకరాభరణం-యాపకం
“భక్తి విచ్చమియ్యచే-భావమగు సాత్విక || భ||
ముక్తిభరిత కీర్తి-త్రి-మా రుల కది మేల్చిరామ || భ||
ప్రాణములేనివానికి బంగారు పాగజాట్టి ఆశీషజ భూషణములరమందుచెట్టేరితి జాణులకు పురాణాగమ శాస్త్రమేద జపప్రసంగ || భ||
త్రాణగల్గియేమి, భక్తత్యాగరాజ, మతి || భ||

రాగం-సావేరి-యాపకం
“బలము కులము దేల రామ భక్తికారణము || బ||
వెలయు సకలసిద్ధులెల్ల-వెంటనుచ్చుగాని మేని || బ||
నీటకాకినాను మనుగ-నిరత ముదయన్నానమా తేటకనులు కొంగగూర్చ-దేవతలధ్యానమా పత్రములను మేయుమేక-లమైన యుపాసమా చిత్రపత్తులెగయనూర్క-పండులకే సామ్యమా గహలవేషకోట్టుయంజే-గుణముగల్గు మానులూ గవానమునను కోటులంజే-ఘనమపు వనవాసమా అంగముముయ్యని బాలుడు-అపుడు దిగంబురాదా || భ||

... ..
శ్రీత్యాగరాజస్వామి కర్మసూత్రమునందు నమ్మకము కలవాడని, “ప్రాణిమట్లుండిగా” (స్వరావళి), “తొలినేడేసిన పూజాఫలము” (శుభ్రబంగారా) “కలిగియుండినదా” (కీర వాణి), మొదలగు కీర్తనలన్ని తెలియుచున్నది. సంగీతజ్ఞానము లభించుటకు కూడ పూర్వపుణ్య ముండవలెనని నమ్మివేయవలెను. ఆయన, విగ్రహములను అతిశ్రద్ధతో అలంకరించి పూజించుచు, చాలకాలమునరకు విగ్రహారాధనమే ముక్తిమార్గమని నమ్మియుండెడివారు. కుటుంబాత్మీ, తన సోదరులతో పంచుకొన్నప్పుడు, వంశపరంపరవచ్చుచున్న శ్రీరామాది విగ్రహములనుమాత్రము తీసికొని తృప్తిపెండిరి. ఆయన సోదరుడు, త్యాగరాజ ఎల్లప్పుడూ పూజాభజన గానములతోనే కాలక్షేపము చేయుటయందు సంతోషమున కేమియు భనార్జన చేయకుండుట జూచి కోపించి కొంచు దుష్టులతోగూడి ఒకనాటి రాత్రి విగ్రహములన్నిటిని క వేలలో పారవేసెనట. ఆవార్తకు మరునాడువిని త్యాగరాజ కావేరికిబోయి విగ్రహముల గనక, నిద్రాహాములు మాని అనేకదినములు విలశించుచునే యుండెను. పరితాపమున వెలిబుచ్చుచు, అనేక కీర్తనములను బాడుచుండెను. వాటిలో, ఇప్పటివరకును వాడుకలో నున్న కీర్తనలలో యీ దిగు వ నుదహరించినవి కొన్నియని తెలియుచున్నది. కొన్నిటిని పాతకులు వినియేయుండవచ్చును; కీర్తనప్రభువుపాదమువిసినతోడనే జాలిబుట్టించునని వేరే నేను చప్పనక్కరలేదు “ఎందు వాగినాడో, శ్రీరాము డిలుకురా డెన్నడు వయవచ్చునో” (తోడి), “ఎవరితో నేదెలుపుదు రామా, నాలోనిజాలి” (మానవతి), “మరియూదగాదయా” (శైరని), “వినవే ఓమనస” (ఇవర్ధని), “మారుబల్లమన్నావేమి, రామా, మనోరమగ” (శ్రీరంజని), “పట్టివిడువరాదు నావెయి” (మంజరి), “నవశ్రోవనీ కింతతామసమా” (అభోగి), “ఎంతరానీ, తనకెంతపోనీ, నీచింత విడువవాల” (హరికాంభోజి), “నే నెందువెడకుదా” (హరి కాంభోజి), “దరిచాపులేక వేడిలే దయరాదదేమా, శ్రీరామా” (సావేరి), “మాటాడవదేమి నాతో” (నీలాంబరి), “వేరవ్వరే గరి” (సురటి), “ద్రోవేవారెవరే” (శ్రీరంజని). మొదలగు

నవి ఇట్లు అనుదినము విలపించుచు, విన్నవారి మనములు నీరగు నట్లు పాడుచు కావేరిలో అచ్చటచ్చట త్రవ్వము, ఒక సంవత్సరము గడవిన తర్వాత, శ్రీరాముడు స్వప్నములో కనబడి విగ్రహముండుచోటు తెలియజేసెనట. అప్పుడు, త్యాగరాజ కావేరికి బోయి అట్లములో త్రవ్వగా విగ్రహములు దొరకెను. సంతోషము పట్టజాలక, తిరిగి అనేక కీర్తనములను బాడెను. అందులో “ఏట్లా దొరికితివో” (నసంత), “రఘువీర, రణధీర” (కరహరప్రియ), “కేనుగొంటిని” (దిలహరి), “మొదలగునవి యున్నవని తెలియుచున్నది.

త్యాగరాజయొక్క మతము, కేవలము వైష్ణవమో, శైవమో, అద్వైతమో స్వప్నముగా చెప్పటకు నీలులేదు. వీరు శ్రీరామకీర్తనములే బాడుచుండునప్పటికి తరుచు పురాణములు, మత విషయములగు చర్చలు వినుచుండెడివారు. క్రమ క్రమముగ, వేరువేరు ఆవతారములకుండు కొన్ని గుణవిశేషములు జనులయొద్ద విశేషముగ వినినకొలది వారికి “ఏమి శ్రీ భగవానుడు విష్ణుస్వరూపుడా, లేక శివస్వరూపుడా, పర బ్రహ్మస్వరూపుడా?” యని యొక గొప్ప శంక బయలుదేరి శివరూపము విష్ణురూపము రామనామమున నిమిడియున్ననని యీ క్రింది కీర్తనములో నూచించుచున్నాడు.

నాచించితామహి-ఆది.
“ఎవరని నిర్ణయించేదరా నెన్నట్లారాధించేదిరా, సరసర || ఎ||
శివుడనో, మాధవుడనో, కమలభవుడనో, పరబ్రహ్మమనియో || ఎ||
శివసంక్రమనకు మాజీమము, మాధవసంక్రమనకు రాజీమము దీని వివరము తెలిసిన ఘనులకు మొక్కెద వితరణగుణ త్యాగరాజుత || ఎ||

ఈ కీర్తన వినునపుడు, మొదటినుండి చివరవరకు త్యాగరాజునకున్న యనుమానము, నూటలసహాయ మనసరము లేకయే, కేవలము గానముకల్గిన విశదమగును. ఇది గాక, వీరికి ద్వైతము సుఖమా, అద్వైతము సుఖమా యను అనుమానము కలిగినట్లు, రీతిగాళరాగమున నున్న యింకొక కీర్తనలన్ని తెలియుచున్నది. చిమ మొదలు బ్రహ్మపరమకును, శివకేశవాదుల పరమకు వ్యాపించి ప్రేమమీటి చెలగియుండే వాడు శ్రీరాముడని, యింకొక కీర్తనలో చెప్పియున్నాడు. తరువాత శ్రీపురసుందరిని గురించు యు, శివునిగురించు కొన్ని కీర్తనములు కూడ చెప్పియున్నాడు. అందులో కొన్ని సంస్కృతమున నున్నప్పటికి, వినిన నతిమనోహరముగ నుండును. కాని, సకలజనులయొక్క పూర్వకర్మఫలము తెరిగి వారి వారిని భగవంతుడే సంతోషించుచుండగా, తన్నొకనినే బ్రోవమని భగవంతుని కోరుచు కీర్తనములుపాడిన తనయవరాధమును ఓర్చి కృపజూడవలెనని ప్రార్థించు కీర్తన, రసావళిరాగమున నొకటి గలదు. దీనినిబట్టి, కర్మసూత్రమే నిశ్చయమని నమ్మినట్లును ఎవరు చేసుకొనినపుణ్యప్రకారము వారిని భగవంతుడు తప్పక సంతోషించుచుండునని యభిప్రాయపడినట్లు తోచుచున్నది. వీరుజాత కములువైరాజ్యోత్తిషసంగతులనుగురించి ఏమియు నమ్మకము లేనివారని, తేనగు పురాణమున నున్న “గ్రహుల మేమి-శ్రీరామానుగ్రహులమేగాని” యనుకీర్తనలో విశదీకరించుచున్నాడు.

వీరు సంగీతమును గురించి, సప్తస్వరములగుంచి, భగవంతుడు వాదస్వరూపుడను సంగతిగురించి, అనేక కీర్తనములను చెప్పి యవసరసాధనమదే యని నమ్మియున్నాడు. ఆ కీర్తన లిక్కడ నుదాహరింతుటకు స్థలము చాలనందున నీలులేకపోయినది. తర్వాతివ్యాసములో, వారిజీవితములో మిగిలిన రెండు మూడు విషయములు, వారిసంగీతపద్ధతిని గురించి కొంచెము చర్చించి, ముగింపదలచుచున్నాను. (288) (సశేషము)

హిందీ - తెలుగు
తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు
ఏలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.
బాలశిక్ష 0-6-11
మొదటి వాచకం 0-6-11
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ,
7, తంబుకెట్టిపిడి, మృదాళు.

హేమసుందరో పాఖ్యానము సంస్కృత శ్లోకపరివృత్తము

[శ్రీరంగము సామేశ్వరశాస్త్రిగారు]

(గతసార్యతాను బంధము తరువాత)

శ్లో|| సత్యైర్బ్రహ్మయః సుకవాక్యమృతయాశ్వాసాయ తారాగణః
గ్రానాయ స్ఫురతి సుమందలపరిహాసాయ భాసానిధిః
బిశ్వాంతామృతమంధమృతమృతసన్యాసాయ పంశేరుహా
ల్లాసాయ స్ఫుటైర్వైరవేరవప్రతాపాయ పిశ్యోతిశే||

ఇతి సత్వియోజనయనావలోకినః

పరిమంబ తీవ ముద్రాప్రభాభరం

రవి రవ్య చారపరితాముఖం ముహూః||

గీ|| కవలపత్రికాలశే-త్రములఁ జూచి

కరములం బాచి బిగియారఁ గొనిరించి

మున్ను గుఱుమానమకొకి- ముల స్ఫురించి

యరుణబింబాభరామృతం- బాని యాని

వారసతిఁ గూడి ముఖియించె భాస్కరుండు||

ఉదాహృతశ్లోకముయొక్కయు నాంధ్రపద్యముయొ

క్కయు భావములు సమానములు.

శ్లో|| అరుణముఖ ప్రతాపమందులంతటఁ జమ్ముదుఁ దోచినట్టియా

హరి, యునుయాద్రీసీమనిడి- తాంధ్రునిఁ కరిమంధముకా

గరో, గ్నివనఖరంబులకా నునుమఁగా భువిరక్తముతోడి

ముత్యముల్, తొరగ ననంగ నాతపము- తోడ రహించె

దుమారకందువుల్||

ఈపద్యము:--

శ్లో|| కరనఖరవిదీర్ఘధ్వస్తనంభింధ్రకుంభా

త్తుహినకణమిమేష తీ ప్రముక్తా ప్రరోహః|

అయ ముదయభరితీ ధారి మూర్ధాధిరూఢో

నయనపత ముషేతో భానుమత్ప్రేసనీంధ్రః||

అనుదానికి ననునాదము

ప్రావృత్త్యాలవర్ణనము

శ్లో|| హర్షం చెల్లు సాంధర్మ్య మయి చి-త్తైకత్వమై యంబుదో

త్కర్మందై గృహిణీవియోగగతచింతా-తాంధ్రతహంశప్రసా

మర్షందై కమలంబంధగతితాం- భోక్తి స్థూభూశీర్షమై||

పర్వాకాలము నచ్చెఁ బ్రజ్వలితశం-పానూలికాశ్శల మై||

ఈ పద్యముతో నర్వాకాలవర్ణన సారంభవయినది. ఈ

పద్యమునకుదగిన సంస్కృతశ్లోకము లభింపలేదు గాని తర్వాతి

పద్యములకుఁ దగిన మాటలుము దొరకినవి:--

గీ|| సుతపాకవరంబుల - వానిఁ గాంచి

ప్రస్థావహ్నిరదానధా - రల వహించి

భూరితటిచంతుశేషిభూత - ములకు నలిసి

గగనశీఘ్రి గర్జించె - ఘనగజంబు||

శ్లో|| చుట్టలాతాదశశాభిరామః

పరిస్థానవాసిమదాంబుధారః

ఆహస్యమాన స్తడిమకుశేన

స్మరస్య చహ్వాన ఘనద్విశేంద్రః||

శ్లోకమునందలి “స్మరస్య” అను పదమును విడిచిపెట్టి,

గగనశీఘ్రి అను పదమును పయోగించుటచే రూపకాలం

కారంబు సంపూర్ణమయినది. ఈ కవి సంస్కృతశ్లోకమును

పెరింగించుచు నందున్న రీతిని మాత్రమే కాక తన స్వాతంత్ర్యము

వహించి చమత్కారములను సృష్టి చేయఁచుచును,

ఇదియొక విశేషమ నాంధ్రీకరణము.

గీ|| మేఘుడనుమ్రారదైత్యుడ-మోఘుబలుఁడు

నింగిఁ గలచంద్రశూన్యుల-మ్రుంగినంత

వార లానదిచుకోవ న-స్వని యనంగ

దిక్కులను గర్జనంబు ప్రతిస్వనించె||

ఈ పద్యము:--

శ్లో|| చంద్రబింబరవిబింబతారకామంహూని ఘనమేఘు

చంద్రైర్బిభక్షితాని జలదోహరేషు తద్రోచనస్వనిరిలైషు గర్జనం||

అను శ్లోకమునకుఁ చెప్పంగ||

శ్లో|| అగ్నిర మశేకరాగం గుణదహితం నిత్యదుఃప్రాపం

ప్రావృషీ సుతేంద్రచాపం విభావ్యతే యువతిచి త్రివిః

గీ|| యువతిచి త్తవృత్తి గ్రహింప - నోప కెందు

మూఢులై సంపరించుకా - ముకు లెలుంగ

నశ్చిర మశేకరాగర - మృణ్ము గుణవి

హీన మమరేంద్రచాప ము-ప్యేసగె దివిని.

ఈపద్యమునందలి చమత్కారము కొంత శ్లోకమునందు

లేదు. “యువతిచి త్త మివ” అనుదానికి న్యాఖ్యానప్రాయ

ముగా గీతపద్యమునందలి మొదటి రెండుసాదములు నమదు

చున్నవి. ఈశ్లోకము శకవృద్ధునిది.

గీ|| ఘనవృత్తి యుండు గగనప-త్తనమునందు

నింద్రచాప మనో గోపుర - మేతువేళ

విరసవాక్కుల వర్ణించు-భేకనామ

కాక పులకుఁ బంకాభిషేకము లభిగతె.

ఈపద్యమునకు గీర్వాణశ్లోకము

శ్లో|| ఘనవృత్తియందు మేధృత్వ తన స్వాంబరవృత్తి

త్రిభువనవిచాపం గోపురవృత్తిం ప్రపేదె

అపి విరసవచోభిః ప్రాప్తపంకాభిషేకాః

కుకవయ ఇవ భేకాః భేదయంతి స్థూలకాన్.

శ్లో|| దిశాం హారాకారాః శమితశేషభారాః శమకతా

మనూచీసంచారాః కృతమనవికారా శ్చ శిఖినాం

హృత్కాఢ్యవాతారాః స్తుహీనకణసారా విరహిణీ

మనశ్శీర్ణాంగారాః కిరీతిజలధారాజలధరః

అను శ్లోకమును గవి చమత్కారముగ నాంధ్రీకరించి

యున్నాడు:--

గీ|| నూచికాభేదవృత్తి- చూడ సాంపుగ మేఘు

మఖిలిడి క్కటముల- నాక్రమించె

మబ్బుల పిశ్చించి మమికారంబునఁ

కేమలు క్రేయని కేకరించె

నాశాంగనాతార-హరములను బోలి

యమితభారాసార మతిశయించె

నదులు నూతులు చెఱువు-లెరిగి రోకము గాఁగ

నన్యగసంచార- మూఁగి మూఁగె

గీ|| నాతేహృద్రాశసంతాప- మంతరించె

విరహిణీమనస్తాపంబు - పెచ్చు పెరిగె

దుర్దినం బని జనులు కుం-దుటకుఁ దోడు

మర్దమంబుగ వ్యాపించెఁ గర్దమంబు||

సాయంసంధ్యాకాలము

గీ|| రాగాతిశయమున- రంజించి మునుమున్ను

పూర్వదిశాంగనకా ముద్దులాడి

యంతకంతకు మోప-మభివృద్ధిఁ బొందంగ

బద్ధిని నలరించి- ప్రజ్వలించి

నరకశంబులుఁ బాఁచి- వారకాంతను బరీ

రఃభసంధ్రమపరి-క్రాంతం జేసి

వైభవం బుడివోవ- ననుహించె యంతః

జరమాంగనం జేరి-సంగమించి

గీ|| తనదుసద్గతియ్యతిలోనఁ దలంచి తుదకు

నకట సత్సంతతి పొసించు-ననుచు వెఱచి

యోరికిఁ గానరాకుండ- నేగె నిమఁడు;

అట్ల యంగ గాదె యమితకా-మాంధ్రమండు.

పైపద్య విడిదిను నుదాహరింపఁబడినదానికి నాంధ్రము:--

శ్లో|| ద్రాక్షైంద్రీ మునుమంబు సస్మితముఖి మామోదినీంపద్మినీం

కృత్యాసా పరిరంభసంధ్రమపరిక్రాంతాంచ వారస్త్రీయం

సంరక్తో హిమభాను రవ్య చరమాం శ్లివ్య తృహారాగిణీం

కాశ్మీరోపలసత్ప్రయోధరభరాం కాంతాం దిశం వాకుణిం||

శ్లో|| వ్యోమ్ని ప్రాంగణసీమ్ని సాంధ్య కిరణం విస్తార్య చేలాం

చలం ధృష్టైః కార్యుహంసుభి శ్చ జగతాం ద్రాక్షో

హయిత్యై దృశా తారాశ్చ క్షిప్రాక్షికాని విహగశ్రేణీ

రవచ్చవృణా జింజింకృత్య చ మాయక- స్మరనతో వక్త్రా చ్చ

హీ రర్ష్యతి.

ఈ శ్లోకమునకు:--

చ. స్మరం డనునైంద్రజాతికుండు-సాంధ్యరుగంబర మంబరంబు

నం బఱచి, మహాంధకార మను-భస్మయు సంగనుఁ గట్టుఁ

గట్టి బం భరకులనాదబీజయంత - మంత్రములకా బరియింప

వక్త్రగ! హ్వరమును బాసి పై కెగసి - నట్టి సుమంబులఁ

బోలఁ దారకల్.

అనుపద్యము తెలుగు. “విహగశ్రేణీరవచ్చవృణా”

అనునది=బంధరకులనాదబీజయంత - మంత్రములకా బరి

యింప; అని మార్చి యున్నాడు. శ్లోకమునందలి మాక్షిక

సామ్యమును విడిచి ప్రమానసామ్యంబును గల్పించెను.

శ్లో|| వ్యసనినఇవ విద్యా తీయతే పంకజుః

గుణిన ఇవ విదేశే దైన్య మాయాని భృంగాః

కున్యపతివ లోకం పీడయ త్యంభకారో

ధనమివ కృపణస్య వ్యర్థతా మేతి చక్షుః.

దీనికె తెలుగు:--

గీ. పల్లవై శ్వేత్యముకా - వారాంగనవిధాన

నంభోజనలక్ష్మీ- నవహరించి

వరసుణునంతునిఁ - బరదేశముంబలె

భృంగంబులను దైన్య- మెనయఁ జేసి

ధనకామియై యేలు-కున్యపతిపై ఖరిం

ప్రజల నిర్బంధించి- బాధఁ చెట్టి

విపులసంపద్రాకిఁ- గృపణునికైవడి

జ్ఞానంబు వృద్ధంబు-గా నొనర్చి

గీ. పృథివినిపొన్నతంబుల • నెలుంగవండు

సత్విసంబును గ్రహియింపఁజాలకుండఁ

గడల వ్యాపించి, జృంభించి • కన్ను లున్న

చీకులం జేసె లోకులఁ • జీకువాలు.

సంక్షిప్త విషయములు

శ్లో. ఆశీషః కపటానురాగకలయా దోహో న దుశ్శీలతా

వైధవ్యం చ న బాధతే సదసతో స్సంభావనావృత్తయాత్

యత్కించి త్కృతశే పరస్వపరశే ప్రీడా న పేదాకరీ

నో వా రాజభయం చ హా బరే! ముఖం జీవంతివారస్త్రీయః

పై శ్లోకము జల్పణుని మగ్ధోపదేశమునందలిది. దీనికె

కవి యిట్లు తెనింగించెను.

గీ. భోగిను ల్కపటానురాగసంపాదిత

జీవనల్, ఘోరరు • కృలఖిలు,

వైధవ్య మెన్నఁడు • బాధింపకుండ వ

ర్తింపవిలాసినుల్ • ప్రీరహితలు

దుష్టచైత్యములఁదోషంబు లేదండ్రు

దుర్మయనిర్ణయఁగుర్ని వార

లరులమాయోహాయ • లభిమానశాస్త్రులు

కరుణావిహీనదుఃస్వామమతులు

గీ. రాజభయ మిండుకయు లేనిరాజవన

లట్టివారలఁ గామించి • యాటపాట

లనుచు నామోదముం బొంది • న్వార్జితమును

జల్లిగవ్యగ నెంచి వెచ్చింపఁచునె.

భర్తృహరియొక్క:--

శ్లో. వ్యాప్తేవ తిష్ఠతి జరా పరితర్జయంతీ

లోగా శ్చ శత్రువ ఇవ ప్రపారస్తి దేహం

ఆయుః పరివ్రజతి భిన్నఘటా ది వాంభో

లోక స్తథా పృథిత మాచర తితి చిత్రం.

అను శ్లోకము నిట్లు పరివర్తనం బొనర్చెను:--

మ. జర వ్యాప్తింబలె వేచివేచి తుదకుకాసాధిండు, బాధిండు

భి! కరరోగంబులు శత్రుపర్జములకాగాయంబు భంజిండు

నే! సారిదిం బ్రోచినఁ గాని యాయువు ప్రవిండుకా భిన్న

భాండాంబులై! పరమార్థమును గాక తుచ్ఛసుఖముల్ •

వాంఛింతురే సజ్జనుల్.

తు ర గ ప్ర శం స

శ్లో. వాతం స్థావరయ న్నభో పుటకయకా ప్రోతస్వతీం నూ

త్రయన్ నేంధుం పల్వలయ స్వనం విటపయ న్నూమండలం

లోప్తయకా తైలం స్వనయ నిశం చపలయకా లోకత్ర

యం క్రోడయ స్థైలాభరయో సాయ ప్రవ కథంకారం

గిరాం గోచరః.

గీ. విటపమాత్రంబుగఁనటవిధలిం జేసి

క్షృమండలంబు లో • ప్తముగఁ జేసి

ప్రోతస్వతీనిఁ జూచి • నూత్రమాత్ర మొనర్చి

వార్ధి లంఘించి పల్వలముఁ జేసి

స్వతైలంబులఁసర్వ పంబులఁ జేసి

లోకత్రయంబుఁ గ్రోడికిరించి

యొప్పుగ నువ్వరంబొక్కదొప్పగఁ జేసి

వాతావరణము స్థావరముఁ జేసి

గీ. పృథుఖురవిఘాతసంఘాతవిస్ఫులింగ

రుదుల కినుని ఖిన్యోతమాత్రునిగఁ జేసి

కనఁ బురంగములౌ కురంకము లనంగ

వరతురంగములగము లఁపురఁ కెలంగ

“దిశం చపలయకా” అనుదానికి నాంధ్రీకరణము లేదు.

నాన్దిపాదమునకుఁ గూడ లేదు. గీతపద్యముమాత్రము కవితే

నూతనముగ రచింపఁబడినదే.

బొంబాయిలోని ఆంధ్రుల విద్యా ఉద్యోగవిషయిక ప్రశంస

ఇది నరలో నీవివరము పూర్తిగా నెవ్వరిచే ప్రశంసించ బడకపోవుటచే, చివరిపరిస్థితుల పూర్తిగా నెరుంగుచే ఆంధ్రులెంతమందియో చాలమట్టుకు నష్టపడినది ప్రాయము మీకాశ్చర్యము గలిగింపకమానదు. ఇచటిచదువు లాంధ్రులకెంతమట్టుకు లాభకరములని ఆలోచింపవలసినది. అన్నిచదువులు అందరికిని లాభకరములే అని మనము త్రోసివేసినను, మనవారల కవి ఎంత మట్టుకు వర్తించుననెడి ప్రశ్న యుదయింపకమానదు. సాధారణముగ నిక్కాలమున భూవనములగుడ గోల్పోయి చదువుల నెగ్గించుకొనుచున్నపుడు, ఇంతవారము వచ్చి చదువులకై ధనవ్యయముచేసికొనుట ఎంతవరకు శ్రేయస్కరమో గ్రహింపవలెను. ఆంధ్రులలో సాధారణముగా నందరు భూస్వాములు కాకపోయినను, భూవనస్థులు జీవించువారని నమ్మకమునచేకదా. ఈ విషయమున మనదేశము పంజాబు, బెంగాలు దేశములతో తులనమును. సర్వజాతులను సామాన్యముగ నీజీవనోపాధికలిగియున్నందున మనవారలు చదువు నుద్యోగముల వాంఛతో మొదలిడలేదని నమ్మదగినది. ఈ ఉద్దేశముల మొదలిడినదిమొదలు దాక్షిణాత్యులు (2) మహారాష్ట్రులు. వారిరువురును దేశములు ఫలవంతములు గాకపోవుటచేత, జనబాహుళ్య మతివక్కువగుటచేతను, చదువుల జీవనోపాధికి ముఖ్యయంత్రముగ నుపయోగించిరి. ఇందుకు తార్కాణముగ బొంబాయిని ప్రభుత్వోద్యోగముల, నుహారాష్ట్రులు, మద్రాసులున్నంత, గజరాతీలు లేరేమి? వారికి చదువులన్న స్థితిదా? లేక శ్రేష్ఠ తక్కువయా అని అడిగినవారికి దానియంతంత అవసరములేదని నేను చెప్పగలను. ముఖ్యముగ వారు వర్తకసరళియే ఆటంపుగా గలిగియున్నందున, ఈచదువులు గాని, ఉద్యోగములుగాని పూర్తిగా వారలకు రుచింపవని నమ్మవలెను. ఎందున గజరాతీలకు, లక్షల, కోట్లకొలది వ్యాపారము చేయువారికి, ఇంగ్లీషుభాషాపాండిత్యముగాని, పరిచయముగాని కలదని అడిగిన, చాలమట్టుకు ఎవ్వరికిని అందు ప్రవేశము లేదని చెప్పగలను. పనిఅంతయు స్వభావము జరుగుచున్నపుడు ఇతర భాషలలో లెక్కలు మొదలగువాటి లిఖింపవలసినవారు వారికేమి గలరు? వారలకు బుక్ కీపింగు ఐనను రాదు. కాని దేశీయ బుక్ కీపింగు సులభసాధ్యమునది. అందరు తెలిసికొనగలిగినది వారలకు తెలిసినందున, ఓయ్యేలు, ఎమ్మేలు, బీకామ్మవారల కవసరము లేదు. కాని ప్రస్తుత ముపయోగపరికరమున బ్రెపునకుమాత్రమే ఇంగ్లీషు తెలిసిన వద్రాసీని తక్కువజీతమున నేర్పరిచిన నెంతపనినైన వారు చేయుచుకొనగలరు.

ఆంధ్రుల నితి

వైవిధ్యములవారుండ ఆంధ్రులెటుండిరి? కల్పవృక్షము వంటి భూవన సతుల గోల్పోయి, నవీనవిద్య నభ్యసించుచుండిరి. ఇక్కాలపు విద్యుత్ క్రమమున ధనవైపును గోరును. మనవైపునే చదువులకై నెలకొలది ధనము భారవోసి వీధిలనుచున్నపుడు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున రెండవప్రజా మనిషేరుగాంచిన బొంబాయిలోని చదువులనిమిత్తము ధనము భారవోయుటెంతమాత్రము సమంజసమోమనము గ్రహింపవలయును. ఏలనన జీవన మెన్ని రెట్లో ఇటు ధన వ్యయ కరము. అందువల్ల విద్యనభ్యసించుట మరీ ధనవ్యయకరమని నమ్మనలసి యుండును. ఒక ముద్రాయంత్రాలయము వంటిది బొంబాయిని నడుపుటకు కర్చుపెట్టవలసినంత చన్నుపట్నమున కర్చుపెట్టవలసియుండును. అందువల్ల ఉద్యోగములకు ఇతరపట్నములయందుకన్న, ఎక్కువజీతములనిచ్చినను, వారు మాటికి 40 మొదలు 50 రూపాయలవరకును ఇంటి అద్దె చెల్లింపవలసి యుండును. పాఠశాల జీతములు మనవైపున కన్న పోవుచున్నవని ఖరీదు పోవుచు. ఇంటిబాడుగ పోవుచున్నవని ఖరీదు పోవుచు. ఇట్టిస్థితులలో జనసామాన్యము విద్యనభ్యసించవలయునన్న గాని, ఇంకొకరికి విద్యగలపింపవలయునన్న గాని ఎన్నిమడుగులలో మనవైపున కన్న ధనవ్యయమునని పూర్తిగా నమ్మినయెడల నేను ముందుచర్చింపబోవు అంశములవలన నెంతమట్టుకు మనవారలు చేయుఖర్చు సమయోచితమో ఆలోచింపగలరు.

ఆంధ్రుల నీ నవిద్యావశ్యకత

తరువాత ఆంధ్రులకు బొంబాయినిగలపబడువిద్య ఎంతవరకు అవసరమను ప్రశ్న ఉదయించును. దీనికి మన ఆవశ్యకతల గ్రహింపనిది, జవాబిటు కష్టతరమే. అసలు నవీనవిద్యావర్ధకుల నిరసించు ఇక్కాలమున, కొందరైనను ఆవశ్యకతల ననుసరించుచున్నపుడు ఏమార్గమునుబట్టి సీక్రములలో నుచ్చస్థితికి రాగలరొలలోచింపవలెను. మనవారలకుందరికివలె అంతిఉద్యోగములయందును విద్యయందును ఆశయున్నట్లు కన్పించదు. సరిగా చూచిన బొంబాయి నుద్యోగమునకు వచ్చువారు

ఆంధ్రులసంఖ్య నితరులతో పోల్చుచూచిన జహంకర్షణ. మహారాష్ట్రులకన్న బెంగాలీలకన్న, నెక్కువసంఖ్యకులగుద్యోగములకై ప్రయత్నించు అరవదేశీయులకన్న ఆంధ్రులసంఖ్యతక్కువ. విద్యాధికుల మన ఆంధ్రులు తక్కువసంఖ్యకులగుటచేతనా ఇంత తక్కువమంది ఉద్యోగములకు ప్రయత్నించుట అను ప్రశ్న అడిగిన నడుగుదురు. నవీనవిద్య నభ్యసించినవారు ఎక్కువమందిలేక యున్నను, అభ్యసించినవారైనను, ఎక్కువ ఉద్యోగవాంఛావరత్నమువల్ల కాదేమో అన్నట్లు, బొంబాయికి చెట్టువారల ఎంతమంది ఉన్నతస్థితిక్షలయందు తీర్చులెదని లెక్కజూచిన, ప్రేక్షకుడిచి సంఖ్య లెక్కపెట్టవచ్చును. అందువల్ల నుద్యోగసందర్భమున, నరవారిలో వలె నేవిద్యయు పూర్తిగా నభ్యసించినవారు గాక, ఏకాదశి మాత్రముతో నేర్చి, మార్గవాంఛులై పురైటింగు తెలిసినవారుగ నుండురు. వారిలోనైన అధికసంఖ్యకులు గలరేమో యన్న ఆశయునులేదు. దీనికింతకును కారణమేమైయుండును? ఆంధ్రుల గజజన్మాయానివాసవాంఛయే కారణము. బొంబాయికి వచ్చినవారైన ఎంతకాలముండురు? ఎంతకాలముద్యోగము నుల్లుదురు? ఇదియు మానువాళ్ళముచ్చలేదు.

ఇందువల్ల వారికి పూర్తిగా ఉద్యోగవాంఛ ఎంతయో ఆధికసంఖ్యమువల్లగాని ఎక్కువ మరేవిధముగను కాదని గ్రహింపగలము. లేనియెడల నరవదేశీయులవలె మనవారును తండోపతండంబులగు బొంబాయికి వచ్చియుండురు. ఇచటి వార్తాపత్రికాచేరిలను పరికింపుడు. ఇచటిరైల్వే చేరిల జూడుడు. ఇచటి ప్రభుత్వచేరిల లెకింపుడు. నూటికి 20 మొదలు 30 మందివరకు అరవదేశీయులు తప్ప వేరేలేరు. ఇట్టి ఆవశ్యకత ఆంధ్రులయం దంతగా లేకపోవుటచేతనే వారంతగా విదేశములకురుగుట కాని బొంబాయివంటి నగరముల నుద్యోగములకై తిరుగుట కాని లేదు.

ఉద్యోగావశ్యకత అంతలేనపుడు ఆంధ్రులకు కావలసిన విద్య ఏమి? అట్టివిద్య బొంబాయి నెట్లు నెగ్గించుకొనుట? ఆ విద్య నభ్యసించుటలో వారు పడుకొన్నములు వీనినిగూర్చి విచారించెదను.

వర్తకవిద్య

చాలమంది భారతీయులకు అంగ్లేయ విద్యాపద్ధతులు రుచింపలేదు. అందు అసహాయాద్యమప్రచారమువల్ల నందరకును ఈ విద్యాపద్ధతులకు కఠోరుగాని మరెందుమా పనికిరాని విద్యాధికులు ప్రతిస్పర్ధను తయారగుచున్నారనెడి ఉద్దేశ్యము బయల్పడినది. వర్తకవిద్య ఫలదాయకమా లేక కార్యకర్తవిద్య ఫలదాయకమా అను సమస్య పోడమెను. ఈ విద్యాసందర్భమున భారతదేశమున ముందంజ వేయుచున్న ప్రదేశము బొంబాయి. ప్రభుత్వమువారు పై అభిప్రాయమును గనిపెట్టి ఇతరవిద్యలు ప్రజలకు రుచింపమిజేసి బొంబాయిని వర్తకవిద్యను నిచ్చెడి కళాశాలను ఏడెన్ హం కాలేజీ అను పేరున లేపదీసిరి. ఎంతమంది ఆశలు ఈ కళాశాల మొదలు పురిగొల్పెనో చివరకంత ఉపయోగరహితమైనదని అందరు తలప మొదలిడిరి. ఇందు ప్రోత్సహనవానికి బీకామ్ అను బిరుదును నిచ్చుచుండిరి. మన ఆంధ్రులలో కొందరికి ప్రభుత్వమువారు ఇందు తీర్చిదిద్దిన వారికి గొప్పఉద్యోగముల నిచ్చెదరను ప్రాంతి ప్రబలెను. వారికి ఎక్కువజీతముల నిచ్చెదరనియు అందువల్ల గౌరవము కలుగననెడి ఉపాతో కొంతకాలము క్రింద ఆంధ్రులు కొందరు బొంబాయి కేలేంచిరి. కాని ఎవరును ఇందు తీర్చిదిద్దవరకు ఇచ్చు మండకపోగా ఎందుకు ఉపయోగము లేదనిమాడ తలచిరి. అందున కనేక కారణములుగలవు.

ఆంధ్రులు అడిగి ఎక్కడ ఉపయోగకరమో తలపలేదు. ఆ పరీక్షయందు తీర్చిదిద్దినవారికి ఇంటిగడపవద్దనే ఉద్యోగములగునన్న ఉద్దేశ్యములేవ్వు వేరులేదు. ఉద్యోగమున్న నెవరికి వారు వర్తకవరక నభివృద్ధిచేయు నభిలాషతో పనిచేయుట కీవిద్య పనికివచ్చునేకాని. ఒకరికింద దానృత్యమునకు గాదన్నమాట నెవ్వరును భావించలేరె.

పోనీ, ఆ బీకామ్ బిరుదుములు వదలిన వారికైనను వర్తకాభివృద్ధికి తోడ్పడు మార్గములు తెలిసి నట్లు గా వర్తకులు ఎక్కడను ను పయోగకరములేలంపలేదు. ఈ బిరుదాంకితులు ఏకంపెనీలో ఉద్యోగముగా నుండ ప్రయత్నించినను, ముందు వారలను పూర్తిగానమ్మి ఎవరు అన్నివసలుపై పెత్తనమున కేర్పరిచెదరు? అతరజ్ఞానమున్నంతనే ఒకకంపెనీలో జేరి, అందు సమస్తమును గ్రహించి పని నిర్వహించ గలుగువారికే నమ్మెదరుగాని బిరుదును బడసినవారిని మొదలుకే ఎవ్వరును నమ్మరు. అదంతయు నటుంచి ఒక బిరుదుబిరుదాంకితుడు తపాలాస్టేషనునజేరిన, అత డర్భకాస్త్రమున నెంతప్రవీణుడైన నేమి? దేశచారిత్రమున నెంత ఉత్తీర్ణుడైననేమి? అతనికి ముఖ్యముగవనిని ఒక్కమాటున నిచ్చెదరా? తక్కువజీతమువారలే ప్రతి పనిని నిర్వహించుచుండ, వీరల ఆవశ్యకత ఏమి? అట్లే బీకామ్ వారును పరిగణింపబడుచున్నారు.

(నవీనము)

ప్రకటన

ఇందువలన సకల జనములు తెలియజేయునది దేవునగా, అయ్యో, నాకుమారుడు పెయ్యల లక్షుడు 20 రోజులక్రిందట ఎక్కడకో పోయినాడు. కులం-మల (అదిమాంధ్రులు) 12 సంవత్సరములవయస్సు. నలుపుగాను చక్కగానుండును. క్రిందిపెదవి బొల్లి సాధారణముగా పిచ్చినాడని పిలచెదరు. తనది నందివాడ (గడివాడ తాలూకా) అని చెప్పుచుండును.

తమ కవరికైనా యీగుర్తులు గల పిల్లవాడు దొరకినయెడల నాకు అప్పగించినవారికి రు. 50.0 రూపాయలు బహుమతి ఇవ్వగలవాడను. అకుర్రవానిసంగతి తెలిసినవారు తప్పక తెలుపగల్గుదులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

పెయ్యల శ్రీరాములు

26.6-24,

(10 నెవ్వలము, గుడివాడ.

The Silver King Fountain Pen.
"సిల్వర్ కింగ్" ఫౌంటెన్ పేనాలు

ఇంగ్లండుదేశములోనండి రప్పించబడినది. 14 క్యారెట్లు బంగారుపోతే వేసియున్నది. అక్షరములు ముత్తములవలె చాగుగా వ్రాయును. ఈ పేనాలు ప్రఖ్యాతి అనుటకుగాను చాలా తక్కువధరకు విక్రయించెదము. ఒకటిని కొనిచూచిన యెడల మీరే సంతోషపడుదురు. ధర పేనా 1 టికి రూ. 1-8-0 నీటివాచ్ కంపెనీ, 16, తిరువల్లి వీధి, మదరాసు.

మోహి నీ తైలము

5 తు. నూనెల సీసా 1-కి రూ. 0-12 0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.

ఇది మనోపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదీర్ఘ, ఉద్యోగస్తులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కరులును మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునంతకల రమణీయమును నువాసన చెప్ప నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలనుమాడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోయండును పుట్ట నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమును నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి రియూచేయించి జేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి యున్నాము. వేయేలకల సాపరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. ముప్పతొంజనం డిసో, మదరాసు బొంబాయి.

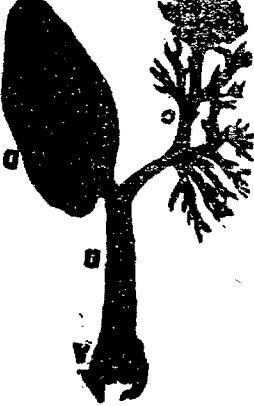
దగ్గులు! జిలుబులు!! ఇన్స్పెక్షనా!!!

మా డ్ న న్సు

"యూపెంతాలో జాబులు" అన్ని విధములదగ్గు, జిలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికేము, ఇన్స్పెక్షనా మొదలగువాటిని తప్పక తుదదర్శు. తుయమును రానీయక ఆటంకపరచును.

"డి లాన్ సెట్" "అప్ప్రెన్సి మన్ మెడికల్ గెజెట్టు" "ది ప్రాక్టిషన్" "మెడికల్ ట్రెన్సు అండు డర్బుల్" "మెడికల్ రివ్యూ" "ప్రాక్టికల్ మెడికల్" డెల్లి (ఇండియా) మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిహాయుచేయబడినది.

కంతధ్వని కుత్తుక

ఉపరితీర్పులు మొదలగు వాటికి కావలసినది ఏ-స్పర్శపేటిక. విశ్వాసనాళము. సి-స్వాసనాళము యొక్క గొట్టు. డి-ఒక క్యాళికోళము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్టు రుకాణము లందును జెకు దొరకును.

ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది, బుడ్డి 1.కి ధర రు. 1.2.0.

అన్ని వోల్టల్ దొరకును, ఈదిగువ తెలుపబడిన బాగాలలో దొరకును.

మెసర్స్ ఎన్. జే. బాయి గొండ్ల అండులో, వైశా బూరుగోడ్డు. అశ్విత్ అండులో కెమిస్టును, బ్రాడ్వె.

సోల్ ఏజెంట్లు:— వైశామహాస్వయం అండుపన్ను గ కెడికెడి ముదిగు ముదుగు

కొ తపేటతాలూకా హిందీ ప్రచారసమితి

ఆంధ్రజాతిల జమిందార్ గ్రామోద్యోగముల కొకవివరణ

జమిందార్ గ్రామోద్యోగములు జీతములు అభివృద్ధి పురుషులలో గవర్నమెంటువారు 1920 సం॥ర॥లో కమిటీ వారిపోర్టు ననుసరించి గవర్నమెంటు గ్రామకరణములకు రు 15 లక్షలు యేర్పాటుచేసి జమిందార్ల వద్ద కొన్ని గునులులు యిట్లునున్నవనె పోతువుమీద అప్పట్లో జీతములు వృద్ధిచేసి యుండలేదు. దరిమిలాను ఆగ్రా జిల్లావారు జమిందార్ గ్రామోద్యోగము పిటిషనులు మీటింగులద్వారా తమతీర్మానములను గవర్నమెంటువారికి పంపుచున్నవిను ఆగ్రా జిల్లా కలెక్టరేషన్ వాని తెప్పించుకొని యిదివరకు చిన్న గ్రామములకు మేర్పడివున్న ఆర్థిక శీతం 4.0.0 లు బదులు 8.0.0 లుగా యిప్పుడు వృద్ధిచేసి 12.0.0 లు కంటే యెక్కువవృద్ధిచేయవలెనని యుజి. ఓ ను ప్యాసుచేసియుండిరి. జమిందార్ గ్రామములకు గవర్నమెంటుగ్రామములతో పాటు నెల 1.కి రు 15.0.0 లు చొ॥ అయినను వృద్ధిచేయలేదు. వారితోపాటు తాలూకా ఆఫీసుకు వచ్చినపుడు తేటా అయినను యిప్పించివుండలేదు. ఇటీవల భత్తిములు యిప్పించవలసినదని ఆయాజిల్లాల విలేజ్ ఆఫీసర్లు ప్రత్యేకసభలద్వారా మొట్టమొత్తముగా గవర్నమెంటు గ్రామములతోపాటు నెల యేర్పాటుచేయక యీ క్రింది రీతియన స్కీమును ప్యాసుచేసి ఆగ్రా తాలూకా ఆఫీసులకు ఉత్తర్వులు జారీచేయించివున్నారు.

(800.0-0) మాడువందల రూపాయలులోపు సగ్గాళ్ళు డిపేండు చెల్లెగ్రామములకు-యేమియియ్యనక్కరలేదు. (రు 800.0-0) మాడువందల రూపాయలు లగాయితు 1600.0-0 పదివందల రూపాయలవరకు శిస్తులు చెల్లెగ్రామములకు 2.8-0 రెండున్నర.

(1000.0-0) వెయ్యిరూపాయలు డిపేండుకుపైబడిన యెన్ని వేలకయినను, అయిదురూపాయలు రు 5.0-0.

రెవెన్యూ 1000.0-0 రూపాయల డిపేండుకు పైబడిన గ్రామముల కరణములు ఒక సంవత్సరము జమాబందీ టయములో వుండు కొకటే ఆసెంబులకు రు 2.8-0 యివ్వ ముసలులు తాలూకా ఆఫీసుకురావడంఅనవరం లేదు.వలెను-కనుక భత్తియం యివ్వలేదు. అని ప్రకారం ప్రకటించినట్లు తెలియుచున్నది.గవర్నమెంటుగ్రామముల ముసలులకు సా 1-కి రు 10.0-0లు చొ॥భత్తియం యిచ్చుచుండుటయనీరికి లేదనటయు విరధముగానున్నట్లు స్పష్టించుచున్నది. ఈకొరతలనుగురించియుజీతములఅభివృద్ధిచేయమలో కల్లియున్నవారులను గురించియు, ఆంధ్రజాతిలలో యేదోఒక స్థలయందు జమిందార్ గ్రామోద్యోగములందు ఒక చొ॥ట సమావేశమై ఆంధ్రదేశ గ్రామోద్యోగముల ప్రత్యేక సభను యేర్పాటుచేసి మీటింగు తీర్మానములద్వారా గవర్నమెంటు వారికి ప్రార్థనపూర్వకముగా తెలియపర్చుకొన్న యెడల లాభకారిగ నుండగలదు. కాన నెట్లునే ఆయాజిల్లాల జమిందార్ విలేజ్ ఆఫీసర్లుగా భవిష్యత్తునుండి వీల్గాని ఆంధ్రజాతిలో యేదోఒక స్థలమును అవ్వనసంభవ మేర్పడి మీటింగు జర్న యేర్పాటు చేయుదునని కోరుచున్నాను, నేను జమిందార్ కరణమును కాకపోయినను సంఘములకు నాచేతనైన సాహాయ్యము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నాను.

గోదావరిజిల్లా పితాపురం డివిజను వారు పూనుకొన్న చొ॥ గ్రామోద్యోగము జయప్రథముగా నెరవేరగలవని నా నమ్మకము.

అయ్యగారి తిరపతిరాజు

2-7-24

మోగల్లు.

ఆంధ్రద్యోతిమాలయం

- 1. జాతక చక్రములకు నకలుగాని, 2. వృత్తి శీత, జననకాల ఫ డిషను (లేక) గంటలుగాని, 3. మాకు ఉత్తరము వాయు సమము, ప్రస్తుతవయస్సుగాని మాకు పంపియిడిల గాత్రమునియ-ము, భవము మొదలగు 25 సంఖ్యలు వ్రాసి రు 1-4.0 లకు పంపెదము. పూర్వాభాతకము ఆయాగ్రామములకు వ్రాసినట్లు రు 5.00 లకు ఉన్నది. ముందు రు 2.0.0 లు ఆద్యోగము బంపింపెను. ముందు యెడబోవు 1 సం॥వరకు ఫలితము వ్రాయబడు రు 1-4.0 లు. తరువాత రు 5.00 వరకు పి. గా బంపెదము.

ఆకల్ల వెంకటేశ్వర్తి, గోపాలపురము, కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై నెల 5-వ తేది శనివారము

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names and prices in different units.

సక్సన్ దంతచూర్ణము నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యును. పండ్లనోపులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ మూలక ఔషధముతోను బొషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0.2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి. డజను 1.4-0 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్లవీధి తిరువల్లికేజి మద్రాసు.

జ్ఞాన దీపిక

ఇది మతవిషయమైన తెలుగుపత్తపత్రిక. భగవద్విషయమందు భక్తిశ్రద్ధలుగలవారికెల్లరకు నుపయుక్తముగానుండును. ప్రతిగ్రంథాలయమునందును పతనమందిరమునందును ఉండవలసినది. భక్తిజ్ఞాన కర్మమార్గములందలి సూక్ష్మవిషయముల చర్చించుచు, మహాముఖులవర్తనలు, ఆర్యవాక్యములు, అభ్యాసరసాస్యములు మొదలగువిషయములతో నిండియుండును. సంవత్సరమునకు చందా రూ 2.8-0 లు. ఆరుమాసములకు చందా రూ 1.8-0 వలయువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. మేడూరి శ్రీరామమూర్తి జ్ఞానదీపిక కార్యాలయము, విజయనగరం.

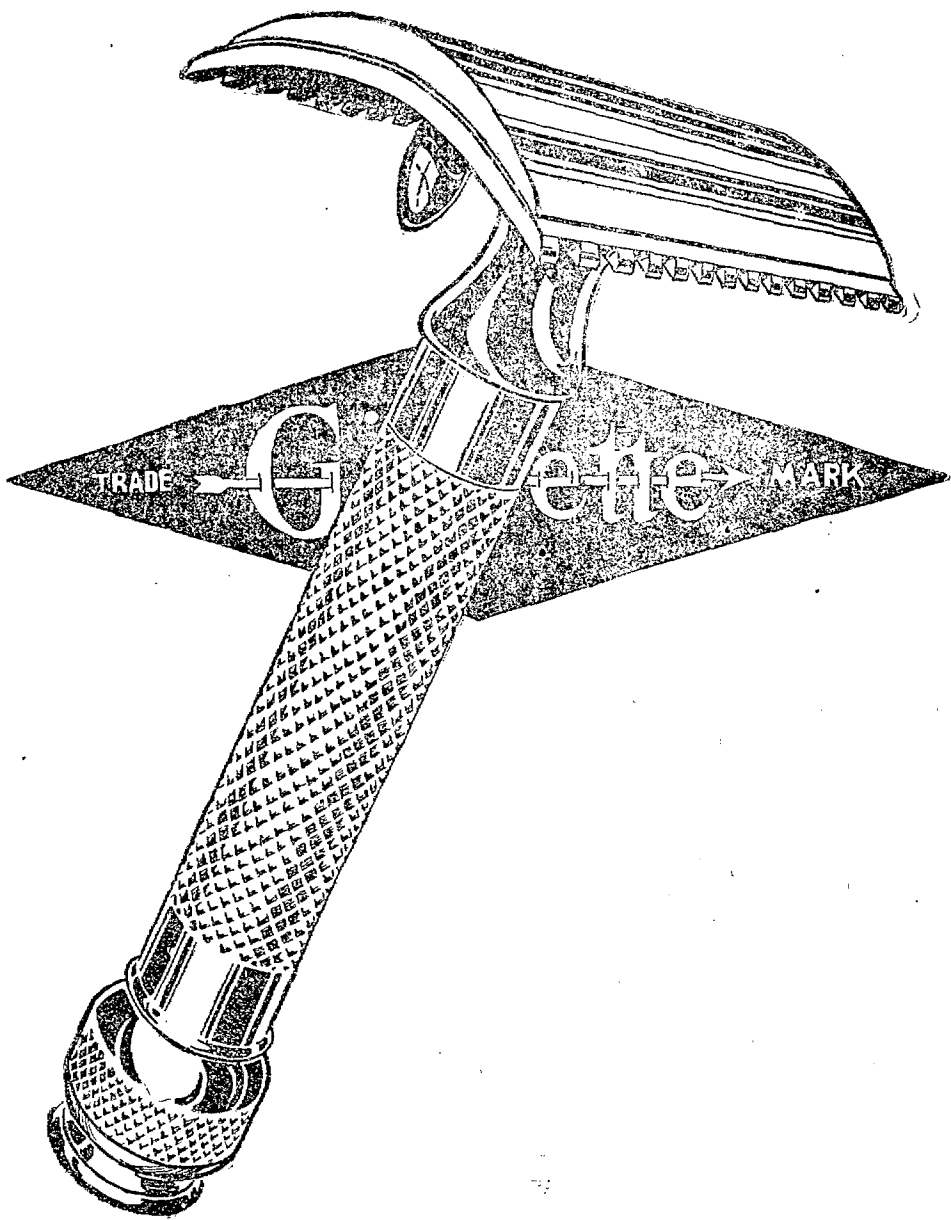
బహుమూత్ర వ్యాధికి ఆమోఘమైన బోషధము

నేను ఆదిద్రావిడను. మైసూరుకు చేరిన కోలారు బంగారుగనులలో కంట్లాక్టరుగా నున్నాను. అతిమూత్రవ్యాధిచే చాలా బాధపడుచుంటిని. ఒక సంవత్సరము క్రిందట స్వారకము తప్పి దిగువపడితిని. నేను ఆనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద నుండి బోషధములను సేవించియు గుణములేక పోయెను. మిక్కిలి కఠినపత్యము చేయుచుంటిని వరియన్నమును పూర్తిగా మానివేసితిని. అట్లుండియు నాజబ్బు మిక్కిలి హీనస్థితికి వచ్చెను. నేను బ్రదుకుదునను ఆశకూడ లేకపోయెను. కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జి టౌను, అర్బియన్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు చేయుచున్న అద్భుతచికిత్సలను గురించి వినినందున నేను వారివద్దకు 19-6-24 తేదిన వెళ్ళి ఈ అపాయకరమైన వ్యాధినుండి నన్ను రక్షించ వలెనని వారిని ప్రార్థించితిని. వారి బౌదాధ్యమునకు అనేక వందనములు. తక్షణమే పశ్చాత్తాపము చెంది తండ్రివలె మిక్కిలిప్రీతితో నాకు బోషధము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారి చికిత్సలో 12 దినములు యింటిని. కఠినపత్యములేదు. నేనువరియన్నము మత్స్యములు మాంసము మొదలగువాటిని మామూలుగానే భోజనము చేయుచున్నాను. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరిశోధించి అందులో తీపుగాని లేక శ్వేతధాతువు (ఆల్బుమెన్) లేదనియు స్పెసిఫిక్ గ్రాటిటి మామూలు కంటే తక్కువగానే యున్నదని తెలిపిరి. నాకు దీర్ఘకాలముగా నున్న ఈవ్యాధి 12 దినములలో యిత అద్భుతముగా కుదురుట చూడ ఇంక జాలమువలె నున్నదని పండితులవారితో తెలిపితిని. గాని అదిబోషధముయొక్క మహిమయని వారు తెలిపిరి. పూర్వచార పరాయణుడైన పండితులవారు నేను ఒక బీద పంచముగానున్నను వారి దగ్గరకు వెళ్లి, వారి స్వహస్తమునుండియే బోషధమును తీసుకొనుటకు నాకవకాశము నిచ్చిరి. వారివద్ద పూర్వచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణులు, జమిందారులు మొదలగు వారందరు చికిత్సకై వచ్చుచుండినను వారిందరిని ఎట్లు ఆదరించుచుండినో అదే ప్రకారము జాతి, సాంఘికస్థితి, భవము మున్నగు వాటినిచూడక నన్ను కూడఆదరించుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హమైన సంగతి, భగవంతుడు వారికి వారి భార్యకు దీర్ఘాయువు, ఐశ్వర్యము, ఆరోగ్యము మొదలగు వాటిని నొసంగవలెనని సదా ప్రార్థించుచున్నాను.

వారి సలహాకట్నము రు 15-0-0

ఆర్. కృష్ణస్వామి ఆండర్ సెక్రటేటు పోస్టు, కోలార్ గోల్డ్ ఫీల్డుకు, ప్రస్తుతనిలాసము:— మైసూరుసంస్థానము. నెం 118, (బాడ్వే, జార్జి టౌన్, మద్రాసు. (ప్రకటన) నెం 40.

కర్తవ్యాలహరి వెల సీ॥ 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-10-0 ఈ ద్రావకము కలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము కారుట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. పిరి బొట్టును చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి

గిల్టెట్టు నేప్ట్ రేజరు

గిల్టెట్టు నిర్ధ మైనది

విలసనగా ది చక్కగా

త్రోరము చేయును

గిల్టెట్టు నేప్ట్ రేజరు అనేక కులు యితర వర్తక గురు తులు గలవాటికంటెనువీటినే ప్రపంచ మందు అంతటను వాడుచున్నారు.

గిల్టెట్టు బిరుసునుండు గడ్డమును మిక్కిలి శుభ్ర ముగా వెంట్రుకలను వదలక, మెత్తని చర్మమునకు నొప్పికలుగ నీయక త్రోరము చేయును.

మీ వద్ద ఒక గిల్టెట్టు వుండిన మీరే సులభము గాను, త్వరితము గాను, స్వల్పఖర్చుతోను త్రోరము చేసుకొనవచ్చును.

మీరు మీ దుకాణాధారుని అందమైనవెట్టెయందు ఉంచబడిన ఈ సొగసైన రేజరును చూపమని చెడు గుడు. దైచుండు వర్తకు గుర్తును చూచిన మీరు దానిని తెలిసికొనగలరు. దీనికి బకులు జేసిని ఇచ్చి నను తీసుకొనవచ్చు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette

SAFETY
RAZOR

Made in Boston, U. S. A., by the Gillette Safety Razor Company.

C. Bilpodiwala

డాక్టరు

మీనూ సి. బిల్పోడివాలా

M. B. B. S.

గారి అభిప్రాయము

Thank you for the phials of Amritdhruvi you sent to me. I tried in some of my cases and have found it very satisfactory especially for internal use, in virtue of its disinfecting properties. It nicely relieves neuralgic pains.

It is worthy of a trial in disorders of alimentary canal. A small dose in a concentrated form makes it quiet handy. It stands every chance of becoming very popular as a household medicine.

గమనించవలసిన విషయము

రక్తమాంసము మగుళరీరము మనకు తెలియని అనేక సూక్ష్మ కారణములచే కలువిధములగు రోగములకు, బాధలకు పాల్పడుచున్నది. వ్యాధి ఆరంభమాల బాధ నియముగాకపోయినను ముదిరిన గ్రానయ మగుటకు చాల కాలము పట్టును. మరియు విశేష ధన వ్రయము.

అమృతధృతి

తన ప్రభావమువలన యేరోగమునైనను యేబాధనైనను, యెంత కాలమునుంచి యున్నను మొదలంట నాశనము చేయు చున్నది.

నమ స్తరోగములకు, బాధలకు ఒకేమందు.

పక్షవాతము	కలరా	చెవిపోటు	తామర
తెగరోగము	విశేషములు	పంటిపోటు	తీట
దగ్గు	వచనములు	తలనొప్పి	నాఫులు
శబ్దము	అజీర్ణము	వాయుపుష్పోటు	మూలశంక
తేలుకాటు	జ్వరము	గాయములు	బెణులుకు

కోరకనే అనేక యోగ్యతాపత్రములు పంపియున్నారు.

80 మోతాదుల సీసా 1-కి ర్పు 2-0-0
20 " " ర్పు 0-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రశ్నోకము.

బహుమతి కాలము సమీపించినది.

జూలై నెలలో

బహుమతి నెంబరు ప్రకటింపబడును.

ప్రతి అమృతధృతితో యుండు

ర్పు 100-0-0 లు

బహుమతి టిక్కెట్టు నుంచుకొనుడు.

కానుగో అండ్ కంపెనీ,

పకేల్ బొంబాయి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (రెడి అణాలు)

మెనులభము! (పోషకములు పల్కేకము) గుణమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి తైల్యకాకల
కీమాత్రలు నివ్యామృతము. అజీర్ణము, అనుచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరన్ను,
ప్రేక్షు, అల్లులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి
లను బోగొట్టి జీవామును మంచి యారోగ్యమునకు
జేయును.

ఈ మాత్రలు మేచావార నొప్పిలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు అనేకవిషయము చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధముగుటచేతను పరమకౌశల్యము యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

వెండికి బంగారు

బహుమానము

లాటరీ లేకున్న అదృష్టమునకు మార్గములేదు

మోసము లేదు

ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 32 ఆశంకనిగ్రహ మాత్ర
లను కొనుడు. బలహీనము, అజీర్ణము, మానవ శారీర సం
బంధమైన వ్యాధులన్నియు పటానంపలై పోవును. దానిని
ఉపయోగించవలెనని "దానియొక్క విజయ బంగారము
నిధి" నమానము తెలుపుచున్నది.

పూర్తి కాటలాగునకు వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధశాల,

26 బ్రాడ్వే మదరాసు.

కౌటిల్య ని అర్థశాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మామిడిపూడి వేంకట

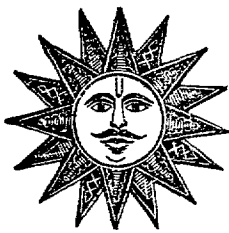
రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగుప్త చక్రవర్తికి ప్రభావమంతయు చాణక్య
జనునామాంతరముగలిగియున్న కౌటిల్యునిచే రెండువేలసంవత్స
ములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు గరి
మైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి మనపూర్వులు
వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో గ్రంథము. దీనిని వాఙ్మరము చేసికొ
నియే కామంధకాదులు వారిగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు
సహిత మిట్టియుద్ధగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. వ్రాసిన
కాలమందలి మనజీవులలోని రాజ్యము లేటు పాలింపబడుచుం
డెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రవశోధకులందఱికి నిది య
మూల్యమైనది. గ్రంథమును వ్రాసినవాడు కౌటిల్యుడేనా కాదా,
గ్రంథకర్తకాలమెది, గ్రంథమందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము
యొక్క ప్రభావలక్షణము లెన్ని-అనువిషయములను విమర్శించి
యుపోధాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాల్
కోరెండు. ఖరీదు రు 4-0-0 మాత్రము.

మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

మహారాజాకాలేజి, విజయనగరం.

కుంకుమపువ్వు

వృచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ
పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్య
మార్కును గమనింపుడు.

కరన్పాకాడెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ & కంపెనీ,
21, హామం ఏథి, బొంబాయి.

శ్రీకృష్ణదేవరాయ విజయము

(గ్రంథకర్త: శనగవరపు రాఘవశాస్త్రిగారు)

శ్రీకృష్ణదేవరాయల చరిత్ర యంతయు మహావీరమైన
తైలిని విదంకముల నాటకముగా వ్రాయబడినది. పద్యములు
ముద్దులు మూటగట్టుచుండును. మాటలు తేనెలాల్కుచుండును.
ఇదివరకున్నటువంటి నాటకరాజము చూచియుండరు. కొలది
ప్రతులు మాత్ర మేముద్రించినారు. అలస్థము చేసినవో
ప్రతులు దొరకనేరవు. వెల 0-12-0 మాత్రమే.

తపతి సకరణము వెల 0-12-0 మాత్రమే.

(గ్రంథకర్త: కాకర్ల కొండలరావుగారు)

నవరసములాల్కు ముద్దులుమూటగట్టు నాటకరాజము
ఈనాటకము చదువుట మొదలు పెట్టినవో సాంతమగువరకు
విడువజాలరు మొదటికూర్పు త్వరితముగా ఖర్చు అయినందున
రెండవకూర్పు ముద్రించి యుంచినారు. పండితాభిప్రాయ
ములు వెక్కులు గలవు. వెంటనే కాన్డ వ్రాయుడు.

మారుతీరాం అండు కో.,

బుక్కుపెల్లర్లు, బెజవాడ, కృష్ణాజిల్లా.

SUN & Co.,
Chaukamba, Benares City.

మాదగ్గర అన్నిరకములపట్టు బట్టలు దుద్రాక్షీ మొద
లయిన సామానులు కోరినవారికి సరి అయిన
ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును.
పాగాలు 12 మార 1, కి రు 12 నుంచి 20
రుద్రాక్షీ 108 నుంచి సరం 1-కి ఆ 6 నుంచి
రు 10 వరకు పాత్రుపంచలు 7, 8 మార 1, కి
రు 7 నుంచి 11 పట్టుపంచలు 10, 12,
మార 1-కి రు 14 నుంచి 85, బెంగళూరురకం చీరలు జరీ
పనిచే చేయబడినవి 12.16 మారచీర 1-కి రు 46 నుంచి 150,
బనారసు జరీపట్టు చీరలు మార 12, 16 మార 1-కి రు 25
నుంచి 150, కావలసిన సామానులకు మా కేటలాగు వుచితము.
బిడ్డలు ఆసక్తిగ సామానులు 32 కల చిన్న సెట్టు 1-కి రు. 1-8-0
మధ్యరఖం రు. 2-12-0, పెద్దరఖము 1-కి రు. 5-0-0
యస్. యు నారాయణచారి అండుకంపెనీ
చాకాంబ, బెనారస్ సిటీ. (యు.పి.)

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
ములయొక్క వాపు, శుక్లస్వప్తము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుశల్యునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

శిశ్నమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0

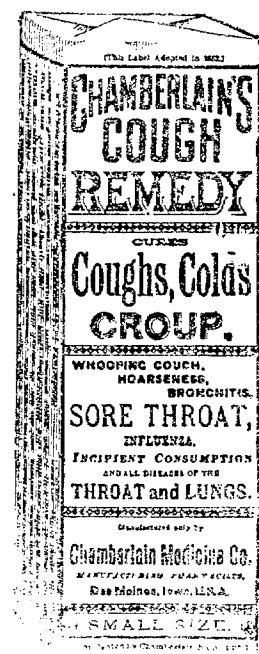
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదానికాణములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యపు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
సెము, కుక్కిదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి వటా పంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (8)

మూల శంక కుతైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లూపుకొని క్ర
మముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైతర్థ్యకోశపు పం
దతవలన (Torpid liver,) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశే
షకాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలాశోధకవలన బహి
ర్వేషమునకు పోయినపుడును ఇతరసమయములందును రక్తముదగు
ను. దీనివలన బాదపడువారు కారము, ఆప మొదలగు పదార్థము
లను తగ్గించి తినుటయు, విశేష సాధకములగు హరిగాయలతిను
టయు యుక్తము. ఈతైలమును మొలలవైరాచిన బాధ వెంటనే
పోయి రక్తముపడుట మానును. జూబిమ్మాత్రలవలన గుఖనిరవ
న మగును. ఈరెండు మందులను విడువక కొంతకాలము వాడెక
మూలశంక రోగము తగ్గగలదు.

అమ్మితాంబనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

అశ్వశాంతిసముద్రము

వాణిముద్రాక్రశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్క్స్, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చిక్కుట, క్లాకులుచేయుట, శివనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్లీవింగు

హానుమాన్ బు

లోక ప్రసిద్ధమైనది.

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12 బందరువీధి, మదరాసు.

సవనాగరికమునకు తగిన సొగసైన గాజులు

ఎస్ రకము గాజులు

3, 4 సవరములలో తయారుచేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మహారిజిత 1-కి రూ. 10-0-0.

పట్టెలుతీర్చిన దైమండు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును.

మహారి చేదారముతో సహా జిత 1-కి రూ. 10-0-0. సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

172, పుట్టులుగలఅందమైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది నూతనముగ జెర్మనీ దేశములో తయారుచేయబడినది గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందమును, సౌగంధము ఉండును.

అందులో కనుబడియుండు ప్రతి కేసు విడిచి తీయవచ్చును. నమ్రత తయారు చేయబడి, ఎల్లకమును బాగుగ పనిచేయును. చాలాకము సమృద్ధముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పుడును ఉపయోగించుము.

టిక్-టాక్
ధర 1-కి రూ. 3-0-0.

తెచ్చాలభివృద్ధి ప్రత్యేకము
వి. ఎస్. వాచ్ కంపెనీ
తెచ్చాల పెట్టె నం. 105. మదరాసు.

బంటి శాశ్వతమోటా తుపాకీ ముద్రానిధుడు
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (3068)

శాశ్వతమోటా రివాల్యూర్ ఆయుధము
బంటి శాశ్వతమోటా రివాల్యూర్ ఆయుధము [స్టాంపింగు ౧౮౬౩ సం.]

ధరలు
సరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము

శాశ్వత 3౦ 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును. ఇన్నివి. కేసులో పెట్టెలో గరిగినవి కూడ దొరుకును.
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!

మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద రకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపినవారికి ఇనాముగా పంపబడును. 191

Rajavid Sri Bamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలుల నున్నూ, ఖద్దరునూలులనున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, సకలమైనపట్టు, ఉన్ని, ప్రత్తి, వగైరా దారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోాలుసేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్లు కల్గజేసినామ గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీలేకుండా ఖరీదులపట్ల పంపెదము. శాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ప్రి రు 6-0-0

మానేజరు: ఆంధ్రమోజీరీవిల్లు, బెజవాడ, దక్షిణకాండియా